

วารสารดำรงราชานุภาพ

ปีที่ 9 ฉบับที่ 30 มกราคม - มีนาคม 2552 ISSN 1513-6884

แนวโน้มเศรษฐกิจโลกและ
เศรษฐกิจไทย

วารสารดำรงราชานุภาพ

DAMRONG RAJANUPHAB JOURNAL

สถาบันดำรงราชานุภาพ
สำนักงานปลัดกระทรวง
กระทรวงมหาดไทย

ตราประจำพระองค์
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

“บทความหรือข้อคิดเห็นใดๆ ที่ปรากฏ
ในวารสารดำรงราชานุภาพ
เป็นวรรณกรรมของผู้เขียนโดยเฉพาะ
สถาบันดำรงราชานุภาพและ
บรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย”

วารสารดำรงราชานุภาพ

DAMRONG RAJANUPHAB JOURNAL

คณะผู้จัดทำวารสารดำรงราชานุภาพ

เจ้าของ สถาบันดำรงราชานุภาพ

คณะที่ปรึกษา

นายวิชัย ศรีขวัญ

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

นายสุลี มากบุญ

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านกิจการความมั่นคงภายใน

นายวิบูลย์ สงวนพงศ์

ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

รักษาการแทนรองปลัดกระทรวงมหาดไทย

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

นายสมพร ไข่บางยาง

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านสาธารณภัยและพัฒนาเมือง

นายพระนาย สุวรรณรัฐ

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ด้านกิจการพิเศษ

นายต่อพงษ์ อ่ำพันธุ์

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ฝ่ายบริหาร

บรรณาธิการบริหาร

นายสมชาย ปัญญาเจริญ

ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ

นายสงวน ชีระกุล

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผน

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

นางฉันทรา แสงทอง

กองบรรณาธิการ

นางวันเพ็ญ ทรงวิวัฒน์

นางรัตนภรณ์ ศรีพยัคฆ์

นางกาญจนา แจ่มมิตร

นายสุรศักดิ์ บุญประกอบ

นางสาวอจจา อินจันทร์

แบบปก นางสาวอจจา เตชะพันธุ์

สถานที่ติดต่อ

สถาบันดำรงราชานุภาพ

สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200

โทร. / โทรสาร 0-2221-5958

<http://www.stabundamrong.go.th>

บทบรรณาธิการ

ในยุคโลกาภิวัตน์หรือโลกาภิวัตน์ (Globalization) เช่นปัจจุบัน ความเป็นไปของเศรษฐกิจโลก เศรษฐกิจไทย การค้า การลงทุน การว่างงาน อัตราเงินเฟ้อ อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ ตลาดทุน อัตราดอกเบี้ย รวมทั้งอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ย่อมส่งผลกระทบต่อความกินดีอยู่ดีของพวกเราทุกคน ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

วารสารดำรงราชานุภาพ ปีที่ 9 ฉบับที่ 30 ประจำเดือน มกราคม - มีนาคม 2552 จึงมุ่งเน้นนำเสนอเรื่องเศรษฐกิจเป็นแนวคิดหลัก (theme) ประจำฉบับ ในหลากหลายมิติ ประเด็น และมุมมอง รวมทั้งข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น กองบรรณาธิการจึงใคร่ขอขอบพระคุณหน่วยงานและผู้เขียนทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณามอบบทความอันทรงคุณค่าให้กับวารสารดำรงราชานุภาพเผยแพร่สู่สาธารณชน อันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคม วิชาการ และสถาบันดำรงราชานุภาพ จะนำเผยแพร่ใน www.stabundamrong.go.th ต่อไป

กองบรรณาธิการ

หน้า

● ภูมิปัญญาแห่งแผ่นดิน ขยายผลสู่ปวงชนชาวไทย	สำนักนโยบายและแผน สป.มท.	1
● นโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาล	สำนักนายกรัฐมนตรี	22
● แนวโน้มเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทย ปี 2552	สุรศักดิ์ บุญประกอบ	34
● การแก้ไขปัญหาผลกระทบการว่างงานจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจของกระทรวงมหาดไทย	สำนักนโยบายและแผน สป.มท.	56
● การลงทุนของภาครัฐ : ปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจปี 2552	อังคณา รัชธร อำนวยการ ปุณณินท์	62
● รายงานผลการสำรวจภาวะการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงินในไตรมาสที่ 4 ปี 2551 และแนวโน้มธนาคารแห่งประเทศไทย ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี 2552	ทีมวิเคราะห์สันทเศรษฐกิจ ธนาคารแห่งประเทศไทย	76
● ทิศทางความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียน	กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ	82
● สร้างโอกาส Win-Win ผ่านสายสัมพันธ์โลจิสติกส์เพื่อนบ้านลุ่มแม่น้ำโขง	นที ขวนสนิท	100

ปัญหาแห่งแผ่นดินขยายผล สู่ปวงชนชาวไทย

สำนักนโยบายและแผน สป.มท.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานแนวคิดที่สำคัญมากมาย ตลอดระยะเวลาที่พระองค์ทรงครองราชย์กว่า 60 ปี ท่านไม่ได้พระราชทานเฉพาะแนวคิด แต่ยังได้พระราชทาน "ตัวอย่างของความสำเร็จ" ในเรื่องของความรู้ในการทำมาหากิน การเกษตรกรรม การบริหารจัดการน้ำ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยพระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้ง "ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ" เพื่อเป็นสถานศึกษา ทดลอง สาธิต วิจัยและแสวงหาความรู้ เทคนิควิชาการการพัฒนาในลักษณะ "พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต" ที่ราษฎรสามารถนำไปดำเนินการเองได้ด้วยวิธีการ

ที่ประหยัด เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และการประกอบอาชีพของราษฎร ซึ่งเป็นแนวการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ได้จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ กระจายอยู่ทั่วประเทศ คือ

- เป็นสถานที่ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย ทำหน้าที่เสมือน "ต้นแบบ ของความสำเร็จ" ที่จะเป็นแบบและตัวอย่างของผลสำเร็จให้แก่พื้นที่อื่นๆ

- เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนสื่อสารระหว่างนักวิชาการ นักปฏิบัติ และประชาชน การศึกษาค้นคว้า ทดลอง วิจัยต่างๆ ได้รับผลสำเร็จแล้ว ศูนย์ศึกษาฯ จะเป็นแหล่งผสมผสาน

2 วารสารดำรงราชานุภาพ

ทางวิชาการและการปฏิบัติเพื่อนำความรู้สู่ราษฎร รวมทั้งเป็นแหล่งศึกษาทดลองของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนถ่ายทอดประสบการณ์ และแนวทางแก้ไขปัญหาระหว่างคน 3 กลุ่ม คือ นักวิชาการ เจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่พัฒนาส่งเสริม และราษฎร

- การพัฒนาแบบผสมผสานศูนย์ศึกษาการพัฒนาแต่ละแห่งจะเป็นแบบจำลองและตัวอย่างของการพัฒนาในพื้นที่ลักษณะหนึ่งๆ ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่โดยพยายามใช้ความรู้ให้มากที่สุด แต่ละสาขาจะเป็นประโยชน์เกื้อหนุนกับการพัฒนาสาขาอื่นๆ เป็นการผสมผสานกันทั้งด้านความรู้

การดำเนินงาน และการบริหารอย่างเป็นระบบ

- การประสานงานระหว่างส่วนราชการ เป็นการประสานงาน ประสานแผน และการจัดการระหว่าง กรม กอง และส่วนราชการ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

- เป็นศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One-Stop Service) เป็นศูนย์รวมของการศึกษาทดลอง และสาธิตที่ได้รับผลสำเร็จทั้งด้านการเกษตร แหล่งน้ำ ปศุสัตว์ ประมง ตลอดจนการพัฒนาด้านสังคม ศิลปอาชีพ ในลักษณะของ "พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต" เพื่อให้ผู้สนใจได้เข้าไปศึกษาดูงานได้อย่างสะดวก รวดเร็ว อันนำไปสู่ประสิทธิภาพในการพัฒนาอย่างสมบูรณ์สูงสุด

นายอำพล เสนาณรงค์ องคมนตรี ประธานในพิธีเปิดโครงการฯ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศทั้งสิ้น 6 แห่ง แต่ละศูนย์ศึกษา จะมีสภาพภูมิศาสตร์เป็นตัวแทนของแต่ละภูมิภาค ซึ่งมีสภาพปัญหาที่แตกต่างกัน โดยทำการศึกษาวิจัย และหาแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมกับพื้นที่นั้นๆ เพื่อพัฒนาพื้นที่แห่งนั้นให้มีสภาพสมบูรณ์สามารถทำการเกษตรได้ ซึ่งศูนย์ศึกษาการพัฒนาด้านแต่ละแห่งมีการค้นคว้าศึกษา วิจัย ทดลอง การดำเนินงานในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา

1.1 ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟู

ทรัพยากร

1.1.1 การฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และอนุรักษ์ธรรมชาติ

1.1.2 การฟื้นฟูทรัพยากรดิน

1.1.3 การฟื้นฟูทรัพยากรแหล่งน้ำ

1.1.4 การศึกษาวิจัยพันธุ์พืชและพัฒนาเทคโนโลยีด้านการเกษตร

1.2 งานค้นคว้าวิจัย

1.2.1 ผักหวานบ้าน

1.2.2 โครงการสร้างพันธุ์ลูกผสมสองชั้นในพืชผักรับประทานผล

1.2.3 ข้าวโพดหวานลูกผสมสามทางพันธุ์ “ฉัตรทอง 2-9 F1”

1.2.4 ข้าวโพดหวานพันธุ์ “ฉัตรทอง 2-9 F1”

1.2.5 ข้าวโพดหวานพันธุ์ “ฉัตรทอง 1-4”

1.2.6 ข้าวโพดข้าวเหนียวลูกผสมเดี่ยวช่วงที่ 1 พันธุ์ “ฉัตรเงิน F1”

1.2.7 ถั่วฝักยาวพันธุ์ “พนมสารคาม”

1.2.8 พันธุ์ไม้หายาก อาทิ จำปีสิรินธร, สิรินครวัลลี, เปล้าน้อย, ยี่หุบปลี, พระเจ้าห้าองค์ เป็นต้น

1.3 งานขยายผล

1.3.1 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำจากงบประมาณประจำปี

1.3.2 การจัดสร้างแหล่งน้ำโดยใช้งบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.)

1.4 งานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

ต้อนรับผู้เข้าร่วมศึกษาดูงานเยี่ยมชมศูนย์ฯ ซึ่งมีทั้งภาครัฐและเอกชน

2. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี

4 วารสารดำรงราชานุภาพ

2.1 งานบริหารและการจัดการ

ดำเนินการบริหารและการจัดการ
ประสานงานหน่วยงานต่างๆ และบริการ
อำนวยความสะดวกแก่หน่วยงาน เพื่อให้
ดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์ อีกทั้งร่วม
ประสานแผนศึกษาพัฒนาและงบประมาณ
ดำเนินการ ตลอดจนติดตามประเมินผล
การดำเนินงาน พร้อมรายงานผลการ
ดำเนินงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2 งานการศึกษาทดลอง และวิจัย

- 2.2.1 ด้านการพัฒนาเกษตรกรรม (พืช)
- 2.2.2 ด้านการพัฒนาประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง
- 2.2.3 ด้านการพัฒนาป่าไม้
- 2.2.4 ด้านการพัฒนาปรับปรุงบำรุงดิน
- 2.2.5 ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ

2.3 งานบริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี

- 2.3.1 งานระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์
- 2.3.2 งานส่งเสริมพัฒนาและฝึกอบรมด้านการประมง ป่าไม้ ดิน เกษตรปศุสัตว์

2.3.3 งานพัฒนาและศึกษา

ธรรมชาติป่าชายเลนและป่าบก

2.3.4 งานสวนพฤกษศาสตร์

โรงเรียน

2.3.5 งานฝึกอบรมและศึกษา

สาธารณสุข

2.3.6 งานฝึกอบรมเตรียม

องค์กรประชาชน

2.3.7 งานระบบสารสนเทศ

ภูมิศาสตร์

2.3.8 งานส่งเสริมพัฒนาและ

ฝึกอบรมด้านการประมง ป่าไม้ ดิน เกษตรปศุสัตว์

2.3.9 งานพัฒนาและศึกษา

ธรรมชาติป่าชายเลนและป่าบก

2.3.10 งานสวนพฤกษศาสตร์

โรงเรียน

2.3.11 งานฝึกอบรมและศึกษา

สาธารณสุข

2.3.12 งานฝึกอบรมเตรียม

องค์กรประชาชน

2.4 งานขยายผลของศูนย์ศึกษา การพัฒนา

- 2.4.1 งานส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

2.4.2 งานส่งเสริมและพัฒนา

การจัดบอร์ดนิทรรศการเกี่ยวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทั้ง 6 แห่ง

การเกษตร

2.4.3 งานส่งเสริมและพัฒนา
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.4.4 งานพัฒนาแหล่งน้ำ

2.4.5 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ
สังคม

2.5 งานท่องเที่ยวเชิงพัฒนา

จากการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ การจัดการทรัพยากรชายฝั่ง การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพราษฎร ศูนย์ฯ ได้พัฒนาการดำเนินการสู่การท่องเที่ยว เพื่อเผยแพร่ความรู้และความเพลิดเพลินแก่นักท่องเที่ยว พร้อมทั้งสนับสนุนการพัฒนา

กิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับศักยภาพเชิงวัฒนธรรม วิถีชุมชนและทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่และไม่สามารถขยับต่อสิ่งแวดล้อม เพิ่มขีดความสามารถของพื้นที่อย่างบูรณาการ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวเป็น "การท่องเที่ยวเชิงพัฒนา"

3. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง จังหวัดนราธิวาส

3.1 งานศึกษา ทดลอง และวิจัย

การศึกษา ทดลอง และวิจัย มุ่งเน้นการพัฒนาพื้นที่พรุหรือพื้นที่ดินเปรี้ยว เพื่อให้สามารถใช้พื้นที่ดังกล่าวมาใช้ประโยชน์เพาะปลูกทางการเกษตรได้

6 วารสารดำรงราชานุภาพ

3.2 โครงการส่งเสริมอุตสาหกรรม
น้ำมันปาล์มขนาดเล็ก ดำเนินการปรับปรุง
เครื่องจักรและอุปกรณ์ภายในโรงงานสกัดและ
แปรรูปน้ำมันปาล์ม

3.3 โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

3.4 โครงการปรับปรุงภาวะ
โภชนาการของเด็กอายุ 0 - 72 เดือน

3.5 งานขยายผลการพัฒนา

3.5.1 พัฒนาที่ดินเพื่อการ
ปลูกข้าวช่วยให้เกษตรกรได้เรียนรู้วิธีการและ
ขั้นตอนการปรับปรุงพื้นที่ดินพรุเพื่อการปลูก
ข้าวให้ได้ผลผลิตที่ดี

3.5.2 การปรับปรุงพื้นที่เพื่อ
การเพาะปลูกไม้ผลและปลูกพืชผสมผสาน
(ขุดคู - ยกร่อง)

3.5.3 การปรับปรุงพัฒนา
โครงการพัฒนาพื้นที่พรุแหมแหมอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ จังหวัดปัตตานี เพื่อการเพาะปลูก
โดยการขุดคูและก่อสร้างระบบระบายน้ำ

3.5.4 การขุดสระน้ำเพื่อการ
เกษตร ส่งเสริมเกษตรกรโดยการขุดสระน้ำ

3.5.5 การปลูกปาล์มน้ำมัน
ส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันตามความต้องการ
ของเกษตรกรและเพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิต
น้ำมันไบโอดีเซลของศูนย์ศึกษาการพัฒนา

พิกุลทองฯ ในพื้นที่

3.5.6 การปลูกพืชร่วมยาง
และการเพาะเห็ด

- ปลูกสละเนืวนางร่วม

ในสวนยางพารา

- ส่งเสริมการเพาะเห็ด

แก่เกษตรกร

3.5.7 ส่งเสริมการปลูกผัก
ปลอดสารพิษ ได้แก่ ผักกวางตุ้ง คะน้า ผักบุ้ง
มะเขือยาว ถั่วฝักยาว

3.5.8 ส่งเสริมการปลูกข้าว-
โพดหวาน

3.5.9 การขยายผลด้านการ
ประมง เช่น กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงปลา
ในโรงเรียน

3.5.10 การขยายผลด้านการ
ปศุสัตว์ เช่น ส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อลูกผสม
แก่เกษตรกร

3.5.11 การส่งเสริมการเลี้ยง
แพะนม

3.5.12 กิจกรรมแปลงเรียนรู้
การปลูกบอนสี

3.6 การฝึกอบรมและศึกษาดูงาน

4. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน
จังหวัดสกลนคร

4.1 ด้านการศึกษา ทดลอง และวิจัย

การศึกษา ทดลอง และวิจัยที่มี การสรุปผลแล้ว คือ พันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ที่มีความเหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศและ สิ่งแวดล้อม ให้ผลผลิตสูง ทนทานต่อโรค ซึ่งได้มีการสาธิตและนำไปส่งเสริมแนะนำ ให้แก่เกษตรกร พันธุ์พืช ได้แก่ ข้าวอุบล 2 สันป่าตอง 1 ปทุมธานี 1 ถั่วลิสงพันธุ์ไทนาน 9 ถั่วเขียวพันธุ์ชยันนาท 72 ถั่วพุ่ม ข้าวโพดเทียน ข้าวโพดฝักอ่อน มะม่วง ศก.009 มะขาม ศก.019 ลิ้นจี่ นพ 1 ยางพันธุ์ PR 255 เห็ด ขอนขาว เห็ดนางฟ้า เห็ดหูหนู เห็ดเป๋าฮื้อ พันธุ์สัตว์ ได้แก่ โคเนื้อพันธุ์พื้นเมือง สุกร พันธุ์หมยซาน เป็ดเทศพันธุ์กบินทร์บุรี ไก่ดำหวง ซึ่งมีถิ่นกำเนิดมาจากประเทศเวียดนาม พันธุ์ปลา ได้แก่ ปลาดตะเพียนขาว ปลาไน ปลายี่สกเทศ ปลานวลจันทร์ ปลานิล เป็นต้น

4.2 ด้านการส่งเสริมและขยาย ผลการพัฒนา

4.2.1 การดูแลรักษาป่าโดย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ดูแลรักษาป่า โดยการจัดตั้งคณะทำงาน ป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟฟ้าแบบบูรณาการ

4.2.2 การส่งเสริมการปลูกป่า โดยส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ และไม้ผล เช่น ฝรั่ง หวายดง เม่า มะกรูด มะนาว ฯลฯ รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มปลูกพืชพลังงาน

ทดแทน ได้แก่ สบู่ดำ ตลอดจนรณรงค์ให้ หน่วยงานราชการ วัด โรงเรียน จัดกิจกรรม ปลูกต้นไม้ในโอกาสวันสำคัญต่างๆ ตามแนว ทางปลูกต้นไม้ในใจคน

4.2.3 การปลูกฝังจิตสำนึก องรักษ์ โดยใช้เส้นทางศึกษาธรรมชาติ ซึ่งเป็นการจัดแสดงสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากร สังคม บริเวณเทือกเขาภูพาน โดยจัดทำป้าย สื่อความหมายตามเส้นทางในพื้นที่ป่าของ ศูนย์ฯ มีวัตถุประสงค์ให้ผู้สนใจได้รับความรู้ พร้อมกับความเพลิดเพลินในการชมธรรมชาติ ตลอดจนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่าไม้ และสัตว์ป่าให้ยั่งยืน

4.2.4 การพัฒนาปรับปรุง บำรุงดินโดยส่งเสริมการปลูกแฝกเพื่อป้องกัน การพังทลายของดินบริเวณโครงสร้างพื้นฐาน ในพื้นที่ศูนย์ฯ ส่งเสริมการทำและการใช้ปุ๋ยหมัก การทำและการใช้ปุ๋ยพืชสด โดยใช้พื้นที่การ เกษตรหลังฤดูเก็บเกี่ยวของราษฎรเป็นพื้นที่ สาธิต

4.2.5 การแปรรูปผลผลิตการ เกษตรโดยส่งเสริมให้เกษตรกรแปรรูปผลผลิต การเกษตร ได้แก่ การทำขนมจากถั่วเขียว การ ทำชีวจากถั่วเขียว การผลิตน้ำตาลจากอ้อย การทำวุ้นเส้นจากถั่วเขียว การผลิตข้าวเกรียบ จากมันสำปะหลัง การทำขนมจากถั่วลิสง

8 วารสารดำรงราชานุภาพ

การผลิตกล้วยฉาบ เป็นต้น

4.2.6 การเลี้ยงสัตว์

- ส่งเสริมการเลี้ยง

สัตว์ปีกที่มีราคาสูงและเป็นที่ต้องการของตลาด เช่น ไก่ดำสายพันธุ์ "ภูพาน" ไก่เนื้อสายพันธุ์ ภูพาน ไก่ดำหาง ไก่วงพันธุ์เบลท์สมอลไวท์ เป็ดเทศสายพันธุ์บินทร์บุรี รวมทั้งส่งเสริม การเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์พื้นเมือง สุกรพันธุ์หมยซาน

- ส่งเสริมให้เกษตรกร

จัดทำแปลงพืชอาหารสัตว์ ได้แก่ หญ้าคิงเน เปียร์ กินนีสีม่วง ลูกผสมรูชี แพงโคล่า

4.2.7 การประมง

- ส่งเสริมให้เกษตรกร

มีความสามารถในการผลิตพันธุ์ปลาและ เพาะเลี้ยงปลา โดยมุ่งเน้นปลากินพืชที่เลี้ยงง่าย เช่น ปลาดตะเพียนขาว ปลาไน ปลายี่สกเทศ ปลานวลจันทร์ ปลานิล ปลานิลแปลงเพศ

- ส่งเสริมให้เกษตรกร

เลี้ยงปลาดุกและกบในบ่อซีเมนต์

4.2.8 การปรับปรุงพื้นที่ 47 ไร่

เพื่อเป็นพื้นที่ศึกษาดูงานของเกษตรกร

4.2.9 การฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี

5. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ จังหวัดเชียงใหม่

5.1 กลุ่มงานศึกษาและพัฒนา

แหล่งน้ำ

5.1.1 งานศึกษา ทดลอง และ

วิจัย

5.1.2 งานพัฒนาแหล่งน้ำ

และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

5.1.3 งานบูรณะถนนลูกรัง

ในเขตโครงการ (ทางลำเลียงใหญ่)

5.1.4 งานบูรณะถนนลูกรัง

ในเขตโครงการฯ (ทางลำเลียงย่อย)

5.2 กลุ่มงานศึกษาและพัฒนา

ป่าไม้

5.2.1 งานศึกษา ทดลอง และ

วิจัย

1) การศึกษารวบรวม

ข้อมูลอุทยานวิทยา

2) การศึกษาระบบ

นิเวศน์ลุ่มน้ำ

ในการศึกษาวิจัยได้ทำการศึกษา ดังนี้

(1) การศึกษาวิจัย

ด้านดินป่าไม้

(2) การศึกษาวิจัย

ด้านพืชป่าไม้

(3) การศึกษาวิจัย

ด้านน้ำ

(4) การศึกษา

บทบาท ฝ่ายต้นน้ำลำธารในการฟื้นฟูนิเวศน์

ลุ่มน้ำ

(5) การศึกษาอุทกวิทยา วิจัยต้นน้ำเชิงระบบ

3) การศึกษาระบบนิเวศป่าไม้และความหลากหลาย

4) การศึกษาระบบนิเวศสัตว์ป่า

5) การศึกษาระบบการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของทรัพยากรป่า

6) การศึกษาระบบผลผลิตป่าไม้และเศรษฐกิจป่า

7) การศึกษากระบวนการ รูปแบบการส่งเสริมเพื่อการพัฒนา

5.2.2 การบริหารจัดการคุณภาพลุ่มน้ำ

5.2.3 การป้องกันและควบคุมไฟฟ้า

5.2.4 การสาธิตระบบวนเกษตร

5.2.5 การเพาะและขยายพันธุ์สัตว์ป่าในพื้นที่ต้นน้ำ

5.2.6 งานเผยแพร่และขยายผลความรู้

1) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์และพัฒนา

2) การอบรมการพัฒนา

ตามแนวพระราชดำริ

3) การส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมโครงการพัฒนาลุ่มน้ำ

5.3 กลุ่มงานศึกษาและพัฒนาที่ดิน

5.3.1 งานศึกษาวิจัยเชิงพัฒนา

1) การศึกษาเพื่อคัดเลือกสายพันธุ์หญ้าแฝกที่สามารถขึ้นได้ภายใต้สภาพร่มเงา

2) การจัดการดินและพืชแบบผสมผสานเพื่อการเกษตรแบบยั่งยืน

5.3.2 งานสาธิตการใช้ประโยชน์ที่ดินโครงการเกษตรอินทรีย์ การใช้ประโยชน์ที่ดินบนพื้นที่ลาดชันโดยเฉพาะในพื้นที่ต้นน้ำลำธารจะต้องคำนึงถึงผลกระทบด้านต่างๆ เช่น ปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน ความอุดมสมบูรณ์ของดินที่ลดลง การปนเปื้อนของสารเคมี

5.3.3 งานสาธิตการผลิตปุ๋ยอินทรีย์

1) การสาธิตการผลิตปุ๋ยหมัก

2) การสาธิตการผลิตปุ๋ยน้ำชีวภาพ

5.3.4 งานบริการวิเคราะห์ดิน

10 วารสารดำรงราชานุภาพ

5.3.5 งานหญ้าแฝก

1) งานขยายพันธุ์
หญ้าแฝก

2) งานรวบรวมพันธุ์
หญ้าแฝก

5.3.6 งานขยายพันธุ์พืช
ปรับปรุงบำรุงดิน

ดำเนินการปลูกขยาย
พันธุ์พืชปรับปรุงบำรุงดิน ได้แก่ ถั่วพุ่มดำ
ปอเทือง ถั่วพริ้ว ถั่วมะแฮะ ถั่วลิสงเถา

5.4 กลุ่มงานศึกษาและพัฒนา การปลูกพืช

5.4.1 งานศึกษา ทดลอง และ
วิจัย

1) การศึกษาและ
ทดสอบการปลูกสับปะรดเพื่อผลิตพลังงานทดแทน
และการขยายพันธุ์สับปะรดเพื่อขยายพื้นที่ปลูก
และสนับสนุนเกษตรกร

2) การทดสอบและ
พัฒนาการผลิตพืชอินทรีย์

3) การศึกษาและขยาย
เชื้อไตรโคเดอร์มาสำหรับการผลิตผักและไม้ผล
ปลอดภัยจากการใช้สารเคมี

4) การศึกษาทดลอง
การใช้เศษวัสดุในท้องถิ่น 10 ชนิด เพื่อลด
ต้นทุนการผลิตเห็ดนางฟ้าภูฐาน

5) การศึกษาและ

ทดสอบการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ และปุ๋ยหมัก
ในไม้ผล

6) การศึกษาทดสอบ
การใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำในส้มโอ

7) การศึกษาและ
ทดลองปลูกชาจีน

5.4.2 งานรวบรวมศึกษาและ
พัฒนาพันธุ์ไม้ผล เช่น ลำไย พันธุ์อีตง แห้ว
เบ๊ยาวเขียว สีส้มพู่ มะม่วง พันธุ์หนั่งกลางวัน
พันธุ์โชคอนันต์ และพันธุ์น้ำดอกไม้มลิ้นจี่
มะขามหวาน พันธุ์สีทอง หมื่นจง ชันดีและ
สีชมพู ขนุน พันธุ์วิชาญ จำปากรอบ เจริญ
บาท พ้ากลม เป็นต้น

5.4.3 งานรวบรวมและทดสอบ
พืชอุตสาหกรรม

5.4.4 ดำเนินการปลูกมะคา
เดเมียนท์แซมป้า สามารถปรับสภาพกับพื้นที่
ป่าเต็งรังได้ดี ส่วนหนึ่งได้ปลูกพริกไทยและ
ดีปลีแซมกับไม้ป่าเป็นพื้นที่ศึกษาดูงาน ของ
หน่วยงานราชการและเกษตรกรผู้สนใจทั่วไป

5.4.5 งานรวบรวมและทดสอบ
พืชสมุนไพรไม้หอมและชาจีน

5.4.6 งานรวบรวมผักพื้นบ้าน
และกาแฟอาราบิก้า

5.4.7 งานศึกษาและพัฒนา

พืชไร่ดำเนินการปลูกพืชตระกูลถั่ว ตระกูลข้าว
อ้อยและยางพาราเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์สนับสนุน
ให้แก่เกษตรกรที่สนใจ

5.4.8 งานศึกษาและทดสอบ
การปลูกข้าว

5.4.9 งานทดสอบการปลูก
หม่อน

5.4.10 งานศึกษาทดสอบ
การปลูกพืชผัก

5.4.11 งานศึกษาทดสอบ
การเพาะเห็ด

5.5 กลุ่มงานศึกษาและพัฒนา เกษตรกรรมแบบประณีต

5.5.1 งานสาธิตรูปแบบการ
ปลูกพืช ดูแลรักษาแปลงสาธิตรูปแบบการ
ปลูกพืช 5 รูปแบบ ได้แก่

1) รูปแบบการปลูกพืช
ในพื้นที่ที่ห่างไกลการคมนาคม

2) รูปแบบการปลูกพืช
ในพื้นที่ที่มีการคมนาคมสะดวก

3) รูปแบบการปลูกพืช
ในพื้นที่เกษตรอุตสาหกรรม

4) รูปแบบการปลูกพืช
ในพื้นที่รับน้ำฝน และ

5) รูปแบบการปลูกพืช
ในลักษณะหน่วยขยายพันธุ์พืชประจำหมู่บ้าน

5.5.2 งานรวบรวมพันธุ์พืช
เป็นการรวบรวมพันธุ์พืช 4 กลุ่มด้วยกัน คือ

1) พืชผักพื้นเมือง

2) พืชสมุนไพร

3) ไม้ดอกหอม

4) พืชอุตสาหกรรม
ไม้ผล และไม้ดอกไม้ประดับ

5.5.3 งานอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช

1) งานปลูกรักษา
พันธุ์กรรมพืชของ อพ.สธ. นั้นเป็นการปลูก
รักษาพรรณพืชรวม 34 ชนิด ทั้งหมดเป็นพืช
ต่างถิ่นซึ่งส่งมาปลูกรักษาไว้ที่ศูนย์ฯ

2) งานอนุรักษ์พันธุ์กรรม
พืชพื้นถิ่น ดำเนินการในลักษณะของการปกป้อง
พันธุ์กรรมพืช คือ การดูแลพืชพื้นถิ่นในแหล่ง
กระจายพันธุ์

5.5.4 งานศึกษาและพัฒนา
หญ้าแฝกท้องถิ่น เป็นงานที่ดำเนินการต่อเนื่อง
ในการคัดเลือกพันธุ์เพื่อการอนุรักษ์และทนสภาพ
แวดล้อมอื่นๆ รวมถึงศักยภาพในการขยาย
พันธุ์จากเมล็ด เพื่อลดปัญหาเรื่องต้นทุนการ
ผลิตกล้าหญ้าแฝก ตลอดจนการเปลี่ยนเนื้อที่
ในการขนส่งกล้าหญ้าแฝก

5.6 กลุ่มงานศึกษาและพัฒนา ประมง

5.6.1 การศึกษาด้านทรัพยากร

12 วารสารดำรงราชานุภาพ

ประมง สํารวจและศึกษาสัตว์น้ำและทรัพยากร
ประมง ทั้งชนิดและปริมาณ รวมทั้งคุณภาพน้ำ
ในเขตลุ่มน้ำห้วยฮ่องไคร้ เพื่อที่จะได้ข้อมูล
เกี่ยวกับทรัพยากรที่มีอยู่และการเปลี่ยนแปลง
ของทรัพยากรดังกล่าวหลังจากมีการจัดการ
แหล่งน้ำ

5.6.2 การจัดการบริหาร
แหล่งน้ำ ศึกษาวิจัยในด้านการจัดการแหล่ง
น้ำในอ่างเก็บน้ำในพื้นที่ของศูนย์ฯ ดำเนินการ
โดยวิธีการที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสม
เช่น การจัดการประมงในสภาพธรรมชาติ การ
สร้างเขตสงวนพันธุ์สัตว์น้ำ การปล่อยพันธุ์
สัตว์น้ำเพิ่มเติมลงในแหล่งน้ำ การทำการ
ประมงในแหล่งน้ำ และการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร
ผู้บริหารการประมงในแหล่งน้ำ เป็นต้น

5.6.3 การศึกษาและสาธิต
1) การเพาะเลี้ยงปลา
ในกระชังในอ่างเก็บน้ำ
2) การเลี้ยงปลาระบบ
น้ำไหลผ่าน

3) สถานแสดงพันธุ์ปลา
4) การขยายผลสู่
เกษตรกร

5.7 กลุ่มงานศึกษาและพัฒนา
อาชีพเพาะเลี้ยงกบ

6. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย

จังหวัดเพชรบุรี

6.1 งานอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบ

นิเวศน์

6.1.1 โครงการอนุรักษ์
พันธุ์กรรมพืช

6.1.2 โครงการฟื้นฟูสภาพ
ป่าไม้อนุรักษ์และป่าไม้เศรษฐกิจ

6.1.3 โครงการปรับเปลี่ยน
พันธุ์ไม้ในแปลงป่าปลูกเดิม

6.1.4. โครงการเพาะกล้าไม้

6.1.5 โครงการเพาะเลี้ยงและ
ขยายพันธุ์สัตว์ป่า

6.1.6 โครงการจัดการควบคุม
ไฟป่า

6.1.7 โครงการสร้างจิตสำนึก
ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

6.1.8 โครงการอนุรักษ์และ
ฟื้นฟูป่าชายเลน

6.1.9 โครงการพัฒนาและ
ปรับปรุงแหล่งน้ำ เพื่อสนับสนุนการฟื้นฟู
ระบบนิเวศน์

6.2 งานอนุรักษ์ดินและน้ำ

- โครงการฟื้นฟูปรับปรุงบำรุง
ดินและอนุรักษ์ดินและน้ำ

6.3 งานศึกษาและพัฒนาด้าน

สิ่งแวดล้อม

6.3.1 โครงการศึกษาการเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์สัตว์เพื่อการอนุรักษ์

6.3.2 โครงการศึกษาทดลองการใช้พลังงานธรรมชาติ

6.3.3 โครงการศึกษาการใช้ประโยชน์หญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

6.3.4 โครงการศึกษาและสำรวจทรัพยากรป่าไม้

6.4 งานศึกษาและพัฒนาด้านความเป็นอยู่พื้นฐานและการประกอบอาชีพ

6.4.1 โครงการศึกษาทดลองการใช้ประโยชน์จากต้นมะม่วงหิมพานต์

6.4.2 โครงการศึกษาทดลองการเพาะเลี้ยงและขยายพันธุ์เพื่อส่งเสริมอาชีพ

6.4.3 โครงการศึกษาทดลองรูปแบบการเกษตรแบบยั่งยืน

6.4.4 โครงการศึกษาทดลองด้านพืชเพื่อส่งเสริมอาชีพ

6.5 งานขยายผลและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านสภาพแวดล้อม

6.5.1 โครงการขยายผลการใช้ประโยชน์หญ้าแฝก

6.5.2 โครงการถ่ายทอดข้อมูลดินและการใช้ที่ดิน

6.6 งานขยายผลและถ่ายทอด

เทคโนโลยีด้านความเป็นอยู่พื้นฐานและการประกอบอาชีพ

6.6.1 โครงการถ่ายทอดและขยายผลเทคโนโลยีการเกษตร

6.6.2 โครงการส่งเสริมเกษตรกรเพาะชำกล้าไม้หายาก

ฯลฯ

ดังนั้นเพื่อให้มีการขยายผลสำเร็จ การพัฒนาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ไปยังประชาชนในพื้นที่ต่างๆ อย่างทั่วถึง กระทรวงมหาดไทยจึงได้จัดทำ "โครงการภูมิปัญญาแห่งแผ่นดิน ขยายผลสู่ปวงชนชาวไทย" ขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ราษฎรในพื้นที่ได้นำความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ นำไปปฏิบัติให้บังเกิดประโยชน์สุขของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม อันจะเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินวิถีชีวิตแบบพอเพียง

วัตถุประสงค์

◆ เพื่อส่งเสริมให้จังหวัดนำความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ไปขยายผลในทางปฏิบัติในโครงการ/กิจกรรมของจังหวัด/อำเภออย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

◆ ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ให้กับข้าราชการ พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำ

การเปิดโครงการ "ภูมิปัญญาแห่งแผ่นดิน ขยายผลสู่ประชาชนชาวไทย"

เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2551 ระหว่างเวลา 12.30 - 16.30 น. ณ ห้องกมลทิพย์ โรงแรมสยามซิตี้ กรุงเทพมหานคร

ชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้เรียนรู้ตัวอย่างบทเรียนของการพัฒนา (Lesson Learning) ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อนำไปจุดประกายความคิดในการพัฒนาชุมชนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

◆ เพื่อให้จังหวัดและชุมชน เกิดกระบวนการเรียนรู้ การดำเนินการตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งกันและกัน อันจะเป็นการขยายผลโครงการฯ ให้ครอบคลุมพื้นที่ต่างๆ อย่างทั่วถึง

◆ เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่เป็นผู้ทรงจุดประกาย

ความคิด เพื่อแก้ไขปัญหาทุกข์ยากของประชาชน ซึ่งเป็นพลสกนิกรของพระองค์

เป้าหมาย

ในปี 2552 จังหวัดนำแนวความคิดที่ได้จากการศึกษาจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ไปขยายผลในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่รอบศูนย์ศึกษาการพัฒนา พื้นที่ใกล้เคียง หรือเขตพื้นที่ (Zone) เพื่อเป็นการขยายผลสำเร็จการพัฒนาสู่ประชาชน และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม

และยั่งยืน

ว่าจะสามารถนำมาแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัด
ในเรื่องใด

ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน

1. จังหวัดศึกษาข้อมูลสภาพปัญหาทาง
ภูมิศาสตร์และสังคมของจังหวัดเบื้องต้นว่ามี
ปัญหาอุปสรรคในพื้นที่อย่างไร

2. จังหวัดศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของศูนย์
ศึกษาการพัฒนา ที่สอดคล้องกับปัญหาว่า
ศูนย์ศึกษาการพัฒนา แต่ละศูนย์มี Menu
องค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาด้านใด

3. จังหวัดส่งทีมงานนำร่อง (4 - 10 คน)
ไปศึกษาดูงาน ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนา
ที่ใกล้เคียงหรือสอดคล้องกับปัญหาจังหวัด

4. จังหวัดกำหนดทีมงานที่จะลงมือ
ปฏิบัติ นำโดยผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้
เกี่ยวข้องในด้านต่างๆ ผู้นำชุมชน ปราชญ์
ชาวบ้านไปศึกษาดูงาน ณ ศูนย์ศึกษาการ
พัฒนา ระยะเวลา 1 วัน ในแต่ละด้านที่
เหมาะสมกับปัญหาและสภาพภูมิศาสตร์
ในพื้นที่

5. จังหวัดศึกษาวิเคราะห์แนวความคิด
จากศูนย์ศึกษาการพัฒนา และสภาพปัญหา
ในจังหวัดมาประมาณความเป็นไปได้ของ
โครงการและจัดทำโครงการนำร่องในพื้นที่เป็น

ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงมหาดไทยได้ร่วมพิธีเปิดและประชุม ตามโครงการฯ

ผู้ว่าราชการจังหวัดและหัวหน้าสำนักงานจังหวัดทุกจังหวัดได้ร่วม พิธีเปิดและประชุมตามโครงการฯ

จุดตัวอย่างอย่างน้อย 1 เขตพื้นที่ โดยบูรณาการกับโครงการ/กิจกรรมที่ได้ดำเนินการอยู่เดิม หรือจัดทำโครงการ/กิจกรรมใหม่โดยใช้ข้อมูลศาสตร์ของจังหวัด งบผู้ว่าราชการจังหวัด CEO หรือประสานขอการสนับสนุนจาก อปท.

6. การติดตามและการรายงาน

- ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยตรวจติดตามในพื้นที่/จังหวัด แล้วรายงานผลทุก 3 เดือน
- กระทรวงมหาดไทยรายงานผลให้สำนักงาน กปร. เพื่อนำความกราบบังคมทูล

ต่อไป

**กรอบแนวทางการประเมินผลโครงการ
ภูมิปัญญาแห่งแผ่นดิน ขยายผล
สู่ปวงชนชาวไทย ในระดับจังหวัด
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552**

กรอบแนวทางการประเมินผลโครงการภูมิปัญญาแห่งแผ่นดิน ขยายผลสู่ปวงชนชาวไทย ในระดับจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 โดยกำหนดเป็นระดับความสำเร็จ (Milestone) 5 ขั้นตอน ดังนี้

ระดับความสำเร็จตามโครงการภูมิปัญญาแห่งแผ่นดิน ขยายผลสู่ปวงชนชาวไทย

☐ 5.2 จังหวัดจัดทำสรุปผลสัมฤทธิ์โครงการที่จังหวัดดำเนินการเมื่อสิ้นปีงบประมาณ 2552 และรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบ ภายในวันที่ 15 ตุลาคม 2552 ☐ 5.1 จังหวัดมีระบบติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	ระดับที่ 5 (ขั้นตอนที่ 1+2+3+4+5)
☐ 4.2 จังหวัดมีการประชาสัมพันธ์โครงการอย่างต่อเนื่อง ☐ 4.1 จังหวัดเริ่มดำเนินงานตามโครงการ ภายในเดือนมีนาคม 2552	ระดับที่ 4 (ขั้นตอนที่ 1+2+3+4)
☐ 3.2 จังหวัดจัดทำรายละเอียดโครงการ/งบประมาณค่าใช้จ่ายที่ดำเนินการ โดยเป็นการบูรณาการความร่วมมือจากหลายฝ่ายเสนอคณะกรรมการ/คณะกรรมการฯ ในระดับจังหวัดให้ความเห็นชอบ แล้วส่งกระทรวงมหาดไทยพิจารณาภายในเดือนมกราคม 2552 ☐ 3.1 จังหวัดมีการจัดทำประชาคมทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะของโครงการที่จะดำเนินการในพื้นที่นำร่อง/ตัวอย่าง อย่างน้อย 1 พื้นที่	ระดับที่ 3 (ขั้นตอนที่ 1+2+3)
☐ 2.2 จังหวัดมีการจัดทำสรุปผลการศึกษาดูงาน ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนา เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหในพื้นที่ ☐ 2.1 จังหวัดกำหนดทีมงานที่จะลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งประกอบด้วยทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ส่วนราชการ อปท. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์กรเอกชน ภาคประชาชน ประชาชนชาวบ้าน นักวิชาการ ฯลฯ โดยมี ผวจ.เป็นหัวหน้าทีมเดินทางไปศึกษาดูงาน ศูนย์ศึกษาการพัฒนา ภายในเดือนธันวาคม 2551	ระดับที่ 2 (ขั้นตอนที่ 1+2)
☐ 1.3 มีการจัดทำข้อสรุปผลการศึกษาดูงานและข้อเสนอกำหนดเขตพื้นที่ (Zone) ของปัญหาและพื้นที่จุดนำร่อง/ตัวอย่างเสนอ ผวจ. ☐ 1.2 จังหวัดมีการกำหนดทีมงานนำร่อง (4-10 คน) เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนา ☐ 1.1 จังหวัดมีการศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลสภาพปัญหาของจังหวัดและข้อมูลเบื้องต้นของศูนย์ศึกษาการพัฒนา ที่สอดคล้อง	ระดับที่ 1 (ขั้นตอนที่ 1)

การตรวจติดตาม และรายงาน

1. การตรวจติดตาม

สำนักตรวจราชการและเรื่องราวร้องทุกข์ สป.มท. และผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบในการตรวจติดตามความก้าวหน้าการปฏิบัติงาน ปัญหา อุปสรรค รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะแก่จังหวัดในการปฏิบัติงานตามโครงการฯ ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ แล้วรายงานผลให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยทราบเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง

2. การรายงาน

จังหวัดรายงานการประเมินผลระดับ

ความสำเร็จของตนเองตามเกณฑ์การประเมินผลของโครงการฯ (ตามแบบฟอร์มที่กำหนด) ให้กระทรวงมหาดไทยทราบ 3 ครั้ง คือ

ครั้งที่ 1 เมื่อสิ้นสุดไตรมาสที่ 2 (ณ สิ้นเดือนมีนาคม 2552) ให้รายงานภายในวันที่ 15 เมษายน 2552

ครั้งที่ 2 เมื่อสิ้นสุดไตรมาสที่ 3 (ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2552) ให้รายงานภายในวันที่ 15 กรกฎาคม 2552 และ

ครั้งที่ 3 เมื่อสิ้นสุดไตรมาสที่ 4 (ณ สิ้นเดือนกันยายน 2552) ให้รายงานภายในวันที่ 15 ตุลาคม 2552

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

ได้ร่วมพิธีเปิดและประชุมตามโครงการฯ

ความคืบหน้าผลการดำเนินงาน

กระทรวงมหาดไทยได้ให้จังหวัด รายงานผล ความคืบหน้าการศึกษาดูงาน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ภายในสิ้นเดือนธันวาคม 2551 ตามกรอบแนวทางการประเมินผลที่กำหนด ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้รวบรวมและประมวลผลการรายงาน ณ วันที่ 23 มกราคม 2552 มี จังหวัดได้รายงานผลความคืบหน้าการศึกษา ดูงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ แล้ว จำนวน 65 จังหวัด (ร้อยละ 86.67) ปรากฏว่า จังหวัด มีการศึกษาสภาพปัญหาของจังหวัดจำนวน 60 จังหวัด และไม่ระบุ 5 จังหวัด จังหวัดมีการ ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของจังหวัด จำนวน 58 จังหวัด และไม่ระบุ 7 จังหวัด จังหวัดมีการ กำหนดทีมงานนำร่องจำนวน 61 จังหวัด รวม 1,017 คน โดยเฉลี่ยทีมงานนำร่องจังหวัดละ 16.67 คน และไม่ได้กำหนดทีมงานนำร่อง จำนวน 4 จังหวัด ซึ่งจังหวัดได้ส่งทีมงานนำร่อง ไปศึกษาดูงานแล้ว จำนวน 58 จังหวัด รวม 993 คน โดยไปศึกษาดูงาน ณ ศูนย์ศึกษา การพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดังนี้

- 1) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ
จำนวน 16 จังหวัด
- 2) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ
จำนวน 11 จังหวัด

- 3) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ
จำนวน 10 จังหวัด
- 4) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ
จำนวน 8 จังหวัด
- 5) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
จำนวน 7 จังหวัด
- 6) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ
จำนวน 4 จังหวัด
- 7) ศูนย์วิจัยพัฒนาการเกษตรสรีนธร
จำนวน 1 จังหวัด
- 8) โครงการแปลงสาธิตการเกษตร แบบผสมผสานตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ และโครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรม เขาชะงุ้มฯ จ.ราชบุรี (ศูนย์สาขาของศูนย์ศึกษา การพัฒนาห้วยทราย) จำนวน 1 จังหวัด

จังหวัดที่มีการกำหนดทีมงานที่จะลงมือปฏิบัติจริง จำนวน 40 จังหวัด รวม 2,535 คน โดยเฉลี่ยแล้วจังหวัดละ 63.37 คน และที่ยังไม่ได้กำหนดทีมงาน จำนวน 25 จังหวัด ซึ่งจังหวัดที่ได้กำหนดทีมงานที่จะลงมือปฏิบัติจริงมีการไปศึกษาดูงานแล้ว 35 จังหวัด รวม 2,395 คน โดยไปศึกษาดูงาน ณ ศูนย์ศึกษา การพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดังนี้

- 1) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ
จำนวน 10 จังหวัด
- 2) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ

ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หรือผู้แทน ทั้ง 6 ศูนย์ ได้ร่วมพิธีเปิดและประชุมตามโครงการฯ

จำนวน 9 จังหวัด	เขาชะงุ้มฯ จ.ราชบุรี (ศูนย์สาขาของศูนย์ศึกษา
3) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ	การพัฒนาห้วยทราย) จำนวน 1 จังหวัด
จำนวน 3 จังหวัด	8) ไม่ระบุ จำนวน 1 จังหวัด
4) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทองฯ	นอกจากนี้จังหวัดที่รายงานมีการสรุป
จำนวน 4 จังหวัด	องค์ความรู้จากการศึกษาดูงานจำนวน 59
5) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ	จังหวัด ไม่ระบุ จำนวน 6 จังหวัด และจังหวัด
จำนวน 3 จังหวัด	ที่มีความคิดในการขยายผลการดำเนินงาน
6) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ	จำนวน 60 จังหวัด ไม่ระบุ จำนวน 5 จังหวัด
จำนวน 4 จังหวัด	
7) โครงการแปลงสาธิตการเกษตรแบบ	การติดตามและรายงานผล
ผสมผสานตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่และ	1) ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย
โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรม	จะออกไปตรวจติดตามในพื้นที่ ซึ่งในช่วงนี้เป็น

การจัดทำประชาคมการมีส่วนร่วมในการ มหาดไทย ภายในเดือนมกราคม 2552
พิจารณาคัดเลือกโครงการ 3) จังหวัดรายงานผลในภาพรวม เมื่อ
2) จังหวัดรายงานโครงการให้กระทรวง สิ้นเดือนมีนาคม 2552

ผู้แทนสื่อมวลชนได้ร่วมพิธีเปิดและประชุมตามโครงการฯ

นโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาล

สำนักนายกรัฐมนตรี

บทนำ

ตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี ตามประกาศพระบรมราชโองการ ลงวันที่ 17 ธันวาคม พุทธศักราช 2551 และแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีตามประกาศพระบรมราชโองการ ลงวันที่ 20 ธันวาคม พุทธศักราช 2551 นั้น

รัฐบาลได้เข้ามาบริหารประเทศในช่วงที่สังคมไทยมีความขัดแย้งและแตกแยก จนส่งผลให้การบริหารบ้านเมืองในช่วงที่ผ่านมาขาดความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ ส่งผลกระทบต่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องเผชิญกับสถานะเศรษฐกิจโลกที่มีวิกฤติการณ์รุนแรงมาก

ที่สุดในรอบศตวรรษ

รัฐบาลถือเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่ง ที่จะต้องนำประเทศไทยให้รอดพ้นจากวิกฤติเศรษฐกิจโลกครั้งสำคัญนี้ และพัฒนาไปสู่การเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน คณะรัฐมนตรีจึงได้กำหนดนโยบายเศรษฐกิจ เพื่อบริหารเศรษฐกิจมหภาค ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ และพัฒนาโครงสร้างเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศไว้ ดังนี้

1. นโยบายการบริหารเศรษฐกิจมหภาค

1.1 สนับสนุนให้เศรษฐกิจมีการเจริญเติบโต อย่างมีเสถียรภาพ โดยประสานนโยบายการเงินและนโยบายการคลังเพื่อให้มีความสมดุลระหว่างอัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ เสถียรภาพของระดับราคา และการจ้างงาน

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี แถลงนโยบายรัฐบาล
ณ วิเทศสโมสร กระทรวงการต่างประเทศ เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2551

1.2 สร้างเสถียรภาพและความมั่นคงของระบบสถาบันการเงินในประเทศ บริหารสภาพคล่องทางการเงินภายในประเทศ และดูแลการเคลื่อนย้ายทุนระหว่างประเทศ โดยติดตามความเคลื่อนไหวของธุรกรรมทางการเงินของสถาบันการเงินอย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างรวดเร็วรวมทั้งการเพิ่มความร่วมมือทางด้านการเงินภายใต้กรอบการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนเพื่อให้สามารถช่วยเหลือและร่วมกันแก้ไขปัญหาในกรณีที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจและการเงินในภูมิภาค

1.3 พัฒนาลาดทุนและระบบสถาบันการเงินให้เข้มแข็งและสามารถรองรับผลกระทบจากความผันผวนของสภาวะการเงินโลก

และให้สามารถสนับสนุนการลงทุนและการดำเนินธุรกิจได้อย่างมั่นคง โดยการแก้ไขกฎระเบียบ และวางระบบการกำกับดูแลให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงนวัตกรรมทางการเงิน และส่งเสริมการออมระยะยาวเพื่อเป็นฐานการระดมทุนของประเทศในอนาคต

1.4 ส่งเสริมและรักษาวินัยการคลัง โดยปรับปรุงแนวทางการจัดสรรงบประมาณของประเทศให้สอดคล้องกับกำลังเงินของแผ่นดิน รวมทั้งเร่งออกกฎหมายการเงินการคลังของรัฐเพื่อให้เป็นกลไกในการกำกับและเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติที่ดี

1.5 ปรับปรุงโครงสร้างภาษีและการจัดเก็บภาษี เพื่อให้มีความเป็นธรรม โปร่งใส และสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถใน

การแข่งขันของประเทศรวมทั้งมาตรการภาษี เพื่อสนับสนุนการประหยัดพลังงาน และพลังงานทางเลือก

1.6 กำหนดกรอบการลงทุนภาครัฐ ทั้งในระยะปานกลางและระยะยาวที่มีความชัดเจน ของแหล่งเงิน รูปแบบการลงทุน และการเพิ่ม บทบาทของภาคเอกชนที่เหมาะสม รวมทั้ง พัฒนาเครื่องมือและกลไกการระดมทุนที่มี ประสิทธิภาพสำหรับโครงการขนาดใหญ่ โดย คำนึงถึงวินัยการคลัง และการงบประมาณ ของภาครัฐ

1.7 ปรับปรุงประสิทธิภาพการ ดำเนินงาน ของรัฐวิสาหกิจโดยมุ่งเน้นการ พัฒนาการให้บริการ การใช้ทรัพย์สินให้เกิด ประโยชน์สูงสุด การลดต้นทุนดำเนินการ บริหารความเสี่ยง การบริหารจัดการภายใต้ หลักธรรมาภิบาล และมีระบบการกำกับดูแล ที่ดี รวมทั้งการฟื้นฟูรัฐวิสาหกิจที่มีปัญหาฐานะ การเงิน และการเร่งรัดการเบิกจ่ายลงทุนให้ เป็นไปตามเป้าหมาย

2. นโยบายปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ

2.1 ภาคเกษตร

2.1.1 เร่งรัดการเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตทางการเกษตรและพัฒนาระบบ โลจิสติกส์ทางการเกษตร เพื่อเพิ่มผลตอบแทน ด้านการเกษตรโดยส่งเสริมการผลิตพืชเศรษฐกิจ

สำคัญให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ส่งเสริมการ วิจัยและพัฒนาพันธุ์ จัดหาปัจจัยการผลิตและ โครงสร้างพื้นฐานการผลิตที่มีคุณภาพและมีความจำเป็น พัฒนาเทคโนโลยีการเก็บรักษา และระบบโลจิสติกส์ทางการเกษตรเพื่อลดต้นทุน ทางการเกษตร รวมทั้งการจัดพื้นที่การผลิตพืช อาหาร และพืชพลังงานให้เหมาะสม มี ประสิทธิภาพ และมีราคาที่เหมาะสมและ เป็นธรรมสำหรับพืชพลังงาน เพื่อสร้างความ มั่นคงด้านรายได้ให้แก่เกษตรกร

2.1.2 ส่งเสริมอาชีพและขยาย

โอกาสการทำประมงโดยพัฒนาการเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำ ประมงชายฝั่ง และประมงน้ำจืด ทั้งใน ระดับพื้นบ้านและเชิงอุตสาหกรรม ยกกระดับ ราคาสินค้าประมงโดยท้องถิ่นมีส่วนร่วม ปรับปรุงกฎหมายและเขตจับสัตว์น้ำให้ชัดเจนระหว่าง ประมงเพื่อการพาณิชย์และประมงชายฝั่ง และ บังคับใช้โดยเคร่งครัด รวมทั้งพัฒนาศักยภาพ ของอุตสาหกรรมสัตว์น้ำ ควบคู่กับการเจรจา ส่งเสริมความร่วมมือด้านการประมงกับต่างประเทศ ในการทำประมงนอกและในน่านน้ำสากล และ ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนในกิจการประมง รวมทั้งจัดตั้งองค์กรระดับชาติเพื่อแก้ไขปัญหาและ พัฒนาการประมงของประเทศ ทั้งในด้านการ อนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ และอุตสาหกรรม ต่อเนื่องด้าน การประมง

2.1.3 พัฒนาศักยภาพสินค้าปศุสัตว์ โดยปรับปรุงและอนุรักษ์พันธุ์สัตว์เศรษฐกิจสำคัญ อาทิ โค กระบือ เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ พัฒนาการผลิตทุกขั้นตอนให้มีความปลอดภัยตามมาตรฐานสากล พัฒนาศักยภาพในการป้องกันและควบคุมโรคระบาดในสัตว์ พัฒนาศักยภาพการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ และขยายการส่งออกสินค้าปศุสัตว์ในตลาดโลก รวมทั้งส่งเสริมการทำปศุสัตว์อินทรีย์ครัวเรือนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1.4 ดูแลเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตร และการตลาดสินค้าเกษตร โดยจัดให้มีระบบประกันความเสี่ยงด้านราคาสินค้าเกษตร พัฒนาตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าให้มี ความเข้มแข็ง สร้างตลาดกลางเพื่อการค้าส่งและค้าปลีกสินค้าเกษตรในทุกภูมิภาค ผลักดันให้มีการเปิดตลาดสินค้าเกษตรแห่งใหม่ให้ครอบคลุมทั่วโลกและส่งเสริมระบบเกษตรพันธสัญญา รวมทั้งใช้ระบบไตรภาคีภาครัฐ เอกชน และเกษตรกรในการแก้ไขปัญหาราคาสินค้าเกษตร

2.1.5 ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรโดยส่งเสริมการวิจัยและพัฒนามาตรฐานการผลิตและความปลอดภัยด้านสินค้าเกษตรและอาหารตามมาตรฐานสากลในระดับชุมชน และ

มีการเชื่อมโยงการผลิตทางการเกษตรกับอุตสาหกรรมเกษตร ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรที่ได้คุณภาพและมาตรฐานสากล ส่งเสริมความแข็งแกร่งของตราสินค้า จัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างครบวงจร รวมทั้งเร่งรัด การเจรจา ระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนสนับสนุนเงินทุนพัฒนาเครื่องจักร เพื่อแปรรูปขั้นต้นของสินค้าเกษตร

2.1.6 สร้างความมั่นคงด้านอาหาร โดยส่งเสริมการทำเกษตรตามแนวพระราชดำริ ขยายกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่ โครงการอาหารกลางวัน และธนาคารโคกระบือตามแนวพระราชดำริ และสนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน วนเกษตร ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เพื่อลดการใช้สารเคมีและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร รวมทั้งสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับความมั่นคงทางด้านอาหาร

2.1.7 เร่งรัดการจัดหาแหล่งน้ำ ให้ทั่วถึงและเพียงพอ รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำทรัพยากรน้ำเพื่อการผลิตทางการเกษตร โดยเน้นการเพิ่มสระน้ำในไร่นาและขุดลอก คูคลอง เพื่อบรรเทาอุทกภัยและภัยแล้ง ส่งเสริม

การใช้ประโยชน์จากน้ำให้มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับชนิดพืช เพิ่มพื้นที่ชลประทาน ทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ตลอดจนขยายระบบการกระจายน้ำในพื้นที่ชลประทานให้ใช้ประโยชน์ได้เต็มศักยภาพ

2.1.8 ค้ำครองและรักษาพื้นที่ที่เหมาะสมกับการทำเกษตรกรรมที่ได้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านชลประทานแล้ว เพื่อเป็นฐานการผลิตทางการเกษตรในระยะยาว พื้นฟูคุณภาพดิน จัดหาที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรยากจนในรูปของธนาคารที่ดิน และเร่งรัดการออกเอกสารสิทธิให้แก่เกษตรกรยากจน และชุมชนที่ทำกินอยู่ในที่ดินของรัฐ ที่ไม่มีสภาพป่าแล้วในรูปของโฉนดชุมชน รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาการเกษตรในรูปของนิคมการเกษตร

2.1.9 พัฒนาภาคเกษตรให้มีความเข้มแข็งโดยสร้างและพัฒนาคุณภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีความสามารถในการบริหารจัดการ ผลผลิตและการบริหารองค์การเกษตรรูปแบบต่างๆ ด้วยองค์ความรู้จากนวัตกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ผ่านระบบการเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงภาคเกษตรและสังคมไทย

2.1.10 แก้ไขปัญหาหนี้สินพื้นฟูอาชีพ และความเป็นอยู่ของเกษตรกร โดยเร่ง

ดำเนินการจัดการหนี้สินของเกษตรกรทั้งในและนอกระบบ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน และรักษาที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกร

2.2 ภาคอุตสาหกรรม

2.2.1 สร้างความแข็งแกร่งและความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกให้กับอุตสาหกรรมไทยด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า โดยร่วมมือกับภาคเอกชน สถาบันวิจัย และสถาบันการศึกษา ในการพัฒนาความสามารถของผู้ประกอบการ พัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน ปรับปรุงประสิทธิภาพเครื่องจักร พัฒนาการออกแบบสินค้าและผลิตภัณฑ์ ลดต้นทุน โลจิสติกส์และเพิ่มความร่วมมือในภูมิภาคในการผลิตสินค้าเชิงลึกโซ่ผ่านการค้าระหว่างประเทศ

2.2.2 กำหนดมาตรการแก้ไข ปัญหาของแต่ละอุตสาหกรรมและพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในอนาคต เช่น อุตสาหกรรมผลิตเครื่องจักรภายในประเทศ อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมอัญมณี เป็นต้น โดยปรับปรุงมาตรการส่งเสริมการลงทุนด้านภาษีและที่มีใช้ ภาษีให้สามารถจูงใจนักลงทุนได้ และส่งเสริมการร่วมทุนกับบริษัทต่างประเทศในอุตสาหกรรมที่มีเทคโนโลยีขั้นสูง

2.2.3 ร่วมมือกับภาคเอกชนในการปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานสินค้าให้ทัดเทียมและล้ำหน้าในระดับสากล โดยสนับสนุนให้มีกลไกการระดมทุนและประกันความเสี่ยงให้กับภาคเอกชน เพื่อกระตุ้นให้ภาคเอกชนลงทุนทางด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีมากขึ้น รวมทั้งให้การคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาสำหรับสินค้าที่ผลิตในประเทศและมีตราสัญลักษณ์ไทย

2.2.4 เร่งผลิตบุคลากรด้านอาชีพะตามความต้องการของตลาดแรงงานอุตสาหกรรม รวมทั้งเพิ่มค่าตอบแทนให้ใกล้เคียงกับปริญญาตรีและกำหนดหลักสูตรให้สามารถต่อยอดในระดับปริญญาได้

2.2.5 สร้างความเข้มแข็งให้แก่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม โดยรัฐอำนวยความสะดวกในการจัดตั้งเครือข่ายรวมกลุ่ม และปรับปรุงมาตรฐานการปล่อยสินเชื่อ ขยายขอบเขตการดำเนินการให้สินเชื่อ และประกันสินเชื่อ โดยใช้เครือข่ายธนาคารและสถาบันการเงินของรัฐ เพื่อให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนดังกล่าวได้

2.2.6 จัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อส่งเสริมการลงทุนด้านอุตสาหกรรมที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่

เช่น การพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เป็นต้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของชุมชนและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

2.2.7 ส่งเสริมให้อุตสาหกรรมมีความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งในด้านคุณภาพและมาตรฐานสินค้าและบริการ และมาตรฐานความปลอดภัยในสถานประกอบการและสิ่งแวดล้อม

2.3 ภาคการท่องเที่ยวและบริการ

2.3.1 ขยายฐานภาคบริการในโครงสร้างการผลิตของประเทศ โดยเพิ่มความหลากหลายของธุรกิจบริการ เพิ่มมูลค่าเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาแรงงานฝีมือทั้งในด้านคุณภาพและความรู้ด้านภาษา และเชื่อมโยงธุรกิจภาคบริการอุตสาหกรรม และเกษตรเข้าด้วยกันให้เป็นกลุ่มสินค้า เช่น ธุรกิจสุขภาพ อาหารและการท่องเที่ยว รวมทั้งสินค้าบริการที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์บนพื้นฐานของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่เชื่อมโยงกับเทคโนโลยีสมัยใหม่

2.3.2 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทั้งของรัฐและเอกชนโดยรักษาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมที่มีอยู่แล้ว ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยเชื่อม

โยงกับวิถีชีวิตของชุมชน รวมทั้งจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวและกำหนดจุดขายของแหล่งท่องเที่ยวของแต่ละภาคและกลุ่มจังหวัดให้มีความเหมาะสมเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เช่น กรุงเทพมหานครที่ทรงเสน่ห์ ภาคใต้เป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก ภาคเหนือเป็นศูนย์กลางอารยธรรมล้านนา ภาคอีสานเป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โบราณคดี วัฒนธรรมและชายแดน ภาคกลางเป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวอารยธรรม มรดกโลก และมรดกธรรมชาติ เป็นต้น

2.3.3 พัฒนามาตรฐานบริการด้านการท่องเที่ยวโดยจัดให้มีมาตรฐานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น มาตรฐานธุรกิจนำเที่ยว มาตรฐานการเดินทาง มาตรฐานร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก มาตรฐานที่พักและโรงแรม เป็นต้น รวมทั้งพัฒนามาตรฐานบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น พนักงานโรงแรม พนักงานบริษัทนำเที่ยว มัคคุเทศก์ พนักงานร้านอาหาร พนักงานรถนำเที่ยว เป็นต้น และปรับปรุงมาตรฐานการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งในด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และค่าธรรมเนียมและค่าบริการของรัฐ

2.3.4 พัฒนาด้านการตลาดและ

ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ด้านการตลาด รวมทั้งกำหนดกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนจุดขายที่มีความโดดเด่นของไทยให้เป็นศูนย์กลางระดับโลก โดยเฉพาะความพร้อมของการให้บริการทางด้านศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้าระหว่างประเทศ และศูนย์กลางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมทั้งส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ เพื่อยกระดับแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักทั่วโลก

2.3.5 ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งหมดให้มีความทันสมัยและสนับสนุนซึ่งกันและกัน และเพิ่มประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายทางด้านการความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม

2.4 การตลาด การค้า และการลงทุน

2.4.1 ส่งเสริมระบบการค้าเสรีและเป็นธรรม โดยมีภาคเอกชนเป็นผู้นำทางธุรกิจรัฐเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน และดูแล และให้มีการบังคับใช้กฎหมายแข่งขันทางการค้าและกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคอย่างเคร่งครัดเพื่อป้องกันการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม ป้องกันการผูกขาดตัดตอน ป้องกันการเอาเปรียบผู้บริโภค และให้ความคุ้มครองผู้บริโภค

รวมทั้งออกกฎหมายค้ำประกันเพื่อกำกับดูแลธุรกิจค้ำประกันอย่างเป็นระบบโดยให้ธุรกิจรายใหญ่และรายย่อยอยู่ร่วมกันได้อย่างเกื้อกูลและยั่งยืน

2.4.2 ขยายตลาดสินค้าและบริการ

ส่งออกของไทยโดยกำหนดกลยุทธ์ด้านการตลาดร่วมกับภาคเอกชนเพื่อเพิ่มส่วนแบ่งในตลาดที่มีอยู่แล้วและขยายฐานการตลาดไปสู่ประเทศใหม่ๆ เช่น ยุโรปตะวันออก ตะวันออกกลาง และเอเชีย เป็นต้น รวมทั้งพัฒนาระบบการกระจายสินค้าให้รวดเร็วโดยใช้ความได้เปรียบในเชิงแหล่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์และศักยภาพการขนส่งของไทย

2.4.3 ใช้ประโยชน์จากข้อตกลงเขตการค้าเสรีทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคีควบคู่ไปกับการเจรจาข้อตกลงเขตการค้าเสรีที่มีปัญหา ทั้งที่อยู่ระหว่างการเจรจา และที่ได้มีการเจรจาไปแล้ว เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศโดยเน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ภาคเอกชน และภาครัฐ รวมทั้งกำหนดมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบอย่างเป็นระบบทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

2.4.4 ปรับปรุงมาตรการบริหารการนำเข้า เพื่อป้องกันการค้าที่ไม่เป็นธรรม การทุ่มตลาด และสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานทางด้านคุณภาพและความปลอดภัย

2.4.5 ส่งเสริมผู้ประกอบการไทย

ให้มีการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาให้ถูกต้อง และปกป้องคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของสินค้าและผลิตภัณฑ์ไทยในต่างประเทศ

2.4.6 ส่งเสริมการลงทุนในภาคเกษตร อุตสาหกรรมและบริการที่ไทยมีศักยภาพ โดยเฉพาะสินค้าอาหารและบริการสุขภาพ อุตสาหกรรมภาพยนตร์ สินค้าและบริการที่ใช้นวัตกรรมและภูมิปัญญา การลงทุนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งสนับสนุนการลงทุนในต่างประเทศในสาขาที่ผู้ประกอบการไทยมีศักยภาพ และสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงทางธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2.4.7 ปรับปรุงประสิทธิภาพและจัดระบบการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนชายแดน โดยนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ ที่สำคัญได้แก่ ศูนย์บริการครบวงจร ระบบอำนวยความสะดวกช่องทางเดียว ระบบการตรวจร่วมจุดเดียว ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และระบบโลจิสติกส์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

2.4.8 ปรับปรุงและเร่งรัดกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์เรื่องภาษี โดยยกระดับหน่วยงานพิจารณาเรื่องอุทธรณ์จากระดับกรมขึ้นมาอยู่ในระดับกระทรวง และให้ตัวแทนภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณา

ตัดสินอุทธรณ์เช่นเดียวกับผู้พิพากษาสมทบ รวมทั้งมีการประกาศกำหนดเวลาแน่นอนในการวินิจฉัยคำอุทธรณ์

3. นโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

3.1 ขยายการให้บริการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนให้กระจายไปสู่ภูมิภาคอย่างทั่วถึงเพียงพอ และมีคุณภาพ ทั้งบริการน้ำสะอาด ไฟฟ้า สื่อสารโทรคมนาคมพื้นฐาน และที่อยู่อาศัย รวมทั้งพัฒนาถนนไร้ฝุ่น โดยยกระดับมาตรฐานทางในชนบทเป็นถนนคอนกรีตหรือลาดยาง

3.2 พัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์อย่างบูรณาการ ทั้งในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การปรับปรุงพัฒนากฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง การส่งเสริมธุรกิจการให้บริการโลจิสติกส์ การอำนวยความสะดวกทางการค้า และการพัฒนาบุคลากรโลจิสติกส์ รวมทั้งจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติเพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาด้านโลจิสติกส์อย่างจริงจัง

3.3 พัฒนาระบบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ โดยเชื่อมโยงการขนส่งทางถนน ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศอย่างเป็นระบบ

พร้อมทั้งพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการขนส่ง เช่น สถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง ศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าในภูมิภาค เป็นต้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนโลจิสติกส์

3.4 พัฒนาโครงข่ายระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ให้มีความสมบูรณ์ และรถไฟชานเมืองให้สามารถเชื่อมต่อการเดินทางกับโครงข่ายระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนและระบบขนส่งสาธารณะอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สะดวกรวดเร็ว ในราคาที่เหมาะสม รวมทั้งขยายการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนไปยังเมืองหลักในภูมิภาค

3.5 พัฒนาโครงข่ายรถไฟทางคู่ทั่วประเทศ โดยเฉพาะในเส้นทางที่มีปริมาณการขนส่งหนาแน่น และพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงฐานการผลิตในภูมิภาคและระหว่างประเทศ ปรับปรุงบูรณะทาง รวมทั้งพัฒนาการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน เพื่อเพิ่มความสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย และลดต้นทุนการขนส่ง

3.6 พัฒนาโครงข่ายทางหลวงสายประธาน สายหลัก และโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง ให้เชื่อมโยงเมืองหลักในภูมิภาคและเส้นทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และสอดคล้องกับการพัฒนาโครงข่ายการ

ขนส่งรูปแบบอื่นๆ โดยเฉพาะโครงข่ายรถไฟ รวมทั้งการปรับปรุงทางหลวงและมีมาตรการบังคับใช้กฎหมายเพื่อลดอุบัติเหตุบนท้องถนน เพิ่มประสิทธิภาพและความปลอดภัยในการเดินทางและการขนส่งสินค้า

3.7 พัฒนากิจการพาณิชยนาวี และ โครงสร้างพื้นฐานการขนส่งทางน้ำ โดยเฉพาะ การพัฒนาการให้บริการของท่าเรือแหลมฉบัง ให้มีมาตรฐานเป็นท่าเรือที่ทันสมัยระดับโลก พัฒนาการขนส่งชายฝั่ง และการขนส่งทางน้ำ ภายในประเทศและระหว่างประเทศให้เชื่อมโยงกับ ระบบขนส่งอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่ม สัดส่วนการขนส่งทางน้ำให้มากขึ้น

3.8 พัฒนาและขยายความสามารถ ของท่าอากาศยานสุวรรณภูมิและท่าอากาศยาน หลักในภูมิภาค ให้สามารถรองรับปริมาณการ จราจรทางอากาศได้อย่างเพียงพอในอนาคต พัฒนาท่าอากาศยานดอนเมืองให้เกิดประโยชน์ สูงสุด และพัฒนารูขี้อุตสาหกรรมการบิน เช่น ศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยาน และธุรกิจเกี่ยวเนื่องเพื่อสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลาง การบิน การท่องเที่ยว และการขนส่งสินค้าทาง อากาศชั้นนำของเอเชีย

3.9 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา อุตสาหกรรมการผลิตที่เกี่ยวข้องด้านการขนส่ง เช่น การต่อเรือ การต่อตู้รถไฟและรถไฟฟ้

เป็นต้น โดยให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีทั้งด้าน การผลิตและการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง

3.10 เร่งแก้ไขปัญหาผลกระทบด้าน สิ่งแวดล้อมจากการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ อย่างจริงจัง ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของ ประชาชน และปรับโครงสร้างการบริหารจัดการ และการกำกับดูแลการพัฒนาและการให้บริการ โครงสร้างพื้นฐาน เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค และมี การแข่งขันที่เป็นธรรม

3.11 พัฒนาระบบขนส่งและโลจิสติกส์ ในภูมิภาคและเชื่อมโยงกับโครงข่ายคมนาคม กับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเชื่อมโยงโครงข่าย คมนาคมขนส่งตามแนวเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ แนว เศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก โครงการสะพาน เศรษฐกิจเชื่อมอ่าวไทยและอันดามัน และโครง ข่ายคมนาคมเชื่อมโยงอินโดนีเซีย-มาเลเซีย- ไทยรวมทั้งปรับปรุงระบบอำนวยความสะดวก ทางการค้าและการขนส่งสินค้าข้ามแดนใน พื้นที่บริเวณชายแดนที่สำคัญ คือ ด้านหนองคาย แม่สอด มุกดาหาร สระแก้ว ด่านสิงขร และ ช่องเม็ก เป็นต้น

4. นโยบายพลังงาน

4.1 พัฒนาพลังงานให้ประเทศไทย สามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้นโดยจัดหาพลังงาน ให้เพียงพอ มีเสถียรภาพ ด้วยการเร่งสำรวจ

และพัฒนาแหล่งพลังงานประเภทต่างๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และเร่งให้มีการเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านในระดับรัฐบาล เพื่อร่วมพัฒนาแหล่งพลังงาน วางแผนพัฒนาไฟฟ้าให้มีการกระจายชนิดของเชื้อเพลิงที่ใช้ เพื่อลดความเสี่ยงด้านการจัดหา ความผันผวนทางด้านราคา และลดต้นทุนการผลิต ส่งเสริมการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนที่มีศักยภาพ โดยเฉพาะโครงการผลิตไฟฟ้าขนาดเล็ก และโครงการผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมาก รวมทั้งศึกษาความเหมาะสมในการพัฒนาพลังงานทางเลือกอื่นๆ มาใช้ประโยชน์ในการผลิตไฟฟ้า

4.2 ดำเนินการให้นโยบายด้านพลังงานทดแทนเป็นวาระแห่งชาติ โดยสนับสนุนการผลิตและการใช้พลังงานทดแทน โดยเฉพาะการพัฒนาเชื้อเพลิงชีวภาพและชีวมวล เช่น แก๊สโซฮอลล์ (อี 10 อี 20 และอี 85) ไบโอดีเซล ขยะ และมูลสัตว์ เป็นต้น เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน ลดภาวะมลพิษ และเพื่อประโยชน์ของเกษตรกรโดยสนับสนุนให้มีการผลิตและใช้พลังงานหมุนเวียนในระดับชุมชน หมู่บ้าน ภายใต้มาตรการสร้างแรงจูงใจที่เหมาะสม รวมทั้งสนับสนุนการใช้ก๊าซธรรมชาติในภาคขนส่งให้มากขึ้น โดยขยายระบบขนส่งก๊าซธรรมชาติให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ ตลอดจนส่งเสริมและวิจัยพัฒนาพลังงาน

ทดแทนทุกรูปแบบอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

4.3 กำกับดูแลราคาพลังงานให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม มีเสถียรภาพ และเป็นธรรมต่อประชาชน โดยกำหนดโครงสร้างราคาเชื้อเพลิงที่เหมาะสม และเอื้อต่อการพัฒนาพืชพลังงาน รวมทั้งสะท้อนต้นทุนที่แท้จริงมากที่สุด และบริหารจัดการผ่านกลไกตลาด และกองทุนน้ำมัน เพื่อให้มีการใช้พลังงานอย่างประหยัด และส่งเสริมการแข่งขันและการลงทุนในธุรกิจพลังงาน รวมทั้งพัฒนาคุณภาพการให้บริการและความปลอดภัย

4.4 ส่งเสริมการอนุรักษ์และประหยัดพลังงาน ทั้งในภาคครัวเรือน อุตสาหกรรม บริการ และขนส่ง โดยรณรงค์ให้เกิดวินัย และสร้างจิตสำนึกในการประหยัดพลังงาน และสนับสนุนการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีมาตรการจูงใจให้มีการลงทุนจากภาคเอกชนในการปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ประหยัดพลังงาน และมาตรการสนับสนุนให้ครัวเรือนลดการใช้ไฟฟ้าในช่วงการใช้ไฟฟ้าสูงสุด รวมทั้งการวิจัยพัฒนาและกำหนดมาตรฐานอุปกรณ์ไฟฟ้า และมาตรฐานอาคารประหยัดพลังงาน ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาระบบขนส่งมวลชน และการขนส่งระบบราง เพื่อให้มีการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถชะลอการลงทุนด้านการจัดหาพลังงานของประเทศ

5. นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

5.1 พัฒนาโครงข่ายสื่อสารโทรคมนาคมพื้นฐานให้ครอบคลุมทั่วประเทศ และสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการสื่อสารอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรต่างๆ สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารและความรู้ได้อย่างทั่วถึงและสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยไปสู่เศรษฐกิจฐานความรู้ รวมทั้งพัฒนาบริการสื่อสารที่ทันสมัย เพื่อรองรับความต้องการของภาคธุรกิจ และการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศเพื่อพัฒนาการให้บริการภาครัฐ บริการศึกษา บริการสาธารณสุข และโลจิสติกส์ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

5.2 พัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทั้งในด้านซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ โดยสนับสนุนให้มีการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรเพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในภูมิภาค

๖๖ นวนิยมเศรษฐกิจโลกและ เศรษฐกิจไทยปี 2552

สุรศักดิ์ บุญประกอบ¹

บทนำ

แนวความคิดใหม่ (new paradigm) ทางด้านการเงิน หรือที่เรียกว่า โลกาภิวัตน์ทางการเงิน (financial globalization) ได้เริ่มต้นขึ้นในกลางทศวรรษ 1980 อันเป็นผลพวงมาจากวิวัฒนาการของโลกด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และการจัดอุปสรรคทางการค้าที่ทำให้เงินทุนไหลเวียนข้ามชาติได้อย่างเสรีและรวดเร็ว แต่สิ่งเหล่านี้ก็นำมาซึ่งการจัดสรรทรัพยากรการเงินโลกที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พร้อมๆ กับการมีส่วนร่วมรับความเสี่ยงทางการเงินระหว่างประเทศร่วมกัน ดังนั้น เมื่อเกิดวิกฤติการณ์ทางการเงินขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา นับตั้งแต่ในช่วงไตรมาส

แรก และทวีความรุนแรงเต็มที่ในช่วงกลางเดือนกันยายน ปี 2551 โดยมีต้นเหตุมาจากการแตกตัวของสินเชื่อด้อยคุณภาพ (sub-prime) ซึ่งส่งผลให้สถาบันการเงินยักษ์ใหญ่หลายแห่งของสหรัฐฯ และของโลก ล้มละลายขาดทุน และขาดสภาพคล่องอย่างหนักหนาสาหัส อาทิ การล้มละลายของบริษัท Lehman Brothers ซึ่งเป็นผู้ปล่อยสินเชื่อที่ร้ายระดับโลก วิกฤติการณ์ทางการเงินครั้งนี้ได้ส่งผลกระทบไปทั่วโลก โดยทำให้ระบบการธนาคารระหว่างประเทศเข้าใกล้จุดล่มสลาย ไม่อาจทำหน้าที่ได้ดีแม้จะเป็นหน้าที่พื้นฐาน คือการปล่อยสินเชื่อด้านการค้า (trade credit) ผลกระทบที่ตามมาคือ การทำให้เศรษฐกิจ

¹ ส่วนพัฒนาและบริหารจัดการความรู้ สถาบันดำรงราชานุภาพ

ตกต่ำลง โดยเห็นผลได้อย่างชัดเจน ในช่วงสุดท้ายของปี 2551 โดยผลผลิตด้านอุตสาหกรรมทั่วโลกลดลง (ทั้งนี้แม้ว่า ผู้ผลิตจะมีความสามารถในการผลิต หรือที่เรียกว่ามีกำลังการผลิต แต่เนื่องจากไม่สามารถขายสินค้าได้ดีเหมือนเดิม จึงจำเป็นต้องลดการผลิตลง) ด้วยอัตราการลดลงที่เร็วที่สุดในรอบทศวรรษ อันสืบเนื่องมาจากการตกต่ำของอุปสงค์ (slumping demand) นักเศรษฐศาสตร์ประจำบริษัท JP Morgan คำนวณว่า การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมของโลกในช่วงเวลาดังกล่าวลดลงอัตราร้อยละ 20 ต่อปี สำหรับในช่วงเวลาระหว่างเดือนกันยายน - พฤศจิกายน ปี 2551 ผลผลิตด้านอุตสาหกรรมของสหรัฐฯ ลดลงที่อัตราร้อยละ 16 ต่อปี เมื่อเทียบกับช่วง 3 เดือนก่อนหน้า ในช่วงเวลาเปรียบเทียบดังกล่าว ผลผลิตด้านอุตสาหกรรมของญี่ปุ่นและเยอรมนีก็ลดลงด้วยอัตราร้อยละ 21 และ 15 ต่อปี ตามลำดับ ขณะที่ประเทศเศรษฐกิจใหม่บางประเทศ อาทิ เกาหลีใต้ ผลผลิตดังกล่าวก็ลดลงถึงร้อยละ 25 ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราเดียวกับในช่วงทศวรรษก่อนหน้าที่ เกาหลีใต้ ประสบวิกฤติการณ์ทางการเงินในประเทศ นอกจากนี้ ในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี 2551 ผลผลิตด้านอุตสาหกรรมของกลุ่มประเทศที่ใช้เงินสกุลยูโรก็ลดลงด้วยอัตราความเร็วที่ใกล้เคียงกับ

อังกฤษและสหรัฐฯ การลดลงของผลผลิตด้านอุตสาหกรรมสร้างความกดดันต่อเศรษฐกิจของประเทศที่พึ่งพาการส่งออก นับตั้งแต่เยอรมนีไปจนถึงไต้หวัน นอกจากนี้ วิกฤติการณ์ทางการเงินดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่อระบบการเงินและเศรษฐกิจของประเทศที่มีธุรกรรมการเงินกับสหรัฐฯ ซึ่งได้แก่ ประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำทั้งหลาย อาทิ กลุ่มสหภาพยุโรป และญี่ปุ่น รวมถึงประเทศในทวีปเอเชียและประเทศที่เป็นตลาดเกิดใหม่ (emerging markets) อันมีสหรัฐฯ เป็นตลาดส่งออกเป้าหมาย ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงไตรมาสที่ 3 ของปี 2551 สหรัฐฯ ขาดดุลการค้ามากถึง 707 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือขาดดุลเท่ากับร้อยละ 5 ของ GDP (Gross Domestic Product : ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ) ทำให้สหรัฐฯ ต้องลดทอนการนำเข้าเพราะมีกำลังซื้อลดลงจากปัญหาวิกฤติการณ์ทางการเงินในประเทศ จึงทำให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลกที่มีสหรัฐฯ เป็นตลาดส่งออกเป้าหมายต้องเร่งปรับตัว แม้ว่าหลายประเทศจะยังไม่ได้รับผลกระทบในปีที่ผ่านมา แต่คาดว่าจะได้รับผลกระทบในปีนี้ค่อนข้างหนักหน่วง โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย อย่างไรก็ตาม ในช่วงปลายปีที่ผ่านมา จีนเป็นประเทศหนึ่งที่ยังคงมีการค้าที่เกินดุล ส่วนหนึ่งเกิดจากการนำเข้าลดลง

ด้วยอัตราที่รวดเร็วว่าการลดลงของการส่งออก ซึ่งยังผลให้เงินเกินดุลการค้ามากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในเดือนสุดท้ายของปี 2551 เกินดุลถึง 39 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

สำหรับประเทศไทย แม้ว่าจะมีเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งเป็นทุนเดิม ก็คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากวิกฤติการณ์เศรษฐกิจการเงินโลกครั้งนี้อย่างมากเช่นกัน เนื่องจากการเติบโตทางเศรษฐกิจพึ่งพาภาคการส่งออกเป็นหลัก ภาวะเศรษฐกิจโดยรวมในช่วงปลายปีที่ผ่านมาชะลอตัวลงอย่างชัดเจน โดยผลผลิตอุตสาหกรรมและมูลค่าการส่งออกหดตัวเป็นครั้งแรกในรอบหลายปี เช่นเดียวกับการบริโภคภาคเอกชนที่หดตัวลง ซึ่งสอดคล้องกับความเชื่อมั่นที่ลดลงต่อเนื่องจากความกังวลเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจและการเมืองในประเทศ ส่งผลให้ปริมาณการนำเข้าหดตัวลงเช่นกัน แม้ดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัดยังคงขาดดุล แต่เสถียรภาพด้านต่างประเทศยังอยู่ในเกณฑ์ดี จากเงินสำรองระหว่างประเทศที่อยู่ในระดับสูง ด้านเสถียรภาพในประเทศ อัตราเงินเฟ้อปรับลดลงอย่างต่อเนื่องตามราคาน้ำมันในตลาดโลก

อย่างไรก็ตาม นับเป็นเรื่องที่น่าสนใจและน่าติดตามว่า แนวโน้มเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยในปี 2552 จะเป็นอย่างไร ธนาคารกลางและรัฐบาลของประเทศต่างๆ

ดังกล่าวข้างต้นจะเกี่ยวโยงกับปัญหาระบบการเงินและเศรษฐกิจของตนอย่างไร โดยเฉพาะการใช้มาตรการต่างๆ ในการกอบกู้ระบบธนาคารและการใช้การคลังกระตุ้นเศรษฐกิจ ความร่วมมือระหว่างประเทศด้านเศรษฐกิจและการเงินในปีนี้จะเป็นอย่างไ่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลกระทบต่อประเทศไทย อีกทั้งอาจใช้เป็นแนวทางในการกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจไทยให้กลับเข้าสู่ภาวะปกติ ยิ่งกว่านั้นรัฐบาลไทยจะมีแนวทางและมาตรการในการแก้ไขและฟื้นฟูเศรษฐกิจในด้านต่างๆ อย่างไร สิ่งเหล่านี้ในปัจจุบันนับว่าเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวและส่งผลกระทบต่อความอยู่ดีกินดีของคนไทยโดยรวม

แนวโน้มเศรษฐกิจโลก ปี 2552

ปี 2551 ที่ผ่านมานับเป็นปีแห่งความโกลาหลของเศรษฐกิจโลก โดยที่ความยุ่งเหยิงทางการเงินซึ่งเริ่มก่อตัวตั้งแต่ปี 2550 ได้

ขยายตัว และก่อความรุนแรงอย่างหนักต่อระบบธนาคารในสหรัฐฯ และยุโรป ส่งผลสะท้อนต่อระบบเศรษฐกิจและการเงินโลกโดยรวม ทำให้เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าขณะนี้ เศรษฐกิจโลกยังคงจมปลักอยู่ในวิกฤติการณ์ทางการเงินที่รุนแรงที่สุด นับตั้งแต่การตกต่ำครั้งใหญ่ (the Great Depression) ของโลกที่อุบัติขึ้นในระหว่างปี ค.ศ. 1929 - 1933 (พ.ศ. 2472 -2476) จึงทำให้คาดว่าในปี พ.ศ. 2552 ผลิตภัณฑ์มวลรวมโลก (world gross product) จะขยายตัวลดลงร้อยละ - 1.3 ลดฮวบอย่างรุนแรงเมื่อเทียบกับระดับการเติบโตประมาณการที่ร้อยละ 2.5 ในปี 2551 และปีก่อนๆ หน้าซึ่งนับว่าเติบโตพัฒนามาด้วยดี ขณะที่ประเทศพัฒนาแล้วส่วนใหญ่ได้รับการคาดหมายว่าเศรษฐกิจจะถดถอยจมลึก ส่วนประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายซึ่งยังคงเผชิญกับภาวะค่าครองชีพสูง แต่ก็ยังสามารถรักษาระดับการเติบโตทางเศรษฐกิจมาด้วยดีในช่วงปีก่อนๆ หน้าจะประสบภาวะเศรษฐกิจขยายตัวลดลงในปีนี้ สำหรับกลุ่มประเทศพัฒนาน้อยที่สุดที่กำลังประสบภาวะเศรษฐกิจเสื่อมลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ รายได้เฉลี่ยต่อคนของประชากรโลก (world income per capita) โดยรวมในปีนี้อาจจะลดลงเช่นกัน

การที่เศรษฐกิจโลกชะลอตัวลงพร้อม

กัน (synchronized slowdown) เช่นนี้ ย่อมจะทำให้การค้าระหว่างประเทศซบเซาลงอย่างหนัก ดังเช่นที่เคยเกิดขึ้นในช่วงการตกต่ำครั้งใหญ่ ขณะที่การลงทุนของประเทศที่มีรายได้สูงและประเทศกำลังพัฒนาจะลดลงอย่างมาก แต่คุณูปการจากการที่ระดับอัตราดอกเบี้ยและราคาน้ำมันโลกมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้หลายประเทศคลายความกังวลเรื่องปัญหาเงินเฟ้อในปีนี้ ยกเว้นประเทศยากจนบางประเทศที่มีปัญหาเงินเฟ้อเรื้อรังมาแต่เดิม วิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงินโลกในภาวะเช่นนี้ทำให้องค์การโลก (World Bank) การประชุมสหประชาชาติเพื่อการค้าและการพัฒนา (Unctad) ตลอดจนนักเศรษฐศาสตร์ชั้นนำทั้งหลายของสหรัฐอเมริกา รวมถึงประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา นายบารัค โอบามา มีแนวคิดชี้นำในทำนองเดียวกันในการเยียวยา แก้ไข และกอบกู้เศรษฐกิจและการเงินโลก โดยเสนอแนะให้รัฐบาลดำเนินนโยบายการคลัง เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างมีเป้าหมาย ได้แก่ การเพิ่มการลงทุนภาครัฐในด้านโครงสร้างพื้นฐาน (infrastructure) เพื่อเพิ่มผลิตภาพ (productivity) การมีโครงสร้างพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ (efficient infrastructure) และช่วยสนับสนุนการเติบโตในอนาคต (aiding future growth) ตลอดจนอาศัยความ

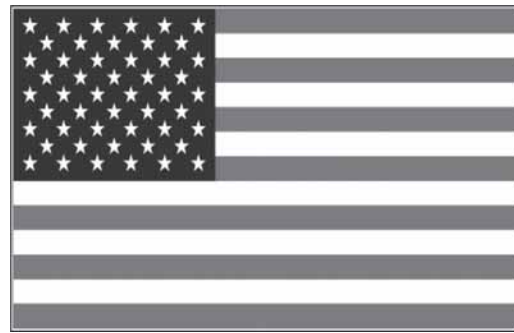

ร่วมมือระหว่างประเทศที่พร้อมเพรียงกันใน
กรอบเวทีต่างๆ เพื่อป้องกันมิให้เศรษฐกิจโลก
ถดถอยลึกและยาวนานยิ่งขึ้นกว่านี้ โดยเฉพาะ
อย่างยิ่ง ธนาคารโลกและ Unctad มีความเห็น
ตรงกันโดยเสนอแนะให้รัฐบาลของทุกประเทศ
ที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเปิดหันมาใช้นโยบาย
ด้านวัฏจักร (countercyclical policy) ซึ่งจะ
ช่วยลดต้นทุนระยะสั้นของการที่เศรษฐกิจชะลอ
ตัวลง กระตุ้นอุปสงค์ภายในประเทศ (domes-
tic demand) เพื่อชดเชยอุปสงค์ในต่าง
ประเทศที่หดตัวลง และคำนึงถึงความยั่งยืน
ทางการคลังและการเติบโตในระยะยาว ยิ่งกว่า
นั้น รัฐบาลและหน่วยงานความช่วยเหลือ
ทั้งหลาย ควรดำเนินการอย่างแข็งขันเป็นชั้น
ตอนในการเพิ่มการลงทุนพัฒนาโครงสร้าง
พื้นฐานในชนบท การวิจัยและพัฒนา ด้านการ
เกษตร รวมทั้งการขยายการบริการด้านการ
เกษตร นโยบายต่างๆ เหล่านี้จะช่วยบรรเทา
ปัญหาการว่างงานและปัญหาเศรษฐกิจถดถอย
ที่ทั่วโลกกำลังประสบได้ในระยะยาว โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งสำหรับประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย
นอกจากนี้ Unctad ยืนยันโดยตลอดมาว่า
หนทางแก้ไขปัญหามีทางเดียวคือความร่วมมือ
ในระดับพหุภาคี (multilateral coordination)

ในการพิจารณาแนวโน้มเศรษฐกิจโลก
บทความนี้จะมุ่งเฉพาะเจาะจงไปที่เศรษฐกิจของ

ประเทศที่เป่าหมายสำคัญของการส่งออก
สินค้าไทย ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ยุโรป ญี่ปุ่น
และ จีน

1. สหรัฐอเมริกา

จากข้อมูลล่าสุดในช่วงปลายเดือน
ธันวาคม 2551 เศรษฐกิจของสหรัฐฯ ตกต่ำลง
เข้าสู่ภาวะถดถอยด้วยอัตราความเร็วที่เร่งขึ้น
และมีแนวโน้มเข้าสู่ภาวะเงินฝืด (Deflation)
ปัญหาสำคัญที่ธนาคารกลางสหรัฐฯ เผชิญอยู่
คือ 1. อุปสงค์อ่อนตัว 2. การว่างงานเพิ่มขึ้น
3. สินเชื่อหดตัว 4. มูลค่าบ้านหายไป ลักษณะ
ผสมผสานกันของปัญหาเช่นนี้เคยเกิดขึ้นใน
สหรัฐฯ ในช่วงทศวรรษ 1930 และเคยเกิดขึ้น
ในญี่ปุ่นในช่วงทศวรรษ 1990 ซึ่งนำไปสู่ภาวะ
เงินฝืด ด้วยเหตุนี้ธนาคารกลางของสหรัฐฯ
จึงได้ตัดลดอัตราดอกเบี้ยเป้าหมาย (Target
Rate) จากระดับ 1 เปอร์เซ็นต์ ลงไปอยู่ที่ ระดับ
0.25 เปอร์เซ็นต์ นับเป็นระดับต่ำที่สุดเป็น
ประวัติการณ์ของธนาคารกลางของสหรัฐฯ

และคาดว่าจะอยู่ที่ระดับนี้อีกนาน คาดว่าธนาคารกลางของสหรัฐฯ จะต้องอัดฉีดเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจโดยช่องทางต่างๆ อีกจำนวนมหาศาล โดยเป็นที่คาดว่าสหรัฐฯ จะต้องใช้เงินตามโครงการกระตุ้นทางการคลังสูงถึงประมาณ 800 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ตลอดในช่วงปี 2552 - 2553 เพื่อสยบภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจ สำหรับอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจคาดว่าในปี 2552 จะอยู่ที่ระดับ 0.2 เปอร์เซ็นต์ (เช่นเดียวกับตัวเลขคาดการณ์สำหรับปีที่ผ่านมา) หรืออาจจะติดลบที่ร้อยละ 1.2 ขณะที่อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นจากระดับร้อยละ 6.5 สู่ระดับ ร้อยละ 6.7 และคาดว่าจะทะยานสูงขึ้นสู่ระดับร้อยละ 9.5 ในช่วงไตรมาสที่ 3 ของปีนี้ ดังนั้น สหรัฐฯ จึงต้องฝากความหวังไว้กับโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ ซึ่งหากบังเกิดผลจะสามารถควบคุมอัตราการว่างงานให้อยู่ที่ระดับ ร้อยละ 8.5 ได้เมื่อถึงช่วงเวลาดังกล่าว ส่วนอัตราเงินเฟ้อคาดว่าจะได้ลงสู่ระดับต่ำกว่า 0 ในปีนี้ เนื่องจากอัตราเงินเฟ้อหลัก (Core Inflation) ได้ปรับลดลงมาจากร้อยละ 2.5 สู่ระดับร้อยละ 2 ในเดือนพฤศจิกายนปีที่แล้ว ในขณะที่เดียวกันราคาสินค้าที่รวมทั้งน้ำมันมีแนวโน้มลดลงโดยตลอดในช่วงปลายปีที่ผ่านมา เนื่องจากอุปสงค์อ่อนตัวลงเพราะประชาชนขาดกำลังซื้อ การลดระดับ

ลงของราคาน้ำมันจะยังผลให้อัตราเงินเฟ้ออยู่ระดับต่ำกว่า 0 ในปีนี้ แรงร่วมของทั้งสองปัจจัยจะผลักดันเศรษฐกิจสหรัฐฯ ให้เข้าสู่ภาวะเงินฝืด ซึ่งเป็นสิ่งที่ธนาคารกลางของสหรัฐฯ พยายามหลีกเลี่ยง

สำหรับแนวโน้มการฟื้นตัวของเศรษฐกิจสหรัฐฯ นาย Mark Zandi หัวหน้านักเศรษฐศาสตร์และผู้ร่วมก่อตั้งบริษัท Moody's Economy.com ประเมินว่า เศรษฐกิจสหรัฐฯ จะเริ่มขยายตัวอีกครั้งในช่วงฤดูใบไม้ร่วงของปี ค.ศ. 2010 ซึ่งหากเศรษฐกิจสหรัฐฯ ฟื้นตัวก็จะส่งผลดีต่อไทย เนื่องจากสหรัฐฯ เป็นตลาดส่งออกอันดับหนึ่งของไทย (หากพิจารณาการส่งออกของสู่ตลาดรายประเทศ ไม่ใช่กลุ่มประเทศ เช่น อาเซียน สหภาพยุโรป เป็นต้น) โดยมีญี่ปุ่นเป็นตลาดส่งออกอันดับสองของไทย (เฉพาะในเดือนมีนาคม 2552 จากตัวเลขรายงานของธนาคารแห่งประเทศไทย มูลค่าการส่งออกสู่ 4 ตลาดหลัก คือ 1. อาเซียน มูลค่า 78,401.51 ล้านบาท 2. สหภาพยุโรป มูลค่า 49,024.77 ล้านบาท 3. สหรัฐฯ มูลค่า 42,834.21 ล้านบาท 4. ญี่ปุ่น มูลค่า 41,118.17 ล้านบาท) ดังนั้น เมื่อเศรษฐกิจของประเทศที่เป็นตลาดหลักของไทยเหล่านี้ฟื้นตัว ก็จะนำเข้าสินค้าไทยเพิ่มขึ้น อันจะส่งผลให้เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวตามไปด้วย เนื่องจากประเทศไทย

มีภาคการส่งออกเป็นภาคเศรษฐกิจหลักที่ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ

2. ยุโรป

รายงานของคณะกรรมการยุโรป (European Commission) ด้านเศรษฐกิจและการเงิน สรุปการคาดการณ์เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป (European Union) และประเทศในกลุ่มยุโรปที่ใช้เงินสกุลยูโร² (Euro) ว่า ในปี 2552 เศรษฐกิจจะเจียบเหงามีแนวโน้มต่ำ โดยจะมีหลายประเทศที่เข้าใกล้ภาวะถดถอย กล่าวโดยรวม ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) ของประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรปขยายตัวในปี 2551 ที่ร้อยละ 1.4 (ลดลงประมาณครึ่งหนึ่งจากอัตราการเติบโตในปี

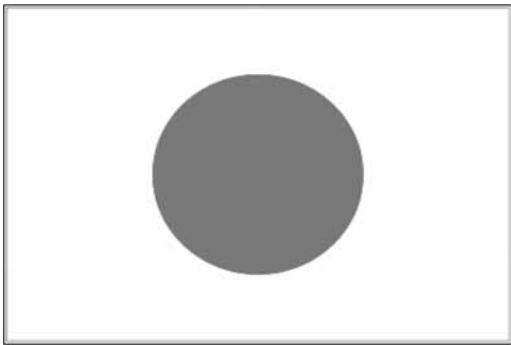
2550) ในปี 2552 ที่ ร้อยละ 0.2 และร้อยละ 1.1 ในปี 2553 ส่วนประเทศยุโรปที่ใช้เงินสกุลยูโร GDP จะขยายตัวที่ร้อยละ 1.2, 0.1 และ 0.9 ตามลำดับ (ตัวเลขตามคาดการณ์ใหม่ของนิตยสาร The Economist ในปี 2551 ขยายตัวที่ร้อยละ 0.7 และจะขยายตัวติดลบที่ร้อยละ - 1.4 ในปี 2552) สอดคล้องกับแนวโน้มการเติบโตของเศรษฐกิจโลกซึ่งคาดว่าจะมีอัตราการลดลงอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศเศรษฐกิจก้าวหน้า (Advanced Economies) สำหรับเงินเฟ้อตามดัชนีราคาผู้บริโภคก็ได้รับการคาดการณ์ว่ามาถึงจุดสูงสุดแล้วและเริ่มปรับตัวลดลงอย่างรวดเร็ว โดยจะอยู่ในระดับที่ร้อยละ 2.25 ในปี 2552 และที่ร้อยละ 2 ในปี 2553 ทั้งของประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรปและประเทศที่ใช้เงินสกุลยูโร การเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงน้อยนิดเช่นนี้ได้เริ่มส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงานแล้ว จึงเป็นที่คาดการณ์ว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของการจ้างงานจะลดลงมากทั้งในสองกลุ่มประเทศดังกล่าว โดยในปีนี้อัตราการว่างงานของประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรปจะอยู่ที่ระดับร้อยละ 7.8 ขณะที่ประเทศ

² ยุโรป หมายถึง ประเทศสมาชิกในกลุ่มยุโรปที่ใช้เงินยูโร (Eurozone) รวม 13 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรีย เบลเยียม ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี กรีซ ไอร์แลนด์ อิตาลี ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ โปรตุเกส สโลวีเนีย สเปน และประเทศ สมาชิกในกลุ่มยุโรปที่มีได้ใช้เงินสกุลยูโรเป็นเงินสกุลหลักของตน ได้แก่ สหราชอาณาจักร เดนมาร์ก สวีเดน และโปแลนด์ เป็นต้น

ที่ใช้เงินสกุลยูโรอัตราการว่างงานจะอยู่ที่ร้อยละ 8.4 และอัตราดังกล่าวคาดว่าจะยิ่งสูงขึ้นในปีหน้า

3. ญี่ปุ่น

ตามรายงานของธนาคารแห่งประเทศไทย ญี่ปุ่น ในช่วงปลายเดือนตุลาคม 2551 คาดว่า เศรษฐกิจในปีงบประมาณ 2552/53 จะหดตัวลง โดยจะมีอัตราเติบโตร้อยละ 0.6 (The Economist คาดไว้ที่ร้อยละ -1.4) แต่จากการที่เงินเยน ยังคงแข็งค่า โดยในช่วงสิ้นปี 2551 อัตราแลกเปลี่ยนต่อดอลลาร์สหรัฐฯ เท่ากับ 90.26 เยน เทียบกับ 111.33 เยน เมื่อปลายปีก่อนหน้า โดยแข็งค่าที่สุดที่อัตราแลกเปลี่ยนต่อดอลลาร์ เท่ากับ 88.1 เยน เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2551 ซึ่งนับเป็นอัตราแลกเปลี่ยนที่ค่าเงินเยนแข็ง ที่สุดนับตั้งแต่กลางปี 1995 เป็นต้นมา ทำให้ การส่งออกของญี่ปุ่นทรุดตัวลงอย่างหนักและ คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อเงินถึงเดือนมิถุนายน ของปีนี้ ภาวะเศรษฐกิจถดถอยเช่นนี้นับว่า

รุนแรงที่สุดในยุคหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ภายใต้ภาวะการณ์เช่นนี้ ทำให้นักเศรษฐศาสตร์ทั้งหลายคาดการณ์ว่าทางการจะเข้าแทรกแซง เพื่อควบคุมระดับอัตราแลกเปลี่ยน เนื่องจาก เศรษฐกิจญี่ปุ่นมีภาคการส่งออกเป็นตัวนำ (Japan's export-led economy) ดังนั้น การที่ ค่าเงินเยนแข็งก็จะทำให้เศรษฐกิจญี่ปุ่นเสียหาย มาก แต่นาย Masaki Shirakawa ผู้ว่าการ ธนาคารกลางญี่ปุ่นให้สัมภาษณ์แก่ผู้สื่อข่าวว่า การตัดสินใจแทรกแซงเป็นดุลยพินิจของ กระทรวงการคลัง ส่วนระดับอัตราแลกเปลี่ยน ถูกกำหนดโดยพลังตลาด (market forces)

แม้กระนั้นก็ดี จากตัวเลขรายงานในเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา ยอดสั่งซื้อเครื่องจักร ในประเทศญี่ปุ่นซึ่งถือได้ว่าเป็นดัชนีชี้วัดการ ขยายตัวทางเศรษฐกิจที่สำคัญตัวหนึ่ง มี แนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างที่ไม่เคยคาดคิดเป็น ครั้งแรกในรอบ 5 เดือน ซึ่งอาจเป็นสัญญาณ บ่งบอกว่า สถานการณ์ถดถอยทางเศรษฐกิจ เริ่มคลี่คลาย อย่างไรก็ตาม สำนักงานคณะ รัฐมนตรีของญี่ปุ่นระบุว่า การขยายตัวของ ปริมาณการสั่งซื้อเพิ่มขึ้นเล็กน้อย แต่ในภาพ รวมก็ยังอยู่ในทิศทางขาลง

4. จีน

การชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกได้ส่ง

ผลกระทบถึงเศรษฐกิจจีนด้วย โดยการส่งออกและตลาดทุนซบเซาลง คาดว่าในช่วงครึ่งแรกของปีนี้เศรษฐกิจจะประสบความยากลำบาก แต่จะปรับตัวดีขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี ทั้งนี้เนื่องจากเศรษฐกิจจีนพึ่งพาการส่งออกเป็นหลัก ดังนั้น การส่งออกสู่ตลาดสหรัฐฯ และยุโรปได้น้อยลงก็ส่งผลให้การเติบโตของภาคการส่งออกโดยรวมลดลง ซึ่งส่งผลกระทบอย่างมากต่อเศรษฐกิจจีน ในปี 2551 ดัชนีราคาหุ้นในตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้ (Shanghai Stock Exchange) ลดลงร้อยละ 60 และราคาสินทรัพย์ต่างๆ ในประเทศก็ลดลงด้วยเช่นกัน รัฐบาลจีนได้ประกาศโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจมูลค่าประมาณ 586 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ 4 แสนล้านบาท) โดยมุ่งเน้นกระตุ้นเศรษฐกิจ 10 สาขา ซึ่งวงเงินดังกล่าวจะใช้ดำเนินการสนับสนุนโครงการฯ ไปจนถึงสิ้นปี 2553 สำหรับอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปีที่ผ่านมาอยู่ที่ระดับร้อยละ 9.1 คาดว่า ในปีนี้จะขยายตัวลดลงที่ร้อยละ 6.0 จีนนับว่าเป็น

ชาติที่ประสบความสำเร็จด้านการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยผลิตสินค้าราคาไม่แพงและส่งออกไปขายในตลาดต่างประเทศ แต่ในปัจจุบันรัฐบาลกลางของจีนมีความต้องการที่จะเพิ่มการบริโภคภายในประเทศเพื่อลดแรงกดดันบางส่วนของเศรษฐกิจที่พึ่งพาการส่งออก และมีความต้องการที่จะดึงดูดธุรกิจไฮเทคเข้ามาสู่เขตอุตสาหกรรม เช่นที่เสิ่นเจิ้น (Shenzhen) โดยกำลังมีการเปลี่ยนแปลงเมืองดังกล่าวจากอุตสาหกรรมการผลิตไปสู่นวัตกรรมใหม่ๆ การเคลื่อนไหวของจีนครั้งนี้เปรียบเสมือนสิ่งที่เกิดขึ้นในญี่ปุ่นในทศวรรษ 1970 และเกาหลีใต้ในทศวรรษ 1980 ซึ่งได้เปลี่ยนผ่านความเป็นชาติอุตสาหกรรมใหม่สู่การเป็นชุมพลทางเศรษฐกิจของเอเชีย แม้กระนั้นก็ดี นักเศรษฐศาสตร์จีนเห็นว่าในกรณีของจีน รัฐบาลกลางจะต้องทำให้เกิดการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมเพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน เนื่องจากในปัจจุบัน สัดส่วนรายได้ภาคครัวเรือนลดลง ขณะที่สัดส่วนรายได้ของรัฐบาลและวิสาหกิจกำลังเพิ่มสูงขึ้น

ส่วนประเทศอุตสาหกรรมใหม่ที่สำคัญๆ ได้แก่ เกาหลีใต้ สิงคโปร์ ไต้หวัน คาดว่าเศรษฐกิจจะชะลอตัวลงโดยขยายตัวติดลบที่ร้อยละ -1.7, -2.2 และ -2.9 ตามลำดับ เช่นเดียวกับประเทศเกิดใหม่ที่สำคัญ คือ อินเดีย และรัสเซีย ซึ่งคาดว่าอัตราการขยายตัว

ทางเศรษฐกิจ จะชะลอตัวลงเป็นร้อยละ 6.1 และ 3.7 ตามลำดับ

การเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมโลกและประเทศที่สำคัญในปี 2551 และแนวโน้มในปี 2552³

	การเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product) (ร้อยละ)	
	ปี 2551	ปี 2552 (ประมาณการ)
โลก	2.5	-1.3
สหรัฐอเมริกา	0.2	-1.2
กลุ่มประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป	1.4	0.2
กลุ่มประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ที่ใช้เงินสกุลยูโร	0.7	-1.4
ญี่ปุ่น	0.3	-1.4
จีน	9.1	6.0
เกาหลีใต้	4.2	-1.7
สิงคโปร์	2.2	-2.2
ไต้หวัน	2.3	-2.9
อินเดีย	6.2	6.1
รัสเซีย	7.0	3.7
ไทย	4.0	-4.4

แนวโน้มเศรษฐกิจไทยปี 2552

เศรษฐกิจไทยเริ่มชะลอตัวลงในไตรมาสที่ 3 และชัดเจนมากในไตรมาสที่ 4 ของปี 2551 กล่าวคือ ขยายตัวร้อยละ 4.0 และ 3.6 ตามลำดับ จากอัตราการขยายตัวร้อยละ 6.0 และ 5.3 ในไตรมาสที่ 1 และที่ 2 เนื่องจากวิกฤติการณ์การเงินโลกและภาวะเศรษฐกิจโลกถดถอยเริ่มส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย

และทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นโดยลำดับ การที่กำลังซื้อของประเทศเศรษฐกิจชั้นนำของโลกลดลงอย่างมาก ซึ่งรวมถึงหลายประเทศที่เป็นตลาดส่งออกหลักของไทย ยังผลให้มูลค่าและปริมาณการส่งออกสินค้าไทยหดตัวลง ประกอบกับความไม่สงบทางการเมืองที่นำไปสู่การปิดสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิได้ส่งผลกระทบต่อภาคการท่องเที่ยวและความเชื่อมั่นของภาค

³ ที่มา : นิตยสาร The Economist ฉบับวันที่ 17 เดือนมกราคม พ.ศ. 2552 และข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ

เอกชนให้ทรุดตัวลง แม้ว่าราคาน้ำมันโลกได้ปรับลดลงอย่างต่อเนื่องอันเป็นผลดีต่อต้นทุนการผลิตและช่วยผ่อนคลายแรงกดดันด้านมูลค่าการนำเข้า แต่ผลจากปัจจัยเชิงลบที่เพิ่มขึ้นทำให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปีที่ผ่านมาลดลงอย่างมาก โดยเหลือเพียงร้อยละ 3.6 เทียบกับที่เติบโตถึงร้อยละ 4.9 ในปี 2550

สำหรับในปี 2552 ผลจากภาวะธุรกิจที่ยังคงชะลอตัวอย่างต่อเนื่องมาจากปลายปีที่ผ่านมา ภาวะเศรษฐกิจโลกถดถอยและสถานการณ์ความไม่แน่นอนทางการเมือง อันเป็นปัจจัยเชิงลบสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจและการตัดสินใจลงทุนของผู้ประกอบการ รวมทั้งภาคการส่งออก ตลอดจนการอ่อนตัวลงอย่างมากของอุปสงค์ภายในประเทศ ซึ่งสะท้อนจากการบริโภคภาคเอกชน (private consumption) ทั้งประเทศที่ยังคงชะลอตัวลง รวมถึงการลดลงอย่างต่อเนื่องของการลงทุนภาคเอกชน แม้ว่าราคาน้ำมันจะยังคงทรงตัว และไม่มีภาวะกดดันด้านเงินเฟ้อ ทำให้คาดว่าเศรษฐกิจไทยจะชะลอตัวลง โดยจะมีระดับการขยายตัวที่ประมาณร้อยละ 0 - 2.0 สรุปแนวโน้มภาวะเศรษฐกิจและธุรกิจในช่วงไตรมาสที่ 1 ปีนี้ ตามข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทยและหน่วยงานอื่นๆ ได้ ดังนี้

1. การบริโภคภาคเอกชน

คาดว่าจะการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนจะชะลอต่อเนื่องจากไตรมาสที่ 1 ของปีที่แล้ว ตามภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวและความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่อยู่ในระดับต่ำ ทำให้ผู้บริโภคระมัดระวังการใช้จ่ายมากขึ้น

2. การลงทุนภาคเอกชน

คาดว่าจะการลงทุนภาคเอกชนจะลดลง โดยต่อเนื่องจากไตรมาสก่อน สาเหตุหลักมาจากความไม่มีเสถียรภาพด้านการเมืองและเศรษฐกิจโลกถดถอย ทำให้นักลงทุนขาดความเชื่อมั่น กอปรกับสถาบันการเงินระมัดระวังการให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจมากขึ้น

3. การส่งออก

สืบเนื่องจากไตรมาสก่อนซึ่งการส่งออกลดลง โดยเฉพาะการส่งออกสู่ตลาดเอเชีย ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา ซึ่งตลาดเหล่านี้ยังไม่ฟื้นตัว จึงคาดว่า การส่งออกของไทยในไตรมาสนี้จะยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าอุปสงค์จากประเทศที่เป็นตลาดใหม่จะเพิ่มขึ้น หากพิจารณาตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่าอุตสาหกรรมที่พึ่งพาการส่งออกที่มีความเสี่ยงสูงจากภาวะเศรษฐกิจโลกถดถอยในระยะต่อไป ได้แก่ อุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าฟุ่มเฟือย อาทิ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องใช้ไฟฟ้า

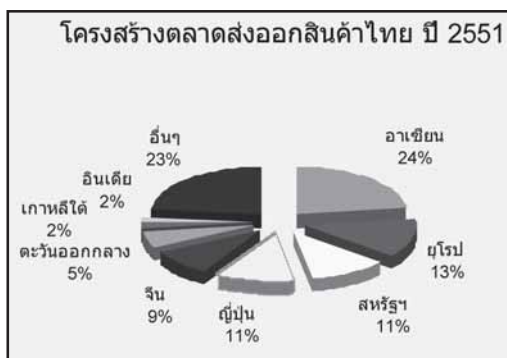

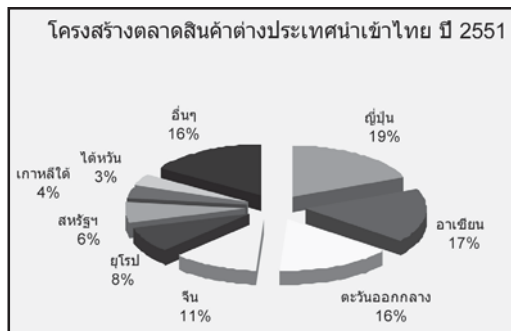
อัญมณี เครื่องหนัง และรถยนต์ เป็นต้น ขณะที่อุตสาหกรรม ที่ผลิตสินค้าจำเป็นต่อการครองชีพและราคาไม่สูงนักยังคงมีแนวโน้มอยู่ในเกณฑ์ดี ได้แก่ อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม และอาหารเกษตรแปรรูป เป็นต้น หากพิจารณาตามขนาดธุรกิจพบว่า ผู้ส่งออกขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของการส่งออกมากกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ เนื่องจากข้อจำกัดด้านเงินทุน

ที่น้อยกว่า โดยเฉพาะด้านสภาพคล่อง การปรับตัวจึงยากกว่า สำหรับในช่วงไตรมาสแรกของปีนี้ การส่งออกมีมูลค่า 33.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 19.9 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อน

4. การนำเข้า

ในปี 2551 การนำเข้าขยายตัวโดยรวมที่ร้อยละ 26.4 เป็นการขยายตัวเชิงราคา ร้อยละ 12.6 เชิงปริมาณร้อยละ 12.2 ในช่วงไตรมาสที่ 4 สินค้าชนิดเดียวที่ขยายตัวติดลบคือ วัตถุดิบ (Raw material) ซึ่งในเดือนพฤศจิกายน และเดือนธันวาคม ขยายตัวติดลบที่ร้อยละ 13.3 และ 14.6 ตามลำดับ ขณะที่การนำเข้าน้ำมันขยายตัวติดลบที่ร้อยละ 11.8. ในเดือนพฤศจิกายน แล้วกลับมาขยายตัว

ที่ร้อยละ 4.4 ในเดือนธันวาคม การนำเข้าสินค้าทุน เพิ่มขึ้นในเดือนพฤศจิกายนที่ร้อยละ 10.1 และลดลงสู่ร้อยละ 2.4 ในเดือนธันวาคม ส่วนสินค้าอุปโภคบริโภคลดลงร้อยละ 6.9 แล้วกลับเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.3 ในช่วงสองเดือนท้ายปีตามลำดับ ในช่วงไตรมาสแรกของปีนี้ การนำเข้ามีมูลค่า 25.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 38.2 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อน

5. ดุลการค้า

ในช่วงไตรมาสแรกของปีนี้ ดุลการค้าเกินดุล 7,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เทียบกับที่ขาดดุล 1,365 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในไตรมาสก่อน เนื่องจากการนำเข้าหดตัวมากกว่าการส่งออก โดยการส่งออกหดตัวเกือบทุกหมวดสินค้า โดยเฉพาะหมวดสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง ส่วนการนำเข้าหดตัวในหมวดวัตถุดิบ สินค้าขั้นกลาง และสินค้าทุน เป็นสำคัญ

6. อัตราเงินเฟ้อ

ตามตัวเลขของคณะกรรมการ

นโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ในปี 2552 อัตราเงินเฟ้อทั่วไป จะเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ (-1.5) - (0.5) ขณะที่อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน (ไม่รวมราคาอาหารสดและพลังงาน) จะเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0.5 - 1.5 สำหรับในเดือนมกราคมปีนี้ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปหดตัวลงร้อยละ 0.4

7. การจ้างงาน

ในช่วงไตรมาสที่ 4 ปีที่แล้ว ตลาดแรงงานเริ่มมีสัญญาณการอ่อนตัว โดยผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจได้ปรับลดเวลาการทำงานและลดคนงานประเภท Sub-contractor สำหรับไตรมาสที่ 1 ของปีนี้ ผลจากอุปสงค์ในตลาดต่างประเทศที่หดตัวมากขึ้นจะทำให้ระดับการว่างงานปรับตัวสูงขึ้นเล็กน้อย ขณะนี้การว่างงานอยู่ในระดับประมาณ 522,300 คน จากกำลังแรงงานทั้งหมดประมาณ 34 ล้านคน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) คาดว่าในปีนี้นักว่างงานอาจจะสูงขึ้นสู่ระดับ 900,000 - 1,300,000 คน

8. ต้นทุนการดำเนินการและราคาสินค้า

แนวโน้มในช่วงไตรมาสที่ 1 ของปีนี้นักการอ่อนตัวของอุปสงค์ทั้งจากในและต่างประเทศจะทำให้แรงกดดันด้านราคาสินค้าและบริการทั่วไปมีแนวโน้มลดลง ขณะที่ราคาสินค้าเกษตรก็มีแนวโน้มลดลงเช่นกันตามภาวะการณ์ใน

ตลาดโลก สำหรับระดับราคาน้ำมันยังมีแนวโน้มลดลง แต่ราคาอาจจะผันผวนบ้างในบางช่วงเวลาตามภาวะการณ์ในตลาดโลกเช่นกัน

9. อสังหาริมทรัพย์

คาดว่าอุปสงค์ของตลาดอสังหาริมทรัพย์ ยังมีแนวโน้มอ่อนตัวตามภาวะเศรษฐกิจโดยรวมที่ชะลอตัวลงและความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่ลดต่ำลง อย่างไรก็ตาม แม้ว่าอัตราดอกเบี้ยขาลงจะเป็นปัจจัยบวกต่ออุปสงค์ แต่การเปิดตัวที่อยู่อาศัยจำนวนมากในช่วงต้นปีนี้ รวมถึงความเข้มงวดของสถาบันการเงินในการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายย่อยตามปัจจัยเสี่ยง (Risk perception) จะเป็นข้อจำกัดต่อการขยายตัวของอุปทานในระยะต่อไป

10. สินเชื่อ

ฝ่ายวิจัย ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) คาดการณ์ว่า สินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ในปี 2552 จะขยายตัวชะลอลงเหลือร้อยละ 3.2 - 6.9 เพราะได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้ธนาคารพาณิชย์ต่างเน้นการดูแลลูกค้าอย่างใกล้ชิด เพื่อเผื่อระวังมิให้กลายเป็นหนี้เสียในระยะต่อไป

11. อัตราแลกเปลี่ยน

ผลจากเศรษฐกิจชะลอตัว คาดว่าในช่วงครึ่งแรกของปีนี้ไทยจะขาดดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัดจะส่งผลให้เงินบาทอ่อนค่ามาอยู่ในช่วง 34.50 - 37.00 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ ส่วนในช่วงครึ่งหลังของปี ฝ่ายวิจัย

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ประเมินว่า มาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจของรัฐบาล มูลค่ากว่า 1.2 แสนล้านบาทและการลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทย รวมถึงคาดการณ์ที่ว่าการท่องเที่ยวจะกลับเข้าสู่ภาวะปกติจะทำให้เงินบาทมีแนวโน้มแข็งค่าอยู่ในกรอบ 34.00 - 36.00 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ เทียบกับระดับอัตราแลกเปลี่ยนที่ระดับ 34.84 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ ณ สิ้นปี 2551

12. ระดับราคาน้ำมัน

จากแนวโน้มราคาน้ำมันที่ปรับตัวลดลง ทำให้คณะกรรมการนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ตั้งข้อสมมติฐานว่า ราคาน้ำมันเฉลี่ยทั้งปี 2552 จะอยู่ที่ระดับ 45.0 ดอลลาร์ สรอ.ต่อบาร์เรล อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลของสศช. ในปี 2552 ราคาน้ำมันดิบมีโอกาสที่จะปรับสูงขึ้นกว่าระดับปัจจุบันได้ เนื่องจากการปรับลดกำลังการผลิตของกลุ่มประเทศโอเปค ซึ่งเริ่มมีผลในเดือนพฤศจิกายน และความเป็นไปได้ที่จะมีการปรับลดลงอีกเพื่อดึงระดับราคาให้สูงขึ้นกว่าในปัจจุบัน ในขณะที่เดียวกันยังมีความเสี่ยงจากผลกระทบจากภัยธรรมชาติหรือปัญหาความขัดแย้งด้านการเมืองระหว่างประเทศ (geopolitics) ที่อาจ

จะทำให้ราคาน้ำมันมีความผันผวนเป็นช่วงสั้นๆ ได้ นอกจากนี้ในกรณีที่เศรษฐกิจโลกฟื้นตัวขึ้นในช่วงปลายปี 2552 ราคาน้ำมันจะเพิ่มสูงขึ้นกว่าในระดับปัจจุบัน (ซึ่งต่ำกว่าบาร์เรลละ 50 ดอลลาร์ สรอ.) ขณะที่นิตยสาร The Economist คาดไว้ที่ 65 ดอลลาร์ สรอ.ต่อบาร์เรล

13. ปัจจัยเสี่ยง/ข้อจำกัด/การปรับตัว ในการดำเนินธุรกิจของภาคเอกชน

ข้อมูลจากการสำรวจทางธุรกิจของฝ่ายเศรษฐกิจในประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย ในไตรมาสที่ 4 ปี 2551 พบว่า ข้อจำกัดที่สำคัญของการดำเนินธุรกิจคือ ความไม่แน่นอนเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจ การปรับราคาสินค้าที่ทำได้ยาก และการชะลอตัวของอุปสงค์จากทั้งตลาดต่างประเทศและในประเทศ ขณะที่แรงกดดันทางด้านต้นทุนทางธุรกิจผ่อนคลายลงมากตามราคาน้ำมันที่ปรับลดลง อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการได้ปรับตัวเพื่อรับมือกับความเสี่ยงจากภาวะการชะลอตัวของเศรษฐกิจ โดยการชะลอการลงทุนออกไปก่อน รวมถึงการลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการแสวงหาตลาดใหม่เพื่อชดเชยการลดลงของการส่งออกไปยังตลาด

การประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งแรก (23 - 24 กุมภาพันธ์ 2519) ที่บาหลี
ประเทศอินโดนีเซีย⁴

เศรษฐกิจไทยปี 2550 - 2551 และประมาณการปี 2552⁵

	2550	2551	2552 ประมาณการ
อัตราการขยายตัวของ GDP (%)	4.9	2.6	(-1.0) - (-4.4)
การบริโภครวม (%)	2.7	1.6 - 1.9	2.4 - 4.2
ภาคเอกชน (%)	1.6	2.2	1.6
ภาครัฐ (%)	9.2	1.0	7.2
การลงทุนรวม (%)	1.3	2.1	-0.6
ภาคเอกชน (%)	-0.6	2.9	(-1.7)
ภาครัฐ (%)	3.4	2.1	2.8 - 6.8

⁴ ขอขอบคุณ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ ที่เอื้อเฟื้อภาพถ่าย

⁵ ที่มา : 1. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2. ธนาคารแห่งประเทศไทย

3. ฝ่ายวิจัย ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

4. The Economist

	2550	2551	2552 ประมาณการ
มูลค่าการส่งออก (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)	150.048	175.297	163.1
มูลค่าการนำเข้า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)	138.476	175.060	168.4
ดุลการค้า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)	11.572	.237	-5.3
ดุลบัญชีเดินสะพัด (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)	14.049	-.178	-3.5
อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน (%)	2.3	5.5	(-0.5) - (0.5)
อัตราการว่างงาน (%)	1.4	1.5	2.5 - 3.5
อัตราแลกเปลี่ยน (บาท : ดอลลาร์ สหรัฐ.)	34.56	33.38	34.00 - 36.00
ระดับราคาน้ำมัน (ดอลลาร์ สหรัฐ.ต่อบาร์เรล)	72.7	98.4	45 - 65

ยุโรปและสหรัฐฯ การกระจายตลาดการส่งออก ไม่ให้เกิดการกระจุกตัว และการเพิ่มสัดส่วนของ ตลาดในประเทศ

บทส่งท้าย : ข้อเสนอแนะบางประการและ ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะบางประการและ
ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

ข้อสังเกต

1. อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ

ปีนี้นับเป็นปีหนึ่งที่มีการคาดการณ์
การเติบโตทางเศรษฐกิจไทยไปกันคนละทาง
ในระหว่างบางสำนัก ที่เป็นเช่นนั้นเพราะตัว
แปรภายนอก (Exogenous variables) ยาก

ที่จะกำหนดให้แน่ชัดลงไป รวมทั้งอาจเกิดการ
เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่อ
รุนแรงต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งต้องใช้
เวลาหลายเดือนเพื่อที่จะตรวจสอบผลกระทบ
ได้อย่างถูกต้อง ตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนแปลง
ทางการเมืองหรือการตัดสินใจทางการเมือง
ถือเป็นตัวแปรภายนอก เป็นต้น ปี 1991 นับเป็น
ตัวอย่างอันดีที่บรรดานักเศรษฐศาสตร์ชั้นนำ
ระดับโลกคาดการณ์เศรษฐกิจผิดพลาดหลาย
ประเทศ ทั้งอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์
มวลรวมประชาชาติ (GNP) และอัตราเงินเฟ้อ
(Inflation) กล่าวคือในปีแห่งสงครามอ่าว 1991
(the Gulf War of 1991) มีการคาดการณ์
ที่สูงเกินจริง อาทิ ในเดือนพฤษภาคม ปี 1990

คาดว่าเศรษฐกิจของอังกฤษและสหรัฐฯ จะเติบโตร้อยละ 2.4 และ 2.3 ตามลำดับ อีกหนึ่งปีต่อมาปรับการคาดการณ์อีกครั้งในเดือนมิถุนายน ปี 1991 ที่ร้อยละ 2.3 และ 0.0 ตามลำดับ แต่ในปีนั้น ตัวเลขจริงคือ เศรษฐกิจของอังกฤษและสหรัฐฯ ถดถอยที่ร้อยละ - 1.9 และ - 0.5 ตามลำดับ

ส่วนการคาดการณ์อัตราเงินเฟ้อในปีนั้นสำหรับประเทศทั้งสองก็ผิดพลาดทำนองเดียวกัน ปี 1991 ซึ่งเป็นปีที่ไม่ปกติ ด้วยเหตุผล 2 ประการคือ ประการแรก เหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันต่างๆ บังเกิดขึ้นในกลุ่มประเทศยุโรปตะวันออก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การรวมตัวอย่างน่าอัศจรรย์เป็นเยอรมันเดียว ประการที่สอง การบริโภคและการลงทุนลดลงซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับกรณีอิรักเข้ายึดครองคูเวต ยิ่งไปกว่านั้น การคาดการณ์ส่วนใหญ่อาศัยแบบจำลองโดยคอมพิวเตอร์ (computer-based models) ซึ่งอาจต้องสร้างสมการจำนวนนับเป็นพันๆ สมการ นับเป็นงานที่ยุ่งยากและกินเวลานาน อีกทั้งตัวแปรภายนอกทั้งหลายก็อาจควบคุมได้ ดังนั้น จึงต้องมีการปรับการคาดการณ์เป็นระยะๆ เพื่อให้ใกล้เคียงความจริงมากที่สุด ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงขอใช้ตัวเลขการคาดการณ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย และของสศช. คือ

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจไทยที่ช่วงร้อยละ -1.0 ถึง - 4.4 อันครอบคลุมตัวเลขคาดการณ์จากภายนอกคือ The Economist ซึ่งตั้งไว้ล่าสุดที่ร้อยละ - 4.4

2. อุปสงค์และอุปทาน

ตัวเลขอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ ในปีนี้จะเป็นเช่นไรย่อมขึ้นอยู่กับฝีมือของรัฐบาลเป็นสำคัญ จนถึงขณะนี้ต้องยอมรับว่ารัฐบาลเดินถูกทางแล้วในการเยียวยาแก้ไขเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ กล่าวคือ รัฐบาลได้ใช้เครื่องมือทั้งทางด้านอุปสงค์ (Demand side) และด้านอุปทาน (Supply side) อย่างค่อนข้างเต็มที่ สำหรับในภาวะการณ์เช่นนี้ การใช้นโยบายแบบผสม (The Policy Mix) น่าจะเกิดผลดีที่สุด

2.1 ด้านอุปสงค์

นโยบายการคลัง

ขณะนี้รัฐบาลได้เร่งเบิกจ่าย เงิน งบประมาณและออกมาตราการกระตุ้นเศรษฐกิจ ผ่านการจัดทำงบประมาณประจำปี 2552 (ต.ค. 2551 - ก.ย. 2552) ขาดดุลรวม 350,000 ล้านบาท และกระทรวงการคลังมีแผนจัดทำงบประมาณประจำปี 2553 (ต.ค. 2552 - ก.ย. 2553) ขาดดุลรวม 350,000 ล้านบาท ต่อเนื่องเช่นกัน โดยในปีที่รัฐบาลได้เพิ่มงบประมาณกลางปีอีก 100,000 ล้านบาทซึ่งผ่าน

สภาฯ แล้วและคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้กระทรวงการคลังกู้เงินอีก 270,000 ล้านบาท ทั้งจากสถาบันการเงินในประเทศและต่างประเทศ เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐาน ต่อมา เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2552 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้กระทรวงการคลังกู้เงินในประเทศ เพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณและชดเชยกรณีที่ย่อยจ่ายมากกว่ารายได้ เป็นเงิน 94,000 ล้านบาท คิดเป็นวงเงินกู้รวม 441,000 ล้านบาท (เต็มวงเงินกู้ตามกฎหมายการบริหารหนี้สาธารณะเป็นครั้งแรก) สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552

โดยปกติแล้ว การใช้จ่ายของรัฐบาล (Government spending) เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) สูงขึ้น แต่ภายใต้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบยืดหยุ่น (flexible exchange rates) การใช้นโยบายการคลังด้านเดียวกระตุ้นเศรษฐกิจจะไม่ได้ผลนัก เพราะจะไปเพิ่มแรงกดดันต่ออัตราดอกเบี้ย พร้อมกับดึงดูดเงินทุนไหลเข้า (Capital inflows) ซึ่งจะทำให้ค่าเงินแข็งขึ้น ดังนั้น การใช้นโยบายการเงินผสมผสานกับนโยบายการคลังโดยเพิ่มอุปทานของเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจจะช่วยชดเชยการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนและป้องกันการแข็งค่าของเงิน

นโยบายการเงิน

ตามคำแถลงของผู้นำการธนาคารแห่งประเทศไทยต่อสาธารณะ เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2552 ธนาคารแห่งประเทศไทยพร้อมที่จะดำเนินนโยบายการเงินที่ผ่อนคลายภายใต้กรอบวินัยทางการเงินท่ามกลางสภาพการณ์ที่อัตราเงินเฟ้อลดลงมาก แต่เศรษฐกิจมีความเสี่ยงที่จะชะลอตัวทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ประกอบกับแรงกระตุ้นทางการคลังยังต้องอาศัยเวลาอีกระยะหนึ่ง ทั้งนี้ การดำเนินนโยบายการเงินที่ผ่อนคลายจะช่วยลดต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการ สอดรับกับนโยบายและมาตรการต่างๆ ของภาครัฐและประคองให้เศรษฐกิจไทยยังคงเติบโตได้ในปีนี้

2.2 ด้านอุปทาน

นโยบายด้านอุปทาน (supply-side policies) สะท้อนถึงความอดทนเพียรพยายามของรัฐบาลในอันที่จะเพิ่มประสิทธิภาพโดยรวมของเศรษฐกิจ การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ศักยภาพด้านการผลิตของเศรษฐกิจ ผลผลิตภาพของแรงงาน การปรับปรุงประสิทธิภาพของตลาดต่างๆ การภาษีอากร การลดผลกระทบตรงกันข้าม (adverse effects) ที่เกิดจากการเข้าแทรกแซงของรัฐบาล เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่ารัฐบาลได้

ออกมาตรการต่างๆ มากมายอันเป็นการใช้เครื่องมือด้านอุปทาน อาทิ การช่วยเหลือผู้ว่างงาน การลดภาษีอากร การส่งเสริมการลงทุน การที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบการกำหนดสินค้าตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอรวม 39 รายการ เป็นต้น ในที่นี้ ผู้เขียนขอแสดงตัวอย่างของคุณูปการจากการลดภาษีอากรตามทฤษฎีเศรษฐศาสตร์เรื่องข้อจำกัดต่างๆ ของการกู้ยืม (Restrictions on borrowing) ใจความว่า การลดภาษี แล้วรัฐบาลหันไปกู้ยืม (จากต่างประเทศ) ในนามของประชาชน ช่วยเพิ่มความมั่งคั่งแก่ภาคครัวเรือน (households) ผู้ซึ่งไม่สามารถที่จะกู้ยืมได้ในสภาพการณ์ที่ผู้ให้กู้ไม่มั่นใจต่อรายได้ในอนาคตของผู้ที่จะกู้ จึงไม่ขยายการให้กู้ยืม ผลดีคือ การบริโภควันนี้ (consumption today) ของภาคครัวเรือนสามารถขยายตัวได้ ช่วยให้เศรษฐกิจเติบโตได้บางส่วน

กล่าวโดยสรุป ท่ามกลางภาวะเศรษฐกิจโลกถดถอย ตลาดการส่งออกหดตัว แต่เสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาคอยู่ในเกณฑ์ดี ระบบการเงิน สถาบันการเงิน และภาคเอกชนยังคงแข็งแกร่ง นโยบายด้านอุปสงค์ได้แก่ นโยบายการเงินการคลังที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อกอบกู้เศรษฐกิจ ภายใต้วินัยทางการเงินการคลัง รวมทั้งนโยบายด้าน

อุปทานที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนกิจกรรมเสริมและนวัตกรรมใหม่ๆ ต่างๆ ทั้งในประเทศและในต่างประเทศ เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนจะช่วยให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวต่อไปได้ในปีนี้และปีต่อๆ ไป

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

1. สำหรับภาวะการณ์ปัจจุบัน ทฤษฎีการเติบโตของนาย Robert Solow อดีตนักเศรษฐศาสตร์ผู้มีชื่อเสียงของ MIT (Massachusetts Institute of Technology) และอดีตผู้ชนะรางวัลโนเบล (Nobel Prize winner) ซึ่งเป็นผู้นำร่องการศึกษาเรื่องการเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วงทศวรรษ 1950 น่าจะใช้การได้ (work) ตามสมควร โดยตามสมการของ The Solow Decomposition อธิบายรวบยอดได้ว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว (GDP per capita) จะเติบโตไปพร้อมกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี (the rate of technological change) และรวมทั้งการเติบโตของทุนต่อหัว (the growth rate of capital per capita)

2. นาย Raghuram Rajan ซึ่งปัจจุบันเป็นศาสตราจารย์สอนหนังสืออยู่ที่ the University of Chicago และอดีตหัวหน้านัก

เศรษฐศาสตร์ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ได้เสนอแนวความคิดที่น่าสนใจชื่อ กฎระเบียบพิสูจน์วัฏจักร (cycle-proof regulation) ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับระบบการวาง กฎระเบียบต่อสถาบันการเงินซึ่งจะทำให้ สถาบันการเงินยืนหยัดอยู่ได้ด้วยดี ทั้งในช่วง วิกฤติเป๋นบานหรืออับเฉา ซึ่งสรุปโดยรวมได้ว่า การการมีโอกาสสร้างเสถียรภาพทางการเงิน

โดยใช้ แนวคิด 3 c คือ 1. กฎระเบียบต้อง ครอบคลุมยอดหรือหยั่งรู้ (comprehensive) 2. การออกกฎระเบียบต้องเร่งด่วนและทันกาล (contingent) 3. กฎระเบียบต้องมีประสิทธิภาพ ทางต้นทุน (cost-effective) ผู้สนใจศึกษา รายละเอียดเพิ่มเติมได้ในนิตยสาร The Economist ฉบับวันที่ 11 เมษายน 2009

เอกสารอ้างอิง :

ภาษาไทย

ฝ่ายวิจัย ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน). เศรษฐกิจไทยในปี 2551 และแนวโน้มปี 2552.

เศรษฐกิจการเงินไทย, ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม 2552)

สำนักสื่อสารสัมพันธ์ ฝ่ายสนับสนุนการบริหาร ธนาคารแห่งประเทศไทย. **ข่าวธนาคารแห่งประเทศไทย, ฉบับที่ 2/2552** เรื่อง "รายงานแนวโน้มเงินเฟ้อ ฉบับ เดือนมกราคม 2552." 23 มกราคม 2552.

สำนักสื่อสารสัมพันธ์ ฝ่ายสนับสนุนการบริหาร ธนาคารแห่งประเทศไทย. **ข่าวธนาคารแห่งประเทศไทย, ฉบับที่ 3/2552** เรื่อง "คำแถลงประจำปีของผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย." 28 มกราคม 2552.

สายนโยบายการเงินและสำนักงานภาค ธนาคารแห่งประเทศไทย. **รายงานผลสำรวจภาวะเศรษฐกิจและแนวโน้ม, ธันวาคม 2551.**

สำนักสื่อสารสัมพันธ์ ฝ่ายสนับสนุนการบริหาร ธนาคารแห่งประเทศไทย. **ข่าวธนาคารแห่งประเทศไทย, ฉบับที่ 7/2552** เรื่อง "คำแถลงเศรษฐกิจและการเงินเดือนมกราคม 2552." สายนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. **รายงานเศรษฐกิจและการเงิน เดือนมีนาคม 2552, เมษายน 2552.**

ภาษาอังกฤษ

Sectoral Analysis Team, Bank of Thailand. **Macroeconomic Assessment**, 30 January 2009.

Tientip Subhinij. "Rethinking Financial Globalisation in Crisis Aftermath."

(<http://www.bot.or.th/EconomicConditions/Semina/Pages/Intersym2008.aspx>),
December 2008.

Economist Intelligence Unit. **Country Report : Thailand**. U. K., December 2008.

"World Economy : Accelerating downhill," **The Economist**, January 17th
2009.

James C. Cooper. "STEEP DROP, SLOW ASCENT." **BusinessWeek** (SPECIAL ISSUE), Dec.
29, 2008/Jan. 5, 2009.

การแก้ไขปัญหามลกระทบการว่างงานจากภาวะ วิกฤติเศรษฐกิจของกระทรวงมหาดไทย

สำนักนโยบายและแผน สป.มท.

สืบเนื่องจาก บริษัท อเมริกัน อินเตอร์เนชั่นแนล กรุ๊ป (AIG) ของสหรัฐ เกิดการขาดสภาพคล่อง และเป็นผลให้เกิดภาวะชะงักงันต่อเศรษฐกิจโดยรวมของสหรัฐ กระทบต่อตลาดหุ้นทั่วโลกโดยเฉพาะด้านโศกณิคมณ์ ในอังกฤษ ไอซ์แลนด์ ทำให้เกิดความวิตกเกี่ยวกับระบบการเงินของสหรัฐ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงทางการเงินครั้งใหญ่ที่สุด ทำให้ส่งผลเชื่อมโยงถึงระบบการเงินของประเทศต่างๆ ถึงแม้ว่าจะไม่กระทบโดยตรงต่อประเทศไทย แต่ก็เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุนของต่างชาติออกจากประเทศไทยในช่วงดังกล่าว รวมทั้งกระทบต่อดัชนีตลาดหลักทรัพย์ในภูมิภาคและของประเทศไทย และในอนาคตอาจเกิดปัญหาการชำระหนี้ของประเทศ ประกอบกับภาวะวิกฤติ

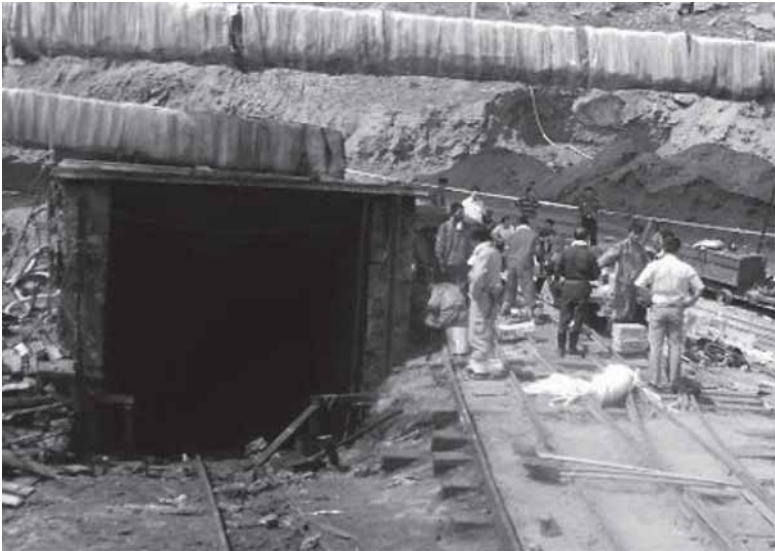

เศรษฐกิจคาดว่าในไตรมาส 4 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ หรือ Gross Domestic Product (GDP) จะลดลงมาก จะเติบโตไม่เกินร้อยละ 3 ปัจจุบันมีสัญญาณเตือนภัย เช่น บริษัท โรงงาน ห้างร้านต่างๆ อาจจะมีการเลิกกิจการ และทำให้มีการเลิกจ้างงาน เนื่องจากภาคเอกชนขาดสภาพคล่องทางการเงิน นอกจากนั้นความขัดแย้งทางการเมืองขยายไปสู่ความขัดแย้งภาคประชาชนในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งหากไม่ได้รับการแก้ไขและฟื้นฟูความมั่นใจให้แก่นักลงทุนและนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกให้กลับคืนมาอย่างรวดเร็วจะทำให้เศรษฐกิจและภาคการท่องเที่ยวของประเทศเข้าสู่ภาวะถดถอย ภาวะแรงงานและท่องเที่ยว ส่งผลให้มีการประท้วงของผู้ประกอบการประมง ภาคการ

เกษตรราคตกต่ำ เป็นปัญหาลูกโซ่ อีกทั้งปัญหาการว่างงาน จะทำให้เกิดปัญหาการก่ออาชญากรรม ขึ้นในสังคม

จากสภาพเศรษฐกิจดังกล่าว จะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยปี 2552 ได้รับผลกระทบ ตามไปด้วย เช่น ผู้ประกอบการล้มละลาย การส่งออกอาจไม่ขยายตัว มีสัดส่วนการส่งออกที่ลดลง และอาจมีการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศใหม่ เนื่องจากสินค้าจีนมีต้นทุนต่ำกว่าของประเทศไทย การลงทุนจะมีน้อยลง การว่างงานจะเพิ่มขึ้น ทำให้เศรษฐกิจประเทศไทยจะเกิดความขาดสภาพคล่องทางธุรกิจสูง ทำให้สถานประกอบการหลายแห่งมีแนวโน้มที่จะมีการเลิกจ้างงาน อันจะส่งผลให้มีผู้ว่างงาน / ผู้ถูกเลิกจ้างงานเป็นจำนวนมาก กองทุนประกัน

ผู้ถูกเลิกจ้างงานของแต่ละจังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับด้านความสามารถของจังหวัดที่จะช่วยเหลือหรือจ้างแรงงาน / ผู้ว่างงาน หรือผู้ถูกเลิกจ้าง

1.2 จัดโครงการจังหวัดเคลื่อนที่ คลินิกมหาดไทย คลินิกแก้จน เพื่อรับทราบปัญหา และรับลงทะเบียน

สังคม จะไม่สามารถรองรับผู้ว่างงานได้ และจะทำให้ผู้ว่างงาน / ผู้ถูกเลิกจ้างงาน กลับคืนสู่ถิ่นฐาน หมู่บ้าน / ชุมชน ส่งผลกระทบให้หน่วยงาน จังหวัด / อำเภอ ต้องรับภาระในการดำเนินการดูแล แก้ไขปัญหาภาวะการว่างงาน

เพื่อบรรเทาปัญหาผลกระทบการว่างงานจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ และให้ความช่วยเหลือผู้ถูกเลิกจ้างงานกลับถิ่นฐานเหล่านั้น ได้มีงานทำ กระทรวงมหาดไทย จึงได้กำหนดแนวทางให้จังหวัดพิจารณาทางเลือก (Menu List) ดำเนินการเพื่อช่วยเหลือประชาชน ดังนี้

1. มาตรการแก้ไขปัญหการว่างงาน

1.1 การสำรวจจำนวนสถานประกอบการที่มีแนวโน้มจะเลิกกิจการ และสำรวจจำนวนแนวโน้มผู้ที่ว่างงาน /

การว่างงาน ระดับจังหวัดและอำเภอ

1.3 จัดตลาดนัดแรงงาน ในพื้นที่เพื่อหาตำแหน่งงานรองรับการว่างงานในพื้นที่จังหวัดและอำเภอ

1.4 ประสานหน่วยงานภาครัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เอกชน สนับสนุน การจ้างงานในพื้นที่ อาทิ

- ประสานสำนักงานจัดหางานจังหวัด หอการค้าจังหวัด สมาอุตสาหกรรมจังหวัด เพื่อสำรวจข้อมูลสถานประกอบการที่เอื้อต่อการทำงานของนักเรียน/นักศึกษา ผู้ว่างงาน/ผู้ถูกเลิกจ้างงาน

- ประสานสถานศึกษาสำรวจนักเรียน ที่มีความต้องการฝึกงาน และทำงานในระหว่างช่วงปิดภาคเรียน

1.5 ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เพื่อทำการสำรวจข้อมูลที่ดินว่างเปล่า เช่น ที่ดินสาธารณประโยชน์ ที่ดินราชพัสดุ ที่ดิน สปก. ฯลฯ เพื่อจัดสรรและใช้ประโยชน์ที่ดิน อย่างเต็มศักยภาพ สำหรับผู้ยากจนและผู้ว่าง งาน ในการทำเกษตร ตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง

1.6 พิจารณาการส่งเสริมอาชีพ โดยการอบรมให้ความรู้ ใช้กระบวนการเรียนรู้ จากผู้มีประสบการณ์จริง หรือใช้ประโยชน์จาก ภูมิปัญญาที่มีในพื้นที่ รวมทั้งสนับสนุนเครื่องมือ เครื่องใช้พร้อมวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อการเสริม สร้างอาชีพและรายได้

1.7 ให้ความรู้การพัฒนาสินค้า เพื่อยกระดับสินค้า OTOP ให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน ในจังหวัด เน้นหนักโครงการต่างๆ เน้นการใช้ แรงงานในพื้นที่ (งบบุทธศาสตร์แผนพัฒนา จังหวัด)

1.8 ฝึกอบรมให้ความรู้ เพื่อยก ระดับฝีมือแรงงาน ให้เป็นแรงงานที่มีทักษะ เพื่อให้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ ที่ขาดแคลนแรงงานที่ต้องใช้ทักษะ เน้นการ จ้างแรงงานตามคุณภาพอาชีพ /ประสบการณ์

2. มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ ระดับจังหวัด

2.1 เร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณ

ของจังหวัด ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา จังหวัดโดยรวดเร็ว

2.2 การส่งเสริมการท่องเที่ยว ของจังหวัด/อำเภอ/ท้องถิ่น เพื่อดึงดูดรายได้

- กระตุ้น ประชาสัมพันธ์ เชิญชวนให้ประชาชนท่องเที่ยวภายในจังหวัด โดยตั้งศูนย์การท่องเที่ยวในพื้นที่ รวมทั้งการ อบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการจ้าง แรงงานภายในท้องถิ่น

- จังหวัด/อำเภอ/อปท. จัดให้มีการพัฒนาสถานที่แหล่งท่องเที่ยวให้เป็น ที่นิยม

- ประสานภาครัฐ/เอกชน ให้ส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

2.3 ส่งเสริมร้านค้าชุมชน ผลิตภัณฑ์ชุมชน ร้านค้าริมทาง

2.4 จัดมหกรรมจำหน่าย สินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน สินค้า OTOP

2.5 ประสาน/ส่งเสริมแหล่งทุน ให้ประชาชนสามารถกู้ยืมไปลงทุนค้าขายหรือ ประกอบกิจการ

2.6 สนับสนุนใช้กลไกโครงการ พัฒนาศักยภาพหมู่บ้านและชุมชน (SML) ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งได้โอน เงินโครงการหมู่บ้านและชุมชนไปแล้ว จำนวน 5,881 หมู่บ้าน 7,006 โครงการ เพื่อนำไปใช้

ในด้านการส่งเสริมการประกอบอาชีพ โดยผ่าน
กระบวนการประชาคมหมู่บ้าน ขอให้มีการ
ช่วยเหลือผู้ตกงาน/ผู้ว่างงานเป็นลำดับแรกก่อน
และขอให้เน้นส่งเสริมให้ทำโดยการจ้างแรงงาน

2.7 ประชาสัมพันธ์ ชี้แจงสร้างความเข้าใจ รวมทั้งประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้การสนับสนุนเงินทุนจากกองทุน
ต่างๆ ในพื้นที่ เพื่อเป็นทุนช่วยเหลือผู้ว่างงาน
ในการประกอบอาชีพต่างๆ

2.8 ประสาน อปท. จัดให้มี
โครงการ/กิจกรรมจ้างนักเรียน นักศึกษา/
ผู้ว่างงาน/ผู้ถูกเลิกจ้างทำงานในบทบาทหน้าที่

ของ อปท. เพื่อช่วยบรรเทาผลกระทบวิกฤติ
จากการถูกเลิกจ้างงาน / การว่างงาน

**3. การน้อมนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง มาใช้เป็นแนวทางการดำเนินวิถีชีวิต**

- กระตุ้นให้หมู่บ้าน ชุมชน
ประชาชน น้อมนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
มาใช้

- การขยายผลการรับรู้ และเข้าใจ
ในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ลงสู่หมู่บ้าน
/ชุมชน และประชาชนในพื้นที่ให้ครอบคลุม
จากมาตรการดังกล่าวข้างต้นที่
กระทรวงมหาดไทยดำเนินการ คาดว่าจะ

สามารถบรรเทาปัญหาผลกระทบจากภาวะ
วิกฤติเศรษฐกิจของผู้ว่างงาน/ผู้ถูกเลิกจ้าง
หรือผู้ว่างงานที่เดินทางกลับถิ่นฐาน บ้านเกิด และสามารถจะเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจาก
ภาวะวิกฤติเศรษฐกิจจากปัญหาเฉพาะหน้าในห่วง
โซ่เศรษฐกิจถดถอยและชะลอตัวในขณะนี้ได้

การลงทุนของภาครัฐ : ปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจปี 2552

อังคณา รัชทร และ อำนวย ปุณณินท์¹

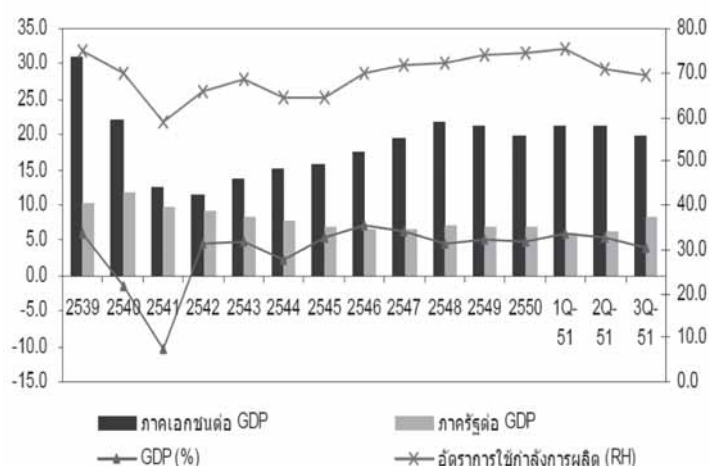
2552 : ปีแห่งการเร่งรัดการลงทุน

เศรษฐกิจไทยจะได้รับผลกระทบจากภาวะตกต่ำของเศรษฐกิจโลกอย่างชัดเจนในปี 2552 เนื่องจากการถดถอยทางเศรษฐกิจของ

ตลาดหลักของโลก ได้แก่ สหรัฐฯ ยุโรป และญี่ปุ่น ได้ส่งผลกระทบต่อตลาดใหม่ทั้งในเอเชีย (เช่น จีน และอาเซียน) และยุโรปตะวันออก ทำให้กำลังซื้อทั่วโลกลดลงอย่างมาก เป็นผล

ให้ความต้องการสินค้าส่งออกและจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะมาไทยลดลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (โดยรายได้จากการส่งออกและการท่องเที่ยวมีส่วนประมาณร้อยละ 70 ของรายได้ประชาชาติ) ทั้งนี้เศรษฐกิจไทยเริ่มส่งสัญญาณชะลอตัวในไตรมาสที่ 3 ของปีนี้ (ภาพที่ 1) โดยอุปสงค์ภายใน

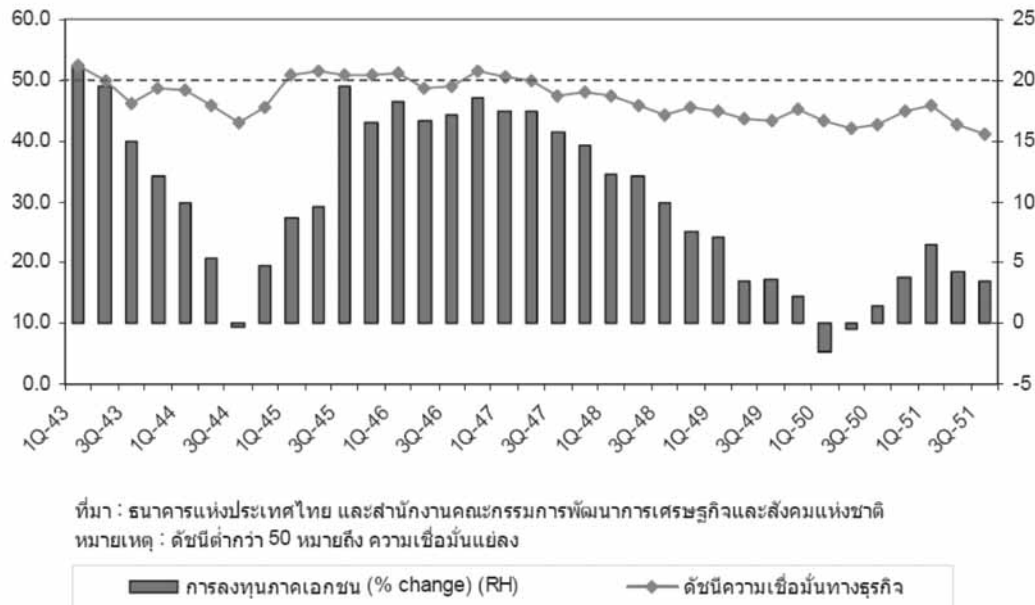
ภาพที่ 1 : การลงทุนของไทยในช่วง 10 ปี

¹ ฝ่ายวิจัย ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

ภาพที่ 2: การเปรียบเทียบดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจกับการลงทุนภาคเอกชน

ประเทศชะลอตัวค่อนข้างมากเหลือเพียงร้อยละ 1.4 ต่ำกว่าปี 2544 ซึ่งเป็นปีที่เศรษฐกิจโลกประสบปัญหาวิกฤติเทคโนโลยี แต่อุปสงค์ภายในประเทศในช่วงเวลาเดียวกันขยายตัวได้ถึงร้อยละ 3.5 โดยลดลงมากในการลงทุนของภาครัฐ ซึ่งหดตัวร้อยละ 5.5 สืบเนื่องมาจากความล่าช้าในการลงทุนโครงการขนาดใหญ่ และโครงการลงทุนปกติและที่สำคัญคือ ปัญหาทางการเมืองที่ยืดเยื้อทำให้ขาดความต่อเนื่องในการบริหารราชการแผ่นดิน

ดังนั้น เพื่อให้เศรษฐกิจขยายตัวอย่างต่อเนื่องในปี 2552 และพยุ่งให้เศรษฐกิจเติบโตไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4 เพื่อป้องกันปัญหาการว่างงาน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งรัด

การลงทุนของภาครัฐให้เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยเฉพาะโครงการลงทุนขนาดใหญ่ให้มีความคืบหน้ามากขึ้น เพื่อกระตุ้นการบริโภคและการลงทุนภายในประเทศ ทั้งนี้เพราะ

1. เป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มความเชื่อมั่นของภาคเอกชนทั้งในระยะสั้นและระยะปานกลาง (ภาพที่ 2) ซึ่งจะส่งผลให้มีการลงทุนขยายตัวตามมาโดยเฉพาะธุรกิจต่อเนื่อง เช่น ก่อสร้าง เหล็ก และอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น

2. ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว หลังจากที่ลดลงมากในช่วงกว่า 10 ปีที่ผ่านมา โดยเป็นที่สังเกตว่าการลงทุนของภาคเอกชนมีบทบาท

ต่อเศรษฐกิจสูงมาก มีการใช้กำลังการผลิตในภาคอุตสาหกรรมสูงขึ้นจากร้อยละ 68.5 ในปี 2543 เป็นร้อยละ 74.4 ในปี 2550 แต่ปัจจัยพื้นฐานมีไม่เพียงพอที่จะรองรับการขยายตัวดังกล่าว ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากโลจิสติกส์กลายเป็นประเด็นปัญหาสำคัญในปัจจุบัน และจากการผลการประเมินขีดความสามารถในการแข่งขันของ IMD (Institute Management for Competitiveness) พบว่า ในปี 2550 ไทยอยู่ในอันดับที่ 33 จากทั้งหมด 55 ประเทศ ลดลงจากอันดับที่ 29 และ 28 ในปี 2549 และ 2548 ตามลำดับ โดยลดลงมากในด้านโครงสร้างพื้นฐาน (อยู่ในอันดับที่ 48 ลดลงจากอันดับที่ 42 ในปี 2549) (ตารางที่ 1)

งบลงทุนโครงการก่อสร้างใหม่ในปีงบประมาณปี 2552 : วงเงินเกินกว่า 99.01 พันล้านบาท

วงเงินลงทุนในโครงการใหม่ที่เป็น การก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานในปีงบประมาณ 2552 มีความเป็นไปได้ที่จะมีความคืบหน้ามากกว่าในช่วงปีงบประมาณ 2551 เนื่องจากการอนุมัติการปรับค่า K ใหม่ ซึ่งประกาศใช้ในเดือนตุลาคมที่ผ่านมา ทำให้ต้นทุนก่อสร้างใกล้เคียงกับความเป็นจริง ประกอบกับต้นทุนปรับลดลงตามราคาวัสดุ ก่อสร้าง และราคาน้ำมันในปีงบประมาณ 2552 มีการจัดสรรงบลงทุนสำหรับการลงทุนปกติ ในงบประมาณแผ่นดิน มีวงเงิน 99,006 ล้านบาท

ตารางที่ 1: อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยในแต่ละด้าน

	2546	2547	2548	2549	2550
Economic Performance	13	9	7	19	15
Government Efficiency	18	20	14	20	27
Business Efficiency	25	21	25	25	34
Infrastructure	43	42	39	42	48
Total Countries	51	51	51	53	55

ที่มา : Institute Management for Competitiveness (IMD)

บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 24.3 ของ GDP สูงขึ้นจากร้อยละ 14.9 ของปีที่แล้ว มีจำนวน 1,147 โครงการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการลงทุนก่อสร้างถนน อาคาร และเกี่ยวกับแหล่งน้ำ (ตารางที่ 2) เมื่อพิจารณาการจัดสรรงบประมาณโครงการใหม่เป็นรายจังหวัด พบว่า กทม. ยังคงเป็นเขตพื้นที่ที่มีการจัดสรรวงเงินลงทุน สูงที่สุดถึง 13,341 ล้านบาท หรือประมาณ

ร้อยละ 14 ของวงเงินลงทุนรวม (ตารางที่ 3) นอกจากนี้ มีการเพิ่มงบลงทุนในเขตจังหวัด ที่เป็นจุดเชื่อมต่อเส้นทางคมนาคมในอนุภูมิภาค เช่น อุบลราชธานี สุราษฎร์ธานี และพิษณุโลก เป็นต้น เพื่อให้สอดคล้องประสานกับการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของโครงการพัฒนาอนุภูมิภาค ลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub-region)

ตารางที่ 2: โครงการใหม่ในปีงบประมาณ 2552

ประเภทโครงการ	งบฯ 2551		งบฯ 2552	
	จำนวน โครงการ	วงเงินรวม ล้านบาท	จำนวน โครงการ	วงเงินรวม ล้านบาท
ก่อสร้างเขื่อน	21	1,243	65	2,808
ก่อสร้างถนน	28	1,530	251	31,828
ก่อสร้างฝายน้ำล้น	23	495	3	55
ก่อสร้างระบบกำจัดขยะ	0	0	18	2,512
ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย	0	0	16	1,266
ก่อสร้างระบบส่งน้ำ	3	35	4	573
ก่อสร้างระบบสาธารณูปโภค	10	124	2	12
ก่อสร้างสนามกีฬา	3	198	2	35
ก่อสร้างสะพาน	2	630	64	5,351
ก่อสร้างแหล่งน้ำ	17	1,830	56	6,726
ก่อสร้างอาคาร	343	35,220	276	30,165
ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ	3	77	2	369
ก่อสร้างอุโมงค์ถนน	0	0	1	759
ซ่อมแซมเขื่อน	0	0	3	437
ซ่อมแซมถนน	58	795	147	4,927
ซ่อมแซมไฟฟ้าสนามบิน	0	0	3	45
ซ่อมแซมแหล่งน้ำ	0	0	150	7,539
ซ่อมแซมอาคาร	0	0	19	976
ก่อสร้างอื่นๆ	103	17,540	58	2,235
ซ่อมแซมอื่นๆ	0	0	7	391
รวม	614	59,716	1,147	99,006
งบลงทุนรวม		400,484		407,318
สัดส่วนต้องลงทุนรวม		14.9		24.3

ที่มา : เอกสารงบประมาณ สำนักงบประมาณ

ตารางที่ 3: จังหวัดที่ได้รับการจัดสรรมากที่สุด 10 อันดับแรกในงบฯ 2552

จังหวัด	งบฯ 2551		งบฯ 2552	
	จำนวนโครงการ	วงเงินรวมล้านบาท	จำนวนโครงการ	วงเงินรวมล้านบาท
1 กทม.	41	11,770	98	13,341
2 เชียงราย	12	1,218	32	5,193
3 สงขลา	21	1,755	32	2,966
4 ชลบุรี	14	2,345	20	2,885
5 อุบลราชธานี	10	488	32	2,820
6 นครราชสีมา	17	1,132	32	2,779
7 อุดรธานี	10	1,057	19	2,740
8 นครพนม	9	446	18	2,547
9 สุราษฎร์ธานี	11	601	20	2,235
10 พิษณุโลก	7	721	17	2,203
11 เพชรบูรณ์	7	336	13	2,117
12 ลำปาง	8	380	18	1,949
13 ขอนแก่น	14	602	28	1,834
14 สมุทรปราการ	4	48	12	1,742
15 อุดรธานี	9	404	12	1,702
16 ลพบุรี	5	1,189	12	1,668
17 นนทบุรี	1	13	12	1,605
18 สมุทรสาคร	1	12	11	1,601
19 สุรินทร์	6	385	16	1,436
20 สุโขทัย	3	55	19	1,340

ที่มา : เอกสารงบประมาณ สำนักงานงบประมาณ

โครงการลงทุนขนาดใหญ่ในงบประมาณปี

2552 : วงเงินกว่า 3.57 แสนล้านบาท

1. แผนการลงทุนโครงการขนาดใหญ่ของภาครัฐในช่วงปีงบประมาณ 2552 - 2555

มีกรอบลงทุนรวมทั้งสิ้น 1.87 ล้าน

ล้านบาท รวม 7 สาขา (ตารางที่ 4) ประกอบด้วย แผนการลงทุนที่รัฐบาลรับภาระ 1.26 ล้านล้านบาท (ตารางที่ 5) และแผนการลงทุนที่รัฐวิสาหกิจรับภาระ 0.61 ล้านล้านบาท (ตารางที่ 6) ดังนี้

ตารางที่ 4: ภาพรวมการลงทุนโครงการขนาดใหญ่ของภาครัฐ

	พันล้านบาท				
	2552	2553	2554	2555	รวม
1. ขนส่ง	129.0	222.9	276.2	320.7	948.9
ระบบขนส่งมวลชน	61.2	100.8	138.7	193.8	494.6
Airport Link	9.2	-	-	-	9.2
ขนส่งทางถนน	29.5	48.1	73.1	66.2	216.9
ถนนปลอดฝุ่น	13.9	20.4	-	-	34.3
ระบบราง	9.0	21.4	14.8	20.9	66.1
ขนส่งทางอากาศ	3.2	26.5	44.3	39.8	113.8
ขนส่งทางน้ำ	3.0	5.7	5.3	-	14.0
2. พลังงาน	105.2	154.4	105.0	80.0	444.6
3. โทรคมนาคม	17.4	12.8	8.2	5.0	43.4
4. ที่อยู่อาศัย	30.9	28.7	21.5	-	81.1
5. ทรัพยากรน้ำและการชลประทาน	23.5	44.9	63.6	52.0	184.1
6. สาธารณสุข	13.0	11.7	10.1	5.0	39.9
7. การศึกษา	38.1	43.1	42.9	-	124.1
รวม	357.1	518.6	527.5	462.8	1,866.0

ที่มา : สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

ตารางที่ 5: สรุปแผนการระดมทุนโครงการลงทุนภาครัฐเบื้องต้นในส่วนที่รัฐรับภาระ

ล้านบาท

แหล่งเงินทุน	2552	2553	2554	2555	รวม
งบประมาณ	138,898	200,280	221,223	130,528	690,929
เงินกู้ในประเทศ	41,914	53,203	61,658	68,480	225,255
เงินกู้ต่างประเทศ	33,989	50,530	55,500	78,635	218,654
อื่นๆ	15,995	20,229	31,364	60,332	127,920
รวม	230,796	324,242	369,745	337,975	1,262,758

ที่มา : สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

ตารางที่ 6: แผนการลงทุนสำหรับโครงการลงทุนขนาดใหญ่ที่รัฐวิสาหกิจรับภาระ

ล้านบาท

สาขาเศรษฐกิจ	2552	2553	2554	2555	รวม
คมนาคม	3,944	27,692	45,633	39,818	117,086
ขนส่งทางอากาศ	1,460	25,358	43,632	39,818	110,268
การบินไทย	885	22,803	35,448	29,762	88,898
ทอท.	575	2,555	8,184	10,056	21,370
ขนส่งทางน้ำ	2,484	2,334	2,001	-	6,818
การทำเรือแห่งประเทศไทย	2,484	2,334	2,001	-	6,818
พลังงาน	104,997	153,881	103,937	79,970	442,785
การไฟฟ้าฝ่ายผลิต	21,851	76,474	53,242	55,802	207,369
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	8,378	10,708	11,155	14,047	44,288
การไฟฟ้านครหลวง	8,230	11,064	11,064	10,121	40,479
บมจ.ปตท.	66,538	55,635	28,476	-	150,649
โทรคมนาคม	17,358	12,835	8,197	5,010	43,400
TOT	14,124	9,953	5,500	3,880	33,457
CAT	3,234	2,882	2,697	1,130	9,943
รวม	126,299	194,408	157,767	124,798	603,271

ที่มา : สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

1.1 สาขาขนส่ง เป็นสาขาที่มี
วงเงินลงทุนสูงสุด ประมาณร้อยละ 50.9 ของ
วงเงินลงทุนทั้งหมด โดยมีวงเงินลงทุน 948.9
พันล้านบาท ประกอบด้วยโครงการสำคัญ เช่น
โครงการระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน 5 สาย
ทางโครงการพัฒนาท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

ระยะที่ 2 (Airport Link) โครงการก่อสร้าง
ทางหลวง 4 ช่องทางจราจร โครงการระบบ
รถไฟฟ้าขนส่งมวลชน โครงการทางหลวงระหว่าง
เมืองและโครงการของบริษัท การบินไทย จำกัด
(มหาชน) เป็นต้น

1.2 สาขาพลังงาน มีวงเงิน 444.6 พันล้านบาท ซึ่งเป็นโครงการของรัฐวิสาหกิจเกือบทั้งหมด โดยมีโครงการที่สำคัญ เช่น โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้า โครงการพัฒนาของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และโครงการพลังงานทดแทน เป็นต้น

1.3 สาขาโทรคมนาคม วงเงิน 43.4 พันล้านบาท เป็นโครงการของรัฐวิสาหกิจทั้งหมด ได้แก่ โครงการสร้างโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ยุคที่ 3

1.4 สาขาที่อยู่อาศัย วงเงินลงทุน 81.1 พันล้านบาท ประกอบด้วยโครงการสำคัญคือ โครงการบ้านเอื้ออาทร และโครงการพัฒนา

ที่ราชพัสดุเพื่อสนับสนุนการลงทุนขนาดย่อมของบริษัทธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด

1.5 สาขาททรัพยากรน้ำและการชลประทาน มีวงเงินลงทุน 184.1 พันล้านบาท ประกอบด้วยโครงการสำคัญ เช่น แผนการปรับปรุงฟื้นฟูแหล่งน้ำขนาดเล็ก แผนการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบชลประทาน และแผนการบรรเทาอุทกภัย เป็นต้น

1.6 สาขาสาธารณสุข วงเงิน 39.9 พันล้านบาท ได้แก่ แผนงานด้านการพัฒนาระบบบริการสาธารณสุข แผนงานลดปัจจัยเสี่ยงและคุ้มครองผู้บริโภค

1.7 สาขาการศึกษา มีวงเงิน

124.1 พันล้านบาท ได้แก่ แผนงาน/โครงการยกระดับคุณภาพการศึกษาด้วยนวัตกรรมและสื่อทันสมัย

2. โครงการที่มีศักยภาพสูงที่จะเริ่มก่อสร้างในปี 2552

ในบ.ฯ ปี 2552 มีวงเงินลงทุนในโครงการขนาดใหญ่รวม 357.1 พันล้านบาท โดยเม็ดเงินส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในโครงการพลังงานและระบบขนส่งมวลชน และโครงการที่มีโอกาสที่จะเริ่มดำเนินการก่อสร้างได้ในปี 2552 เป็นโครงการเร่งด่วนที่มีความพร้อมทั้งในด้านเงินทุนและผ่านการอนุมัติก่อสร้างจากคณะรัฐมนตรีแล้ว อันได้แก่

2.1 โครงการรถไฟฟ้าสายสีม่วง ช่วงบางใหญ่ - บางซื่อ ระยะทาง 23 กม. อายุโครงการ 7 ปี (2550 - 2556)

วงเงินลงทุนรวม 59,856 ล้านบาท โดยกู้เงินบางส่วนจากธนาคารเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น หรือ JBIC (ในส่วนที่เป็นงานโยธา และที่ปรึกษาโครงการ) เป็นเงิน 3.1 หมื่นล้านบาท ได้รับเงินงวดแรกแล้วในปี 2551 จำนวน 1.8 หมื่นล้านบาท ปัจจุบันมีความคืบหน้าในการดำเนินงานค่อนข้างมากเมื่อเปรียบเทียบกับโครงการอื่นๆ โดยมีการทยอยส่งมอบพื้นที่เวนคืนแล้วกว่าร้อยละ 40 และกำหนดส่งมอบแล้วเสร็จในปี 2552 (ตามกรอบงบประมาณ) และประกาศคัดเลือกผู้รับเหมาก่อสร้างเป็นที่เรียบร้อยแล้วในเดือนพฤศจิกายน 2551 ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการขอความเห็นจาก JBIC โดยในเบื้องต้นได้กำหนดการลงนามจัดจ้างผู้รับเหมาในเดือนมกราคม 2552 และกำหนดก่อสร้างต้นปี 2552 โดยการก่อสร้างประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นการก่อสร้างโครงสร้างยกระดับส่วนตะวันออก ระยะทาง 12 กิโลเมตร จำนวน 12 สถานี จากบางซื่อ - เตาปูน และสถานีเตาปูน - สะพานพระนั่งเกล้า

ส่วนที่ 2 เป็นการก่อสร้างโครงสร้างยกระดับส่วนตะวันตก ระยะทางประมาณ 11 กิโลเมตร จำนวน 8 สถานี จากสถานีสะพานพระนั่งเกล้าถึงสถานีคลองบางไผ่ และงานก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาด้าน

ทิศใต้ของสะพานพระนั่งเกล้า

ส่วนที่ 3 ศูนย์ซ่อมบำรุงและอาคารจอดรถ ประกอบด้วย งานก่อสร้างศูนย์ซ่อมบำรุงที่บางใหญ่ และอาคารจอดแล้วจร จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ สถานีแยกถนนพหลโยธิน สถานีท่าอิฐ สถานีสามแยกบางใหญ่ และสถานีคลองบางไผ่

2.2 โครงการรถไฟฟ้าสายสีแดง ช่วงบางซื่อ - คลิ่งชัน วงเงินลงทุน 13,133 ล้านบาท โดยใช้เงินในประเทศ และไม่มีการเวนคืนที่ดิน ซึ่งโครงการมีความคืบหน้าไปมาก โดยคัดเลือกผู้รับเหมาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะมีการลงนามจัดจ้างผู้รับเหมาในเดือนธันวาคมศกนี้ และเริ่มก่อสร้างเดือนกุมภาพันธ์ 2552 กำหนดใช้เวลาก่อสร้าง 1,100 วัน และกำหนดให้ผู้รับเหมาเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับงานระบบรถไฟฟ้า ส่วนช่วงบางซื่อ - รังสิต ยังไม่มีความคืบหน้าเท่าที่ควรเนื่องจากอยู่ระหว่างการขออนุมัติกรอบวงเงินใหม่ ซึ่งต้องรอรัฐบาลอนุมัติ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการขอกู้เงินจาก JBIC นอกจากนี้ยังมีปัญหาการรื้อย้ายในบางส่วน อย่างไรก็ตามเนื่องจากเส้นทางทั้ง 2 ช่วงเชื่อมต่อกัน หรือเป็นเส้นทางเดียวกัน ดังนั้น ในการเปิดใช้เส้นทางจึงต้องแล้วเสร็จทั้งสองช่วง ซึ่งตามแผนของการรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทย กำหนดเปิดใช้อย่างเป็นทางการในปี 2557

3. โครงการที่มีโอกาสปานกลางที่จะดำเนินการในปี 2552

3.1 โครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียว ส่วนต่อขยาย BTS เป็นโครงการใหม่ ประกอบด้วย 2 ช่วงคือ ช่วงหมอชิต-พหลโยธิน-สะพานใหม่ (สายสีเขียวเข้ม) และช่วงแบริ่ง-สำโรง-สมุทรปราการ (สายสีเขียวอ่อน) อายุโครงการ 6 ปี (2552 - 2557) มีโอกาสที่จะมีการ

ดำเนินการในปี 2552 เนื่องจากเป็นโครงการเร่งด่วนที่ใช้เงินลงทุนไม่มากนักประมาณ 64,000 ล้านบาท และใช้เงินลงทุนในประเทศทั้งหมด ประกอบกับลักษณะโครงการสามารถทำได้ค่อนข้างเร็วเพราะเป็นทางยกระดับที่อยู่นอกเขต กทม. ในบางส่วน ซึ่งอาจจะสามารถดำเนินการก่อสร้างได้ในปลายปี 2552

3.2 โครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน เป็นโครงการที่ภาครัฐมีการเร่งรัดการดำเนินการ ซึ่งเป็นส่วนต่อขยาย 2 ช่วง คือ

ช่วงบางซื่อ - ท่าพระ และช่วงหัวลำโพง - บางแค อายุโครงการ 7 ปี (2552 - 2558) โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการทบทวนขอกู้เงินจาก JBIC (ในส่วนที่เป็นงานโยธาและที่ปรึกษาโครงการ) ใช้เวลาในการพิจารณาประมาณ 4 เดือน (ถึง ก.พ. 2552) และหากได้รับอนุมัติเงินกู้จะสามารถดำเนินการก่อสร้างได้ภายในปี 2552

สรุป

ความคืบหน้าในการลงทุนของภาครัฐโดยเฉพาะการลงทุนโครงการขนาดใหญ่ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางการเมืองเป็นสำคัญ

อย่างไรก็ดี ฐานะการคลังของประเทศในปัจจุบันอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องระมัดระวัง เนื่องจาก

(1) มีการดำเนินนโยบายขาดดุลงบประมาณติดต่อกันเป็นปีที่ 2 โดยในงบประมาณปี 2552 ได้ปรับเพิ่มการขาดดุลงบประมาณจาก 249.50 พันล้านบาท เป็น 349.50 พันล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.5 ของ GDP ซึ่งเกินเพดานความมั่นคงทางการคลัง (ร้อยละ 2.5 - 3.0 ของ GDP) อย่างไรก็ตาม การเพิ่มการขาดดุลงบประมาณ 1 แสนล้านบาท ยังไม่มีความแน่ชัด เนื่องจากมีการปรับรัฐบาลชุดใหม่ ซึ่งอาจทำให้มีการปรับเปลี่ยนวงเงินขาดดุลได้

และวงเงินดังกล่าวจะต้องผ่านรัฐสภา (ประมาณเดือนเมษายน 2552) ก่อน จึงจะสามารถนำเงินดังกล่าวมาใช้บริหาร แผ่นดินได้

(2) มีการขาดดุลเงินสตต่อเนื่อง โดย ปีงบประมาณ 2551 ขาดดุลเงินสต (ก่อนกู้) 7.87 หมื่นล้านบาท จากที่ขาดดุลเงินสตในปี งบประมาณ 2550 จำนวน 4.87 แสนล้านบาท

(3) การจัดเก็บรายได้อาจไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ประมาณการไว้ เนื่องจาก เศรษฐกิจมีความเสี่ยงสูงที่จะชะลอตัว ทั้งนี้ แม้ปัจจุบันหนี้สาธารณะของไทยจะยังไม่เป็น ปัญหา โดยมีสัดส่วนต่อ GDP ที่ร้อยละ 36.22 ของ GDP (ในเดือนกันยายน) แต่ในปีหน้า เศรษฐกิจมีแนวโน้มสูงที่จะขยายตัวต่ำกว่า เป้าหมาย (กำหนดไว้ที่ร้อยละ 5.5) ซึ่งอาจ ทำให้หนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นจากข้อสมมุติฐานเดิม (ร้อยละ 38 ของ GDP) จากการประมาณการ ของสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ พบว่า หาก ในปีหน้าเศรษฐกิจขยายตัวร้อยละ 3 - 4 จะทำให้ระดับหนี้สาธารณะปรับสูงขึ้นเป็น ร้อยละ 40 ของ GDP และอาจเพิ่มมากขึ้นหาก

รัฐบาลมีความจำเป็นต้องใช้เงินกระตุ้น เศรษฐกิจมากขึ้น เพราะเศรษฐกิจโลกมีความ ผันผวนสูงและมีแนวโน้มสูงที่จะอยู่ในภาวะ ที่ตกต่ำ นอกจากนี้ ในระยะยาวรัฐบาลต้องใช้ เงินลงทุนเป็นจำนวนมาก และเงินลงทุนส่วนใหญ่จำเป็นต้องกู้ ซึ่งจะเพิ่มภาระทางการคลัง ของประเทศมากขึ้น ดังนั้น รัฐบาลจำเป็นต้อง คำนึงถึง

- การจัดลำดับความสำคัญในการ ลงทุนที่เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของ ประเทศโดยรวม และมีความสมดุลกัน ทั้งใน ด้านกายภาพ (เช่น ถนน ระบบน้ำ การขนส่ง ทางราง เป็นต้น) และด้านสังคม (เช่น การ ศึกษา ระบบสาธารณสุข เป็นต้น) เพื่อสร้าง ฐานในการสร้างรายได้ในระยะยาว

- ประสิทธิภาพในการใช้งบประมาณ กระตุ้นเศรษฐกิจได้จริง

- การเพิ่มฐานรายได้ใหม่ๆ มากขึ้น เช่น การปรับปรุงโครงสร้างภาษี และโครงสร้าง การจัดเก็บรายได้จากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่ภาษี เก็บภาษีทรัพย์สิน เป็นต้น

รายงานผลการสำรวจภาวะการปล่อยสินเชื่อ ของสถาบันการเงินในไตรมาสที่ 4 ปี 2551 และแนวโน้มในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี 2552¹

ทีมวิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจ ธนาคารแห่งประเทศไทย

สรุปภาพรวม

ในไตรมาสที่ 4 ของปี 2551 มาตรฐานการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินโดยรวมทั้งที่ให้แก่ภาคครัวเรือนยังคงเข้มงวดต่อเนื่องจากไตรมาสก่อนหน้า สะท้อนถึงความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงินที่มากขึ้น โดยมีปัจจัยสำคัญทั้งจากภาวะเศรษฐกิจมหภาคโดยรวม (General Economy) ที่ถดถอยอย่างชัดเจนในไตรมาสที่ 4 ปี 2551 และจากภาวะแวดล้อมของธุรกิจ (Industry

Specific) โดยเฉพาะในธุรกิจส่งออกที่ประสบปัญหา กำลังซื้อลดลงอย่างมากในไตรมาสนี้ และคุณภาพหลักประกัน (Collateral) สำหรับความต้องการสินเชื่อภาคธุรกิจโดยรวมเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากไตรมาสที่ 3 ขณะที่ความต้องการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยลดลง จากความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่ยังอยู่ในระดับต่ำ และรอดูทิศทางแนวโน้มตลาดที่อยู่อาศัยโดยเฉพาะจากมาตรการกระตุ้นภาคอสังหาริมทรัพย์ของทางราชการ

¹ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดทำแบบสำรวจภาวะและแนวโน้มการปล่อยสินเชื่อรายไตรมาส (DOT's Survey on Credit Conditions) ซึ่งเป็นการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินต่างๆ ที่ดูแลงานด้านสินเชื่อ โดยทำการสำรวจครั้งแรกเมื่อไตรมาสที่ 4 ปี 2550 การสำรวจนี้เป็นการสำรวจครั้งที่ห้า (เดือนมกราคม 2552) ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับความร่วมมือในการตอบกลับแบบสอบถามจากธนาคารพาณิชย์ไทย สาขานานาชาติต่างประเทศ และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ รวมทั้งสิ้น 23 แห่ง ซึ่งครอบคลุมสินเชื่อ

สำหรับแนวโน้มไตรมาสที่ 1 ของปี 2552 มาตรฐานให้สินเชื่อทุกประเภทของสถาบันการเงินจะเข้มงวดขึ้นมาก จากความกังวลด้านคุณภาพสินเชื่อโดยเฉพาะสินเชื่อที่ให้แก่อุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง (Small and Medium Enterprises : SMEs) ขณะที่ความต้องการสินเชื่อภาคธุรกิจจะทรงตัวใกล้เคียงกับไตรมาสที่ผ่านมา ความต้องการสินเชื่อภาคครัวเรือนประเภทสินเชื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อครัวเรือนอื่นๆ หดตัว แต่ความต้องการสินเชื่อบัตรเครดิตเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

1. สินเชื่อที่ให้แก่อุรกิจ (Loans or Credit Lines to Enterprises)

ในไตรมาสที่ 4 ของปี 2551 ความ

ต้องการสินเชื่อภาคธุรกิจโดยรวมเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากไตรมาสก่อน สูงกว่าที่คาดการณ์ไว้จากผลสำรวจในไตรมาสที่ผ่านมาโดยความต้องการสินเชื่อภาคธุรกิจประเภท SMEs เพิ่มขึ้น เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน (Working capital) และปรับโครงสร้างหนี้ (Refinance) ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ความต้องการสินเชื่อ SMEs เพิ่มขึ้น คือ การแข่งขันการให้สินเชื่อจากสถาบันการเงินอื่น ขณะที่ความต้องการสินเชื่อภาคธุรกิจขนาดใหญ่หดตัวเล็กน้อย จากปัจจัยสำคัญ คือ การลดกำลังการผลิตเพื่อลดสินค้าคงคลังและภายใต้ภาวะที่มาตรฐานการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินมีความเข้มงวดมากขึ้นที่ทำให้ธุรกิจขนาดใหญ่พยายามระดมทุน

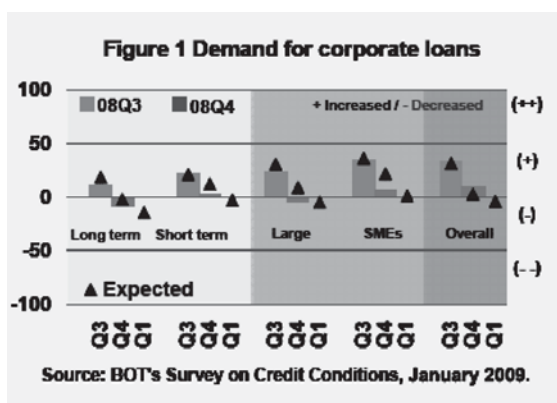

จากแหล่งอื่น เช่น ใช้เงินทุนภายในของบริษัท (Internal funding) เงินกู้จากธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่น ระดมทุนจากตลาดทุน และออกตราสารหนี้ (Debt securities) อย่างไรก็ตามปัจจัยด้านอัตราดอกเบี้ยยังอยู่ในระดับที่เอื้อต่อความต้องการสินเชื่อภาคธุรกิจขนาดใหญ่

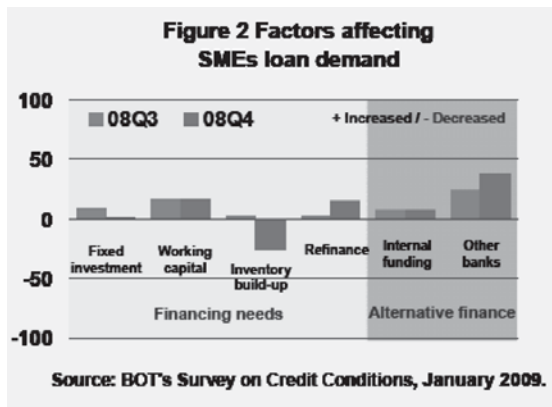
สำหรับเงื่อนไขการให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจโดยรวมทั้งสินเชื่อภาคธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจประเภท SMEs มีความเข้มงวดมากขึ้น สะท้อนจากการตั้งราคา (Price) ที่สูงขึ้น สกัดจาก Margin กว้างขึ้นสำหรับทั้งลูกค้าที่มีความเสี่ยงและลูกค้าทั่วไป รวมทั้งสะท้อนจากเงื่อนไขอื่นๆ เช่น วงเงินสินเชื่อ (Credit Lines) และเงื่อนไขประกอบสัญญาเงินกู้ (Loan covenants) ที่เข้มงวดขึ้น และเป็นที่น่าสังเกตว่า สถาบันการเงินมีเงื่อนไขด้านอายุสัญญาเงินกู้ (Maturity) ที่เข้มงวดมากขึ้นสำหรับสินเชื่อที่ให้แกธุรกิจประเภท SMEs สะท้อนถึงความกังวลถึงคุณภาพสินเชื่อประเภทนี้

ส่งผลให้อัตราการอนุมัติสินเชื่อภาคธุรกิจทุกประเภทของสถาบันการเงินลดลงจากไตรมาสก่อนหน้า

แนวโน้มในไตรมาสที่ 1 ของปี 2552 มาตรฐานการให้สินเชื่อทุกประเภทของสถาบันการเงินจะมีความเข้มงวดขึ้นมาก (รูปที่ 4) เนื่องจากความกังวลด้านคุณภาพสินเชื่อ โดยร้อยละ 84.2 ของสถาบันการเงินคาดว่าสินเชื่อโดยรวมจะมีแนวโน้มการผลักชำระหนี้ (Delinquency) เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสินเชื่อธุรกิจ SMEs (ตารางที่ 1)

นอกจากนี้ ความช่วยเหลือหลักที่ธุรกิจ SMEs ต้องการจากภาครัฐ 3 อันดับแรก คือ การให้ค้ำประกันสินเชื่อ การจัดหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ และการลดอัตราดอกเบี้ย ตามลำดับ (ตารางที่ 2) สำหรับความต้องการสินเชื่อของภาคธุรกิจโดยรวมลดลงเล็กน้อยจากไตรมาสที่ 4 ปี 2551 (รูปที่ 1) ตามภาวะเศรษฐกิจมหภาคโดยรวมที่ชะลอตัวอย่างมาก

2. สินเชื่อที่ให้แก่ภาคครัวเรือน (Loans to households)

ในไตรมาสที่ 4 ของปี 2551 ความต้องการสินเชื่อบัตรเครดิตเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากไตรมาสที่ 3 แต่ต่ำกว่าที่สถาบันการเงินได้คาดการณ์ไว้ เป็นผลสำคัญจากปัจจัยทางด้านอัตราดอกเบี้ย และการแข่งขันจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ ทั้งจากสถาบันการเงินอื่นและจาก

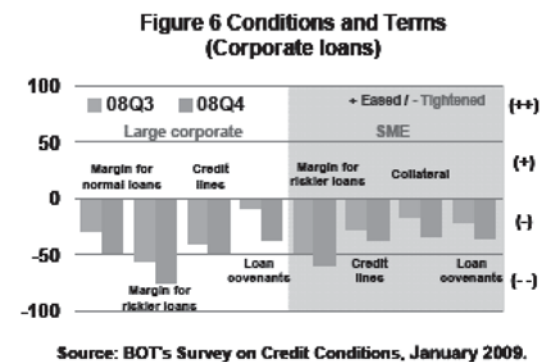
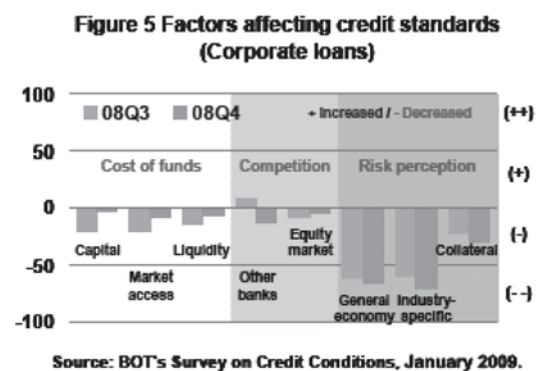
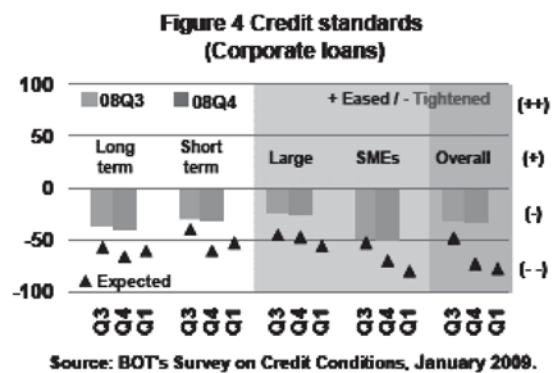
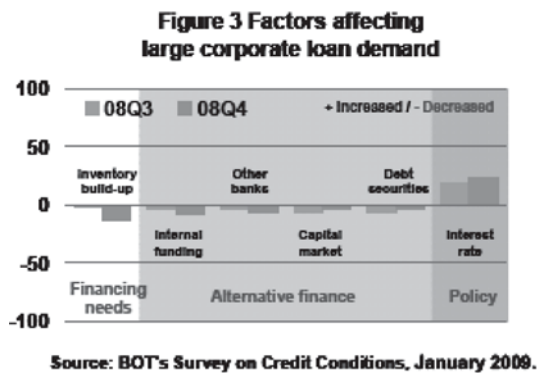

Table 1: Outlook for Delinquency (Q1/2009)			
	Overall	SMEs	Large enterprises
Increased considerably	5.3%	15.8 %	0%
Increased somewhat	78.9%	68.4%	42.9%
Remained unchanged	15.8%	15.8 %	57.1%
Decreased somewhat	0%	0%	0%
Decreased considerably	0%	0%	0%

Table 2: Assistance from authorities needed by SMEs		Q1/2009
1. Provide credit guarantee		66.6%
2. Offer soft loans		66.2%
3. Lower the interest rate		60.9%
4. Locate new markets		46.0%
5. Offer tax privileges		13.1%
6. Initiate business clusters		10.4%

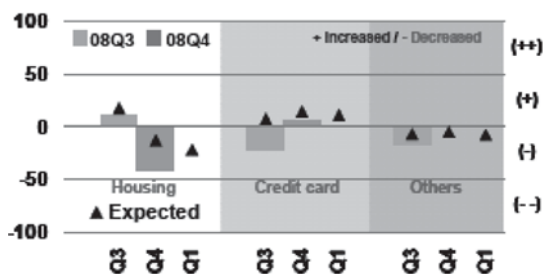

Non-bank ขณะที่ความต้องการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยลดลงมากกว่าที่สถาบันการเงินคาดการณ์ไว้ในไตรมาสที่แล้ว เป็นผลมาจากความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่ยังอยู่ในระดับต่ำและรอบประเมินทิศทางแนวโน้มตลาดที่อยู่อาศัยโดยเฉพาะจากมาตรการกระตุ้นภาคอสังหาริมทรัพย์ของทางการ และเป็นที่น่าสังเกตว่าในไตรมาสนี้อัตราดอกเบี้ยไม่ได้เป็นปัจจัยหลักในการตัดสินใจซื้อที่อยู่อาศัยของผู้บริโภค

ในไตรมาสที่ 4 ของปี 2551 มาตรฐานการให้สินเชื่อบัตรเครดิต และสินเชื่อครัวเรือน

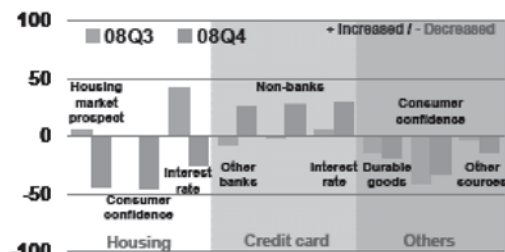
อื่นๆ เข้มงวดเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อน สอดคล้องกับที่ได้คาดการณ์ไว้ในไตรมาสที่ผ่านมา โดยปัจจัยสำคัญยังคงเป็นมุมมองด้านความเสี่ยงทั้งจากภาวะเศรษฐกิจทั่วไป และจากความน่าเชื่อถือด้านเครดิตของผู้กู้ที่ลดลง มาตรฐานการให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยเข้มงวดเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อน แต่ต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้ แม้สถาบันการเงินจะมีมุมมองความเสี่ยงเช่นเดียวกับสินเชื่อครัวเรือนอื่นๆ แต่การที่ทางการมีมาตรการกระตุ้นภาคอสังหาริมทรัพย์อย่างจริงจังส่งผลให้สถาบันการเงินมีความเชื่อมั่นมากขึ้น

Figure 7 Demand for consumer loans

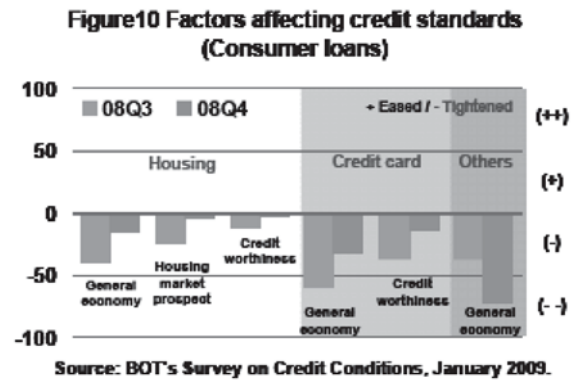
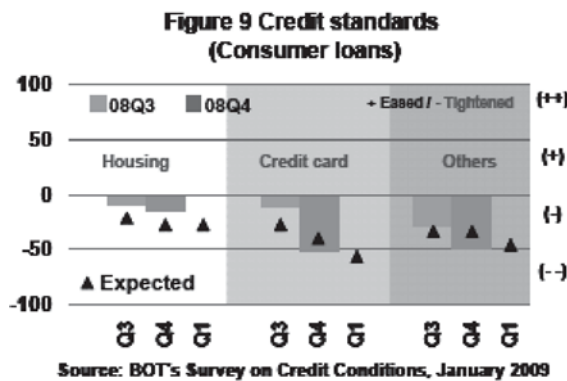

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, January 2009.

Figure 8 Factors affecting loan demand (Consumer loans)

Source: BOT's Survey on Credit Conditions, January 2009.

ในระดับหนึ่ง ทั้งนี้ อัตราการอนุมัติสินเชื่อภาคครัวเรือนทุกประเภทลดลงจากไตรมาสก่อน ยกเว้นสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

แนวโน้มในไตรมาสที่ 1 ของปี 2552 มาตรฐานการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินจะมีความเข้มงวดมากขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว

(รูปที่ 9) เป็นที่น่าสังเกตว่า การคาดการณ์ความต้องการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อครัวเรือนอื่นๆ หดตัวสองไตรมาสติดต่อกัน ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการบริโภคที่อ่อนตัวมาก ขณะที่ความต้องการสินเชื่อบัตรเครดิตเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

ทิศทางความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียน

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

กระทรวงพาณิชย์

แนวทางการดำเนินงานที่ผ่านมาในอดีตของอาเซียน

ภายหลังการก่อตั้งอาเซียน เมื่อปี 2510 ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียนในระยะแรกที่มีการจัดตั้งเป็นไปอย่างไม่ค่อยราบรื่นนัก เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งอาเซียนในระยะแรกได้มุ่งเน้นที่จะเสริมสร้างความแข็งแกร่งของภูมิภาคทางการเมือง

อย่างไรก็ดี เมื่ออาเซียนได้จัดให้มีการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งแรกเมื่อปี 2519 ซึ่งผู้นำอาเซียนได้ลงนามในปฏิญญาความสามัคคีแห่งอาเซียน (Declaration of ASEAN Concord) เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2519 นับแต่นั้นเป็นต้นมา อาเซียนได้ให้ความสำคัญ

สำคัญในด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจมากขึ้น

วิวัฒนาการความร่วมมือด้านเศรษฐกิจของอาเซียน

1. ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจของอาเซียนในระยะแรก (พ.ศ. 2510 - 2535 หรือยุคของความร่วมมือในช่วง 25 ปีแรกของการจัดตั้งอาเซียน) มีการจัดทำ ASEAN Preferential Trading Arrangements (PTA) ในปี 2520 แต่ไม่คืบหน้า เนื่องจากสินค้าที่นำมาให้สิทธิประโยชน์ไม่ได้มีการค้าขายกันจริงในภูมิภาค

นอกจาก PTA ในยุคนี้อาเซียนยังมีความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมในภูมิภาคหลายโครงการ เช่น ASEAN Industrial

Projects, ASEAN Industrial Complementation, ASEAN Industrial Joint Ventures เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมภายใน แต่การดำเนินงานไม่ประสบผลเท่าที่ควร เนื่องจากมีปัญหาด้านเงินทุน/แหล่งเงินทุน ที่ใช้ในการดำเนินงานแต่ละโครงการ รวมทั้งเงื่อนไขการให้สิทธิประโยชน์ของภาครัฐต่อ โครงการดังกล่าว

2. ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจในระยะที่สอง (พ.ศ. 2535-2546 หรือ ยุคทศวรรษแห่งการดำเนินงานเขตการค้าเสรีอาเซียน) แรงผลักดันที่ทำให้อาเซียนร่วมมือกันจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) เกิดจากโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจเกือบทั้งหมดของอาเซียนก่อนการจัดตั้ง AFTA ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จนในปี 2535 จึงเริ่มเกิดแนวคิดจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน เพื่อกำหนดรูปแบบและวิธีการลดภาษีระหว่างกันที่ชัดเจน

ปัจจุบันการดำเนินงาน AFTA มีความคืบหน้าไปมาก อัตราภาษีสินค้าส่วนใหญ่ของประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ¹ ได้ลดมาอยู่ที่ร้อยละ 0 - 5 แล้วตั้งแต่ปี 2546 โดยในปี

2550 ประเทศสมาชิกอาเซียนเดิมได้ปรับลดภาษีสินค้าจำนวนร้อยละ 80 ของสินค้าในบัญชีลดภาษีเป็น ร้อยละ 0 โดยสินค้าในบัญชีลดภาษีของไทยมีทั้งสิ้น 8,301 รายการ และรายการที่ลดภาษีเป็น ร้อยละ 0 แล้ว มี 6,643 รายการ ทั้งนี้ อาเซียนเดิมทั้ง 6 ประเทศมีเป้าหมายยกเลิกภาษีสินค้าทุกรายการเป็นร้อยละ 0 ในวันที่ 1 มกราคม 2553

สำหรับประเทศอาเซียนใหม่² 4 ประเทศ (CLMV) เนื่องจากได้ทยอยเข้าเป็นสมาชิก AFTA ไม่พร้อมกัน จึงทำให้กำหนดการลดภาษีศุลกากรแตกต่างกันออกไป โดยเวียดนามลดภาษีเหลือร้อยละ 0 - 5 ในปี 2549 ลาวและพม่าภายในปี 2551 และกัมพูชาภายในปี 2553 และทั้ง 4 ประเทศจะต้องยกเลิกภาษีศุลกากรสำหรับสินค้าทุกรายการให้แล้วเสร็จภายในปี 2558 โดยมีความยืดหยุ่นได้ในสินค้าบางรายการได้จนถึงปี 2561

ในช่วงนี้ นอกจากการจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียนแล้ว อาเซียนยังได้ให้ความสำคัญกับการเปิดเสรีด้านการค้าบริการและการลงทุน โดยได้จัดทำกรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (ASEAN Framework

¹ อาเซียนเดิม 6 ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และบรูไนดารุสซาลาม (ที่มา : สำนักงานเลขาธิการอาเซียน)

² อาเซียนใหม่ 4 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม (CLMV) (ที่มา : สำนักงานเลขาธิการอาเซียน)

Agreement on Services: AFAS) ในปี 2538 และความตกลงเขตการลงทุนอาเซียน (ASEAN Investment Area: AIA) ในปี 2541 เพื่อส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน และดึงดูดการลงทุนทั้งจากภายในและภายนอกภูมิภาคให้สูงขึ้น

3. ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน (2546 - ปัจจุบัน หรือ ยุคของการไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน) ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2546 ณ เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ผู้นำอาเซียนได้ประกาศปฏิญญาบาหลี (Bali Concord II) เพื่อแสดงเจตนารมณ์ที่จะนำอาเซียนไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี 2563 (ค.ศ.

2020)

ต่อมาในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 12 เมื่อต้นปี 2550 ผู้นำอาเซียนได้เห็นชอบให้เร่งรัดเป้าหมายดังกล่าวเป็นปี 2558 (ค.ศ. 2015) แทน เพื่อเร่งสร้างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียนให้เห็นผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว ให้ประเทศสมาชิกสามารถรับผลประโยชน์จากการเปิดเสรีในด้านต่างๆ ระหว่างกันก่อนการเปิดตลาดให้กับประเทศคู่เจรจาภายนอกภูมิภาค เช่น จีน ญี่ปุ่น และเกาหลี เป็นต้น รวมถึงสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับอาเซียนคานอำนาจของประเทศที่มีศักยภาพใหม่ๆ อย่างจีน และอินเดีย

เป้าหมายการรวมกลุ่มของอาเซียน

อาเซียนได้ตั้งเป้าหมายการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจภายในปี 2558 (ค.ศ. 2015) เพื่อสร้างตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน และมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรี และการเคลื่อนย้ายเงินทุนที่เสรีมากขึ้น

ความจำเป็นที่อาเซียนต้องเร่งรัดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

อาเซียนต้องเร่งรัดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในก็เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับอาเซียน และเพื่อสร้างให้อาเซียนเป็นศูนย์กลางภายในภูมิภาค คานอำนาจของประเทศอื่นๆ ภายในภูมิภาคที่มีบทบาทโดดเด่นอย่างเช่น จีน และอินเดีย การที่จีนและอินเดียเริ่มแสดงบทบาทในเศรษฐกิจโลก ทำให้อาเซียนยังต้องเร่งปรับปรุงภายในและสร้างความน่าสนใจ ด้วยการพยายามสร้างจุดขายที่ว่า "อาเซียนจะรวมตัวกันเป็นตลาดหรือฐานการผลิตเดียวกัน" เพื่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตต่างๆ ได้เสมือนอยู่ในประเทศเดียวกัน กระบวนการผลิตสามารถเกิดขึ้นที่ไหนก็ได้ โดยสามารถใช้ทรัพยากรทั้งวัตถุดิบและแรงงานจากหลายประเทศเพื่อนำมาใช้ในการผลิต ปราศจากอุปสรรค

ในด้านภาษีและมาตรการที่มีไขภาษี มีการสร้างมาตรฐานของสินค้า และกฎเกณฑ์/กฎระเบียบต่างๆ ร่วมกัน

การดำเนินงานไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

พัฒนาการด้านเศรษฐกิจที่สำคัญของอาเซียนต่อจากนี้ คือ การวางรากฐานเพื่อนำไปสู่การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่ลึกซึ้งและกว้างขวางมากขึ้น หรือการก้าวไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ภายในปี 2558 (ค.ศ. 2015) เพื่อดำเนินการไปสู่เป้าหมายดังกล่าว อาเซียนได้จัดทำพิมพ์เขียว เพื่อเร่งรัดการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) ซึ่งจะเป็นแผนงานบูรณาการเศรษฐกิจในภาพรวม เพื่อไปสู่เป้าหมาย AEC ในปี 2558

ความจำเป็นที่อาเซียนต้องจัดทำ AEC Blueprint

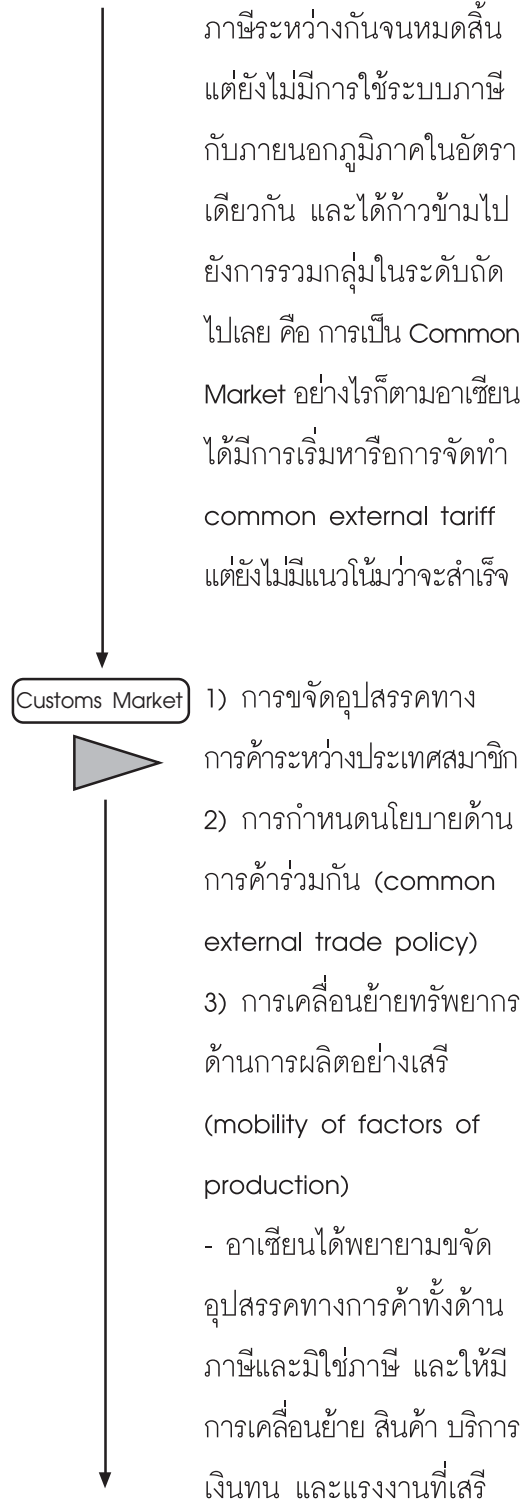
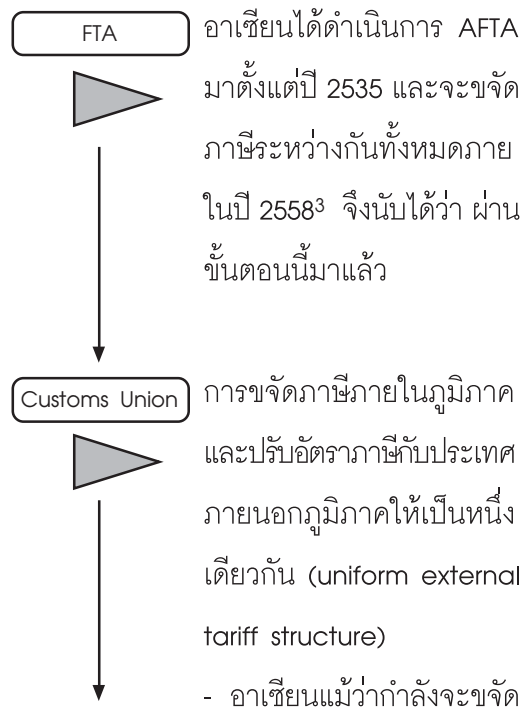
1. สร้างการยึดมั่นในพันธกรณีของแต่ละประเทศ โดยกำหนดกรอบเวลาที่จะต้องปฏิบัติตามข้อตกลงต่างๆ อย่างเคร่งครัด และจริงจังไม่มีการบิดพลิ้วหรือชะลอการดำเนินงานจากที่ได้ตกลงกัน เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของอาเซียนในประชาคมโลก

2. สร้างสังคมกฎระเบียบให้เกิดขึ้นในอาเซียน (Rule base society) ยึดกฎเกณฑ์กติกาต่างๆ เป็นกลไกการดำเนินงาน โดยการสร้างกลไกการระงับข้อพิพาท (Dispute Settlement) ที่เข้มแข็ง แทนที่จะใช้วิธีการแบบ ASEAN Way แบบที่ผ่านๆ มา คือ มีการอะลุ้มอล่วย และไม่จริงจังกับการปฏิบัติตามพันธกรณี

แนวทางดำเนินการรวมกลุ่มในอนาคตของอาเซียน

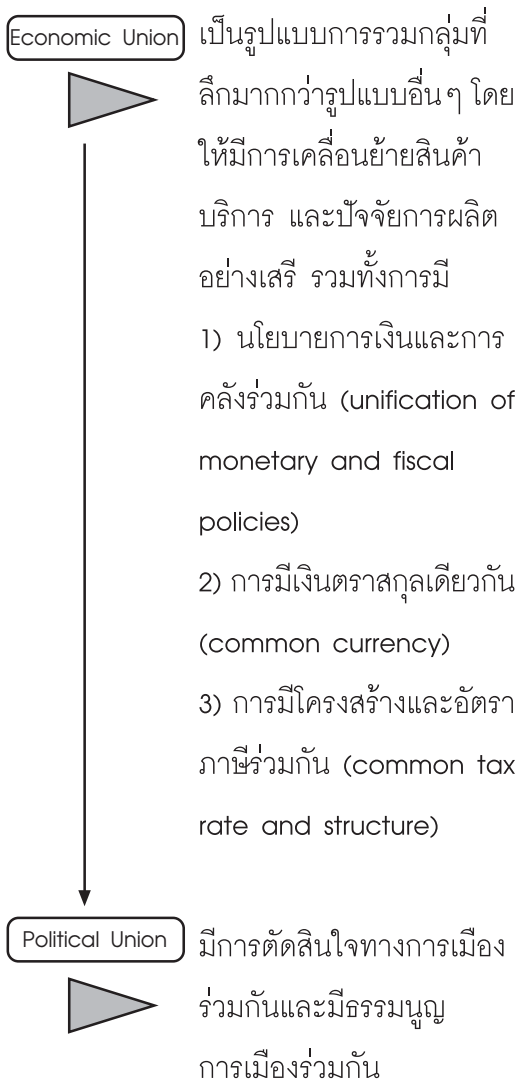
วิเคราะห์รูปแบบการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน

³ อย่างไรก็ตาม มีการอนุญาตให้ชะลอหรือยกเว้นการลดภาษีสำหรับสินค้าอ่อนไหวสูงของบางประเทศ

มากขึ้นตามเป้าหมายของ AEC แต่ประเด็นในขณะนี้ คือ อาเซียนยังไม่มี common external trade policy ร่วมกัน ดังนั้น จึงยังเป็น Common Market ที่ไม่ สมบูรณ์แบบ

ดังนั้น เมื่อพิจารณารูปแบบการ ดำเนินงานการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของ อาเซียนในปัจจุบันจะพบว่า มีการดำเนินงาน ในลักษณะผสมผสานระหว่าง **Customs Union** (มีการจัดภาษีภายในภูมิภาค) แต่สิ่งที่ยัง ขาดอยู่คือ การปรับประสานอัตราภาษี ที่เรียกเก็บจากประเทศภายนอกภูมิภาค (uni- form external tariff structure) Common Market (มีการขจัดอุปสรรคทางการค้า ทั้งด้านภาษีและมิใช่ภาษี และส่งเสริมการ เคลื่อนย้ายสินค้า บริการ และการลงทุน) แต่ สิ่งที่ยังขาดอยู่ คือ นโยบายร่วมทางด้านการค้า (common external trade policy) และ Economic Union (มีเป้าหมายการเคลื่อน ย้ายสินค้า บริการ เงินทุน และปัจจัยการ ผลิตที่เสรี แต่ยังคงขาดนโยบายการเงิน การคลัง และระบบสกุลเงินร่วมกัน) ซึ่งจัดเป็นรูปแบบ การรวมกลุ่มเศรษฐกิจที่มีลักษณะเฉพาะโดย ได้พัฒนามาให้เหมาะสมกับโครงสร้างและความ สัมพันธ์ของอาเซียนด้วยกัน

ปัจจุบันนอกจากการรวมกลุ่มภายใน ที่อาเซียนมุ่งให้ความสำคัญเป็นลำดับต้นแล้ว อาเซียนยังได้จัดทำเขตการค้าเสรีกับประเทศ คู่เจรจาหลายประเทศ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลี อินโดนีเซีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และสหภาพ ยุโรป ซึ่งเป็นการขยายโอกาสทางการค้าและ

การลงทุน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่อาเซียนจะต้องคำนึงถึงบริบทต่างๆ เหล่านี้ประกอบด้วย โดยเฉพาะทิศทางนโยบายด้านเศรษฐกิจกับประเทศภายนอกกลุ่ม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนในประชาคมโลก และเพิ่มขีดความสามารถในการเจรจาต่อรอง

ดังนั้น รูปแบบการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียนคงไม่สามารถอิงตามหลักการ/รูปแบบตามทฤษฎีที่มีอยู่ เนื่องจากอาเซียนได้พัฒนาแนวทาง/รูปแบบวิธีดำเนินงานเพื่อให้เหมาะสมกับการดำเนินงานภายในของอาเซียนเอง อย่างไรก็ตาม การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียนก็เป็นไปในลักษณะที่ประเทศสมาชิกต่างเห็นพ้องร่วมกันที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมาย/พันธสัญญาที่ได้ตกลงกันไว้ โดยมุ่งมั่นที่จะผลักดันให้อาเซียนบรรลุสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจ ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จและการรวมกลุ่มที่เหนียวแน่นยิ่งขึ้นในอนาคต

สรุปทิศทางการรวมกลุ่มในอนาคต

อาเซียนมีความพยายามที่จะส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในที่ลึกซึ้งมาก

ขึ้นและพิจารณาว่า ภายหลังจากที่อาเซียนดำเนินการไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี 2558 แล้วจะมีทิศทาง หรือแนวทางการรวมกลุ่มต่อไปอย่างไร ซึ่งนับเป็นประเด็นที่มีความท้าทาย และต้องการเจตนาแน่วแน่ทางการเมือง (political will) ที่ชัดเจนของประเทศสมาชิกต่อทิศทางการดำเนินงานดังกล่าว

ที่ผ่านมา ได้มีข้อเสนอให้ศึกษาความเป็นไปได้ของการปรับประสานอัตราภาษีของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาคให้เป็นอัตราเดียวกัน เพื่อดำเนินงานในลักษณะของสหภาพศุลกากร (Customs Union)

โดยผลการศึกษาเบื้องต้น ซึ่งใช้การจำแนกพิภพศุลกากรอาเซียนฮาร์โมนไนซ์ ปี 2545 ที่ 8 หลัก พบว่า อัตราภาษีเฉลี่ย MFN⁴ และ CEPT⁵ ของประเทศสมาชิกอยู่ที่ ร้อยละ 9.04 และร้อยละ 2.82 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเฉพาะประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ อัตราภาษีเฉลี่ย MFN และ CEPT อยู่ที่ ร้อยละ 6.49 และ ร้อยละ 1.74 ตามลำดับ

ทั้งนี้ อัตราภาษี MFN ของประเทศสมาชิกสำหรับสินค้าทุกรายการไม่มีอัตรา

⁴ MFN ย่อมาจากคำว่า Most - Favored Nation Treatment คือการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอื้อเอื้อ (เป็นคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในวงการกฎหมายระหว่างประเทศ)

⁵ CEPT ย่อมาจากคำว่า Common Effective Preferential Tariff (อัตราภาษีศุลกากรพิเศษที่เท่ากัน)

ตารางสรุปอัตราภาษี MFN และ CEPT ของประเทศสมาชิกอาเซียน

CTR	# of tariff lines	PERCENTAGE (%)											
		MFN							CEPT				
		Ave MFN	0%	>0 - 5%	>5 - 50%	>50 - 100%	≥ 100%	specific duties	IL	0%	>0 - 5%	>5%	Specific
BN	10,702	4.81	68.11	8.19	22.48	-	-	1.22	99.03	78.90	13.83	6.30	-
KH	10,692	14.70	7.70		92.30	-	-	-	98.63	5.63	51.42	41.58	-
ID	8,744	7.76	23.88	40.99	33.95	0.30	0.51	0.37	98.57	65.53	33.04	-	-
LA	10,690	10.99	-	49.59	50.27	-	-	0.14	97.18	5.88	87.29	4.01	-
MY	12,593	9.75	48.90	10.79	39.30	0.13	-	0.88	99.29	72.09	26.69	0.27	0.25
MM	10,689	6.09	3.41	65.35	31.25	-	-	-	99.27	3.41	83.82	12.03	-
PH	11,091	7.09	4.37	52.99	40.68	0.04	-	1.92	99.59	71.49	27.42	0.68	-
SG	10,705	0.00	99.94	-	0.00	-	-	0.06	99.97	99.97	-	-	-
TH*	5955	11.38	19.90	37.55	38.14	3.01	0.22	1.19	n.a	n.a	n.a	n.a	-

เดียวกันเลย โดยรายการสินค้าที่มีช่วงความแตกต่างของอัตราภาษี MFN ในช่วง 5%, 10% และ 15% อยู่ที่ 285, 705 และ 1,320 รายการตามลำดับ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้แนวคิดของการปรับอัตราภาษี MFN ของอาเซียนให้เป็นอัตราเดียวกันมีความเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติ

อย่างไรก็ดี หากในอนาคตอาเซียนสามารถรวมกลุ่มและเปิดเสรีทางการค้าระหว่างกัน โดยการยกเลิกภาษีศุลกากรสำหรับสินค้าเป็นร้อยละ 0 หมดในปี 2558 อาจมีความเป็นไปได้ที่จะหันมาให้ความสำคัญและจริงจังกับการปรับประสานอัตราภาษี MFN ให้เป็นอัตราเดียวกัน หรืออย่างน้อยมีความใกล้เคียงกันมากขึ้น เพื่อประโยชน์ของการรวมกลุ่มเป็น Regional Block ที่แข็งแกร่ง และลดการบิดเบือนทางการค้า อันเนื่องมาจาก

ประเทศภายนอกกลุ่มเลือกใช้ประโยชน์ของอัตราภาษี MFN ที่แตกต่างกันของประเทศสมาชิกภายในกลุ่ม

การจัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint)

แนวคิดของการจัดทำแผนงานเพื่อจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) เกิดจากการที่ผู้นำอาเซียนเห็นชอบให้เร่งรัดการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้านหลัก คือ ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม จากเดิมที่กำหนดไว้ใน ปี 2563 (ค.ศ. 2020) เป็นปี 2558 (ค.ศ. 2015) โดยได้ประกาศปฏิญญาเซบูด้วยการเร่งรัดการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (Cebu Declaration on the

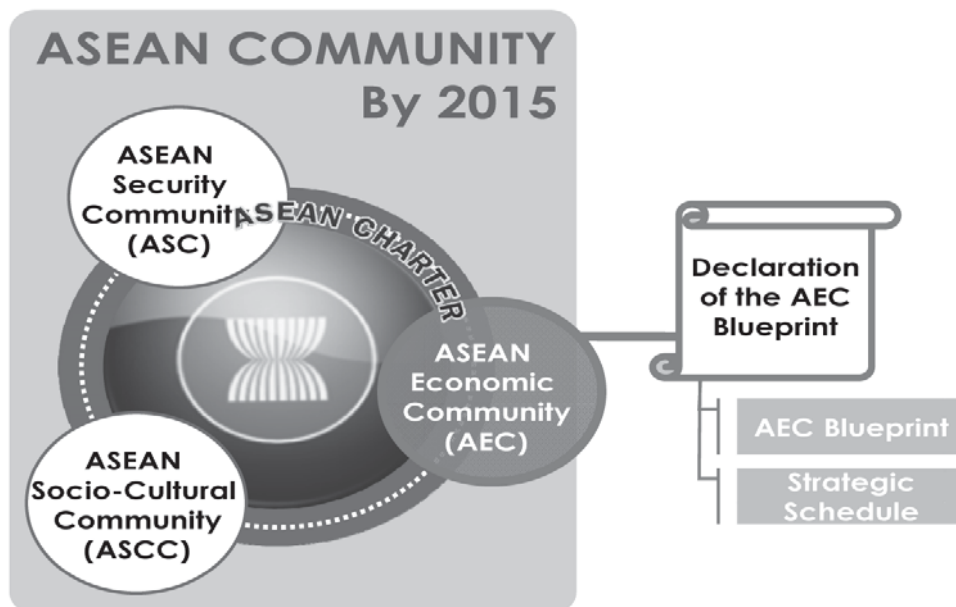

Acceleration of the Establishment of an ASEAN Community by 2015) ไปเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2550 ณ เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์

จากนั้นได้มีการจัดทำกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ซึ่งเป็นเสมือนธรรมนูญของอาเซียน ที่จะเปลี่ยนสถานะของอาเซียนจากการรวมตัวในรูปแบบสมาคม เป็นองค์กรระหว่างประเทศ (International Organization) ที่มีฐานะทางกฎหมาย ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการรองรับการดำเนินงานไปสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2558 โดยกฎบัตรฯ นี้ได้มีผลบังคับใช้แล้ว ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม

2551

แผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) เป็นแผนงานบูรณาการการดำเนินงานในด้านเศรษฐกิจต่างๆ เพื่อให้เห็นการดำเนินงานในภาพรวมที่จะนำไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายในปี 2558 (ค.ศ. 2015) ซึ่งถ้าหากเปรียบเทียบกับการสร้างบ้าน แผนงานนี้ก็เปรียบเสมือนพิมพ์เขียวที่จะช่วยบอกองค์ประกอบและรูปร่างหน้าตาของบ้านหลังนี้ว่า เมื่อสร้างเสร็จแล้วจะมีรูปร่างหน้าตาอย่างไร

แผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

อาเซียนจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำ AEC Blueprint เพื่อกำหนดแผนงานและกรอบระยะเวลาที่ชัดเจนสำหรับการดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อไปสู่เป้าหมาย AEC อย่างเช่นสหภาพยุโรปที่มีการจัดทำเกณฑ์อ้างอิง (Benchmark) ในด้านเศรษฐกิจ

สมาชิกที่จะดำเนินการไปสู่เป้าหมายดังกล่าวร่วมกัน

องค์ประกอบสำคัญภายใต้ AEC Blueprint

AEC Blueprint ประกอบด้วย 4 ส่วนหลัก ซึ่งอ้างอิงมาจากเป้าหมายการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียนตาม

ตามช่วงระยะเวลาต่างๆ โดยวัตถุประสงค์สำคัญของ AEC Blueprint ก็เพื่อกำหนดทิศทาง/แผนงานในด้านเศรษฐกิจที่จะต้องดำเนินงานให้ชัดเจนตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด จนบรรลุการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี 2558 (ค.ศ. 2015) และสร้างพันธมิตรระหว่างประเทศ

แถลงการณ์บาห์ลี ฉบับที่ 2 (Bali Concord II) ได้แก่

1. การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว โดยให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี และการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของ

อาเซียนให้เป็นรูปธรรม

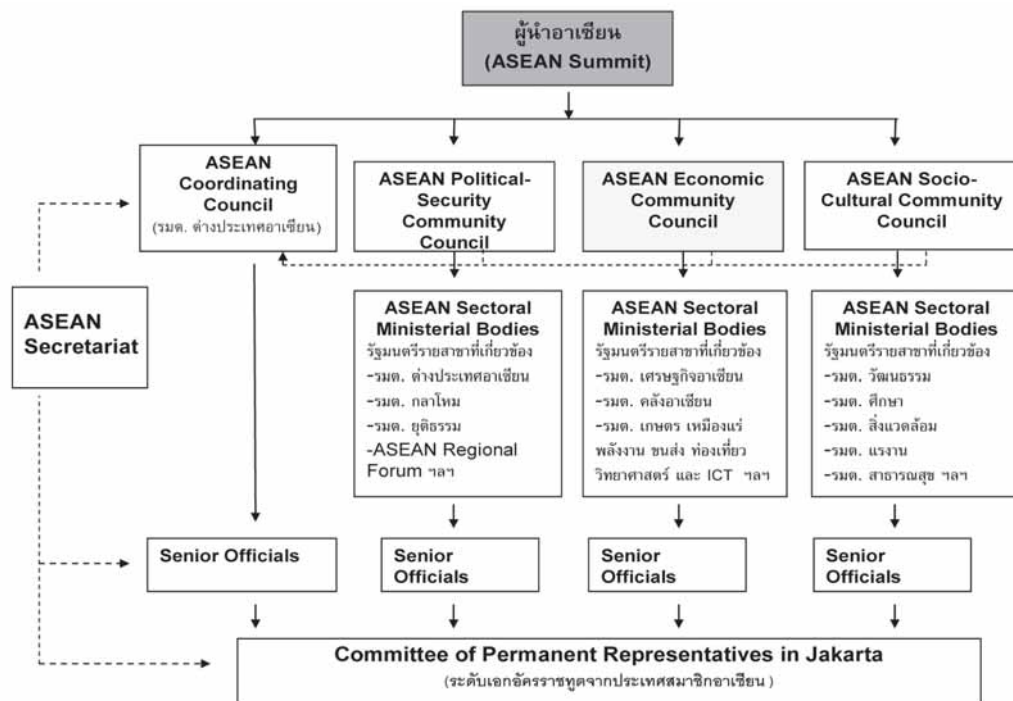
2. การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน ซึ่งให้ความสำคัญกับประเด็นด้านนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น กรอบนโยบายการแข่งขันของอาเซียน การคุ้มครองผู้บริโภค สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ นโยบายภาษี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงิน การขนส่ง เทคโนโลยีสารสนเทศ และพลังงาน)

3. การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค โดยการพัฒนา SMEs และการเสริมสร้างขีดความสามารถผ่านโครงการต่างๆ เช่น โครงการริเริ่มเพื่อการรวมกลุ่มของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration: IAI)

เพื่อลดช่องว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

4. การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก เน้นการปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค เพื่อให้อาเซียนมีท่าทีร่วมกันอย่างชัดเจน เช่น การจัดทำเขตการค้าเสรีของอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาต่างๆ เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริมการสร้างเครือข่ายในด้านการผลิต/จำหน่ายภายในภูมิภาคให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก

ทั้งนี้ ในการดำเนินงานสามารถกำหนดให้มีความยืดหยุ่นในแต่ละเรื่องไว้ล่วงหน้าได้ (pre-agreed flexibilities) แต่เมื่อตกลงกันได้แล้ว ประเทศสมาชิกจะต้องยึดถือและปฏิบัติตามพันธกรณีที่ได้ตกลงกันอย่างเคร่งครัดด้วย

โครงสร้างการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจของอาเซียน

สืบเนื่องจากที่กฎบัตรอาเซียนได้มีผลบังคับใช้ไปเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2551 มีผลให้อาเซียนต้องเริ่มปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรภายใน โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ด้านหลัก ได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยให้มีคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นเป็นผู้กำกับดูแลการดำเนินงานในแต่ละด้าน

ในด้านเศรษฐกิจ มีคณะกรรมการประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Council) เป็นผู้ดูแลการดำเนินงานในด้านเศรษฐกิจทั้งหมดของอาเซียน ซึ่งต้องรับรายงานและ

กำกับดูแลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจรายสาขา รวม 12 สาขา อาทิ ด้านการค้า การเงิน การคลัง การเกษตร อุตสาหกรรม การขนส่ง และการท่องเที่ยว เป็นต้น ในส่วนของไทย ผู้แทนที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ใน AEC Council คือ รองนายกรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจสำหรับประเทศอื่นๆ ส่วนใหญ่ได้มอบหมายรัฐมนตรีการค้าของตนทำหน้าที่ใน AEC Council นี้

AEC Council จะเป็นกลไกสำคัญในการติดตามการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจให้เป็นไปตามแผน และให้สามารถบรรลุเป้าหมายในปี 2558 ที่อาเซียนจะกลายเป็น

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างสมบูรณ์

การดำเนินงานของไทย

โดยที่การดำเนินงานตามแผนงานดังกล่าวข้างต้นเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานภายในประเทศ และอาจจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมาย/กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องภายในเพื่อดำเนินการตามพันธกรณีที่ได้ตกลงกันไว้ จึงจำเป็นต้องเสนอให้รัฐสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบกับแนวทางการดำเนินงานตามแผนงานดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในมาตรา 190 ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี 2550

กระทรวงพาณิชย์ได้เสนอเรื่องปฏิญญาว่าด้วยแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติให้ตั้งคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างปฏิญญาว่าด้วยแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อศึกษาในรายละเอียด และได้มีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอไปเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2550

การลงนามปฏิญญาว่าด้วยแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

นายกรัฐมนตรี (พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์) ได้ลงนามในปฏิญญาว่าด้วยแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งมีแผนการดำเนินงาน (AEC Blueprint) และตารางเวลาดำเนินงาน (Strategic Schedule) เป็นเอกสารผนวก ร่วมกับผู้นำอาเซียนอื่นๆ ไปในช่วงการประชุม สุธยอตอาเซียน ครั้งที่ 13 เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2550 ณ ประเทศสิงคโปร์ และนับจากนี้ไป จึงนับเป็นก้าวสำคัญของอาเซียนที่จะต้องดำเนินงานตามแผนงานที่ได้ตกลงกันไว้ให้เห็นผลเป็นรูปธรรม เพื่อไปสู่การจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายในปี 2558

ผลผูกพันต่อประเทศไทย

ภายหลังจากการลงนามในแถลงการณ์ AEC Blueprint แล้ว ไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามแผนงานดังกล่าว ทั้งในด้านการเปิดตลาดสินค้า การเปิดตลาดการค้าบริการ และการลงทุนให้กับประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงความร่วมมือในด้านเศรษฐกิจต่างๆ ซึ่งการดำเนินงานจะเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานภายในประเทศ รวมถึงการแก้ไขกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามพันธกรณีที่ได้ตกลงกับอาเซียนได้ โดยเฉพาะ

การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุการเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวของอาเซียน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับพันธกรณีสำคัญ ดังนี้

1. การเปิดเสรีการค้าสินค้า

1.1 การยกเลิกภาษี ไทยมีเป้าหมายที่จะต้องดำเนินการยกเลิกภาษีสินค้าให้กับประเทศสมาชิกอาเซียน ดังนี้

1.2 การขจัดมาตรการที่มีไม่ภาษี (NTBs) จะดำเนินการยกเลิกเป็น 3 ระยะตามแผนงานขจัดมาตรการที่มีไม่ภาษี ดังนี้

- NTBs ชุดที่ 1 : ภายในวันที่ 1 มกราคม 2551 ซึ่งครอบคลุมสินค้า 5 รายการหลัก ได้แก่ ลำไย พริกไทย น้ำมันถั่วเหลือง ใบยาสูบ และน้ำตาล

- NTBs ชุดที่ 2 : ภายในวันที่ 1 มกราคม 2552 ได้แก่ ปอกระเจา ป่าน มันฝรั่ง

- NTBs ชุดที่ 3 : ภายในวันที่ 1 มกราคม 2553 (กระทรวงพาณิชย์จะเสนอรายการเมื่อถึงกำหนดเวลา)

2. การเปิดเสรีการค้าบริการ

เป้าหมาย คือ ลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดในด้านต่างๆ ลง และเพิ่มสัดส่วนการถือหุ้นให้กับบุคคล/นิติบุคคลสัญชาติอาเซียน ดังนี้

2.1 สาขาบริการสำคัญ (Prior-

ity Integration Sectors: PIS) ได้แก่ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ สาขาสุภาพ สาขาการท่องเที่ยว และสาขาโลจิสติกส์

2.2 สาขาบริการอื่น (Non-Priority Services Sector) ครอบคลุมบริการทุกสาขา นอกเหนือจากสาขาบริการสำคัญ (priority services sectors) และการบริการด้านการเงิน ที่กำหนดเป้าหมายการเปิดเสรีภายในปี 2558 (ค.ศ. 2015) ทั้งนี้สามารถยกเว้นสาขาที่อ่อนไหวได้

2.3 สาขาการบริการด้านการเงิน จะทยอยเปิดเสรีตามลำดับอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงทางการเงิน เศรษฐกิจและสังคม โดยประเทศที่มีความพร้อมสามารถเริ่มดำเนินการเปิดเสรีภายในปี 2558 (ค.ศ. 2015) ในสาขาที่ระบุไว้ก่อน และประเทศสมาชิกที่เหลือสามารถเข้าร่วมในภายหลัง

3. การเปิดเสรีการลงทุน

การเปิดเสรีการลงทุนในสาขาอุตสาหกรรมที่ตกลงกันและการให้การปฏิบัติเยี่ยงคนของประเทศเจ้าบ้าน ซึ่งไทยมีเป้าหมายดำเนินการภายในปี 2553

4. การเปิดเสรีด้านเงินทุนเคลื่อนย้าย

4.1 ด้านตลาดทุน จะเสริมสร้าง

ความแข็งแกร่งในการพัฒนาและการรวมตัวของตลาดทุนในอาเซียนโดยสร้างความสอดคล้องในมาตรฐานด้านตลาดทุนในอาเซียน ความตกลงสำหรับการยอมรับซึ่งกันและกันในด้านคุณสมบัติ และคุณวุฒิ การศึกษาและประสบการณ์ของผู้ประกอบวิชาชีพด้านตลาดทุน และส่งเสริมให้ตลาดเป็นตัวขับเคลื่อนในการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกันในตลาดทุนอาเซียน

4.2 ด้านเงินทุนเคลื่อนย้าย

จะเปิดให้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุนที่เสรียิ่งขึ้น อย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยให้สมาชิกมีมาตรการปกป้องที่เพียงพอเพื่อรองรับผลกระทบจากปัญหาความผันผวนของเศรษฐกิจมหภาค และความเสี่ยงเชิงระบบ รวมถึงการมีสิทธิที่จะใช้มาตรการที่จำเป็นเพื่อรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจมหภาค

5. การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ

อย่างเสรี จะให้บริหารจัดการการเคลื่อนย้ายหรืออำนวยความสะดวกในการเดินทางสำหรับบุคคลธรรมดาที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้า บริการ และการลงทุน ให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของแต่ละประเทศ โดยอำนวยความสะดวกในการตรวจลงตราและออกใบอนุญาตทำงานสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพและแรงงานฝีมืออาเซียน ที่เกี่ยวข้องกับการค้าข้ามพรมแดน

และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน

6. การดำเนินงานตามความร่วมมือหลายสาขาอื่นๆ เช่น ความร่วมมือด้านเกษตร อาหารและป่าไม้ ความร่วมมือด้านทรัพยากรพลังงาน การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน (การคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศ พลังงาน) ความร่วมมือด้านเหมืองแร่ พาณิชยอิเล็กทรอนิกส์ ความร่วมมือด้านการเงิน ความร่วมมือด้านวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และการพัฒนาเพื่อการรวมกลุ่มของอาเซียน (IAI) ส่วนใหญ่เป็นการดำเนินงานตามแผนงาน/ข้อตกลงที่ได้มีการเห็นชอบร่วมกันไปก่อนหน้านี้แล้ว โดยมีรัฐมนตรีรายสาขาที่เกี่ยวข้องเป็นผู้รับผิดชอบ

ประโยชน์และผลกระทบที่ประชาชนจะได้รับ

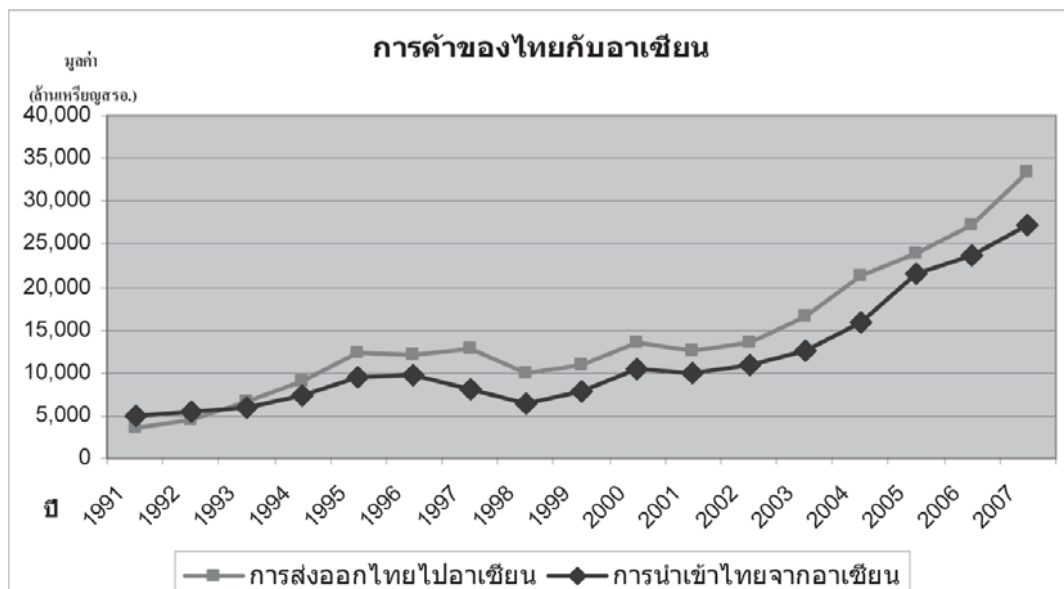
1. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียนจะช่วยขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุน นับตั้งแต่เริ่มดำเนินการเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ในปี 2535 อาเซียนได้เพิ่มพูนความสำคัญในการเป็นตลาดส่งออกของไทย จนปัจจุบันเป็นตลาดส่งออกอันดับ 1 ของไทย นำทั้งสหรัฐฯ และญี่ปุ่น โดยมีมูลค่าการส่งออกในปี 2551 กว่า 40,000 ล้านดอลลาร์

สหรัฐฯ และยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในอนาคต เมื่ออุปสรรคทางการค้าทั้งภายในและไม่ใช่ภายในถูกยกเลิกให้หมดไป จะเปิดโอกาสให้สินค้าเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรีในภูมิภาค และเพิ่มปริมาณการค้าให้มากขึ้น

ในด้านการลงทุน ระหว่างปี 2547 - 2549 การลงทุนของไทยในประเทศอาเซียน มีมูลค่ารวมถึง 4,270 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

การใช้ทรัพยากรการผลิตร่วมกันและการเป็นพันธมิตรในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ การขจัดอุปสรรคในด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศสมาชิก จากผลการศึกษารวมกลุ่มของอาเซียนเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะช่วยลดต้นทุนการทำธุรกรรมในบางกลุ่มสินค้าของอาเซียนได้ถึงร้อยละ 20

และในปี 2550 ไทยมีมูลค่าการลงทุนในอาเซียน 700 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อมีการเคลื่อนย้ายเงินทุนได้เสรีมากขึ้น จะเปิดโอกาสให้ไทยออกไปลงทุนในกลุ่มอาเซียนได้มากยิ่งขึ้น

2. เสริมสร้างขีดความสามารถของผู้ประกอบการภายในประเทศ จาก

3. สร้างภาพลักษณ์ของไทยในเวทีโลก จากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็งและชัดเจนร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาคมโลกเกี่ยวกับพัฒนาการในด้านเศรษฐกิจของไทยและของภูมิภาค

4. ยกกระดับความเป็นอยู่ของ

ประชาชนภายในประเทศ จากการดำเนินงานตามแผนงานในด้านการลดอุปสรรคทั้งด้านการค้าและการลงทุน ซึ่งมีผลการศึกษาว่า การรวมกลุ่มของอาเซียนไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) จะช่วยให้ GDP ของประเทศสมาชิกอาเซียน ขยายตัวขึ้นถึงร้อยละ 8 - 10 ต่อปี

การเตรียมความพร้อมภายในของไทย

คณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศได้เห็นชอบให้จัดตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินการตามแผนงานไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (คำสั่งคณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่ 1/2550 ลงวันที่ 14 มิถุนายน 2550) ซึ่งมีปลัดกระทรวงพาณิชย์เป็นประธานคณะอนุกรรมการ และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นอนุกรรมการ ทำหน้าที่เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนงานในด้านต่างๆ เพื่อไปสู่การจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายในปี 2558

แนวทางการรองรับผลกระทบจากการดำเนินงานตาม AEC BLUEPRINT

1. กระทรวงพาณิชย์ได้ดำเนินการ

ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในรูปของการจัดสัมมนา การจัดทำหนังสือเผยแพร่ข้อมูลการดำเนินการออกข่าวประชาสัมพันธ์ทางสื่อวิทยุโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ รวมถึงการออกไปบรรยายให้ความรู้กับผู้ประกอบการ และคณาจารย์จากสถาบันต่างๆ เพื่อให้สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ต่อไปได้

2. การจัดตั้งกองทุนเพื่อการปรับตัวของภาคการผลิตและบริการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า (ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2550) เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ผลิตและผู้ประกอบการในสินค้าเกษตร แปรรูป สินค้าอุตสาหกรรมและบริการ ที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้า โดยมีกรมการค้าต่างประเทศเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก

ในปี 2552 กระทรวงพาณิชย์ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติจัดตั้งเป็นกองทุน และขอจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อใช้ในการดำเนินงานของกองทุนในการให้ความช่วยเหลือภาคการผลิตและบริการที่ได้รับผลกระทบ โดยได้รับงบประมาณแล้ว จำนวน 100 ล้านบาท เพื่อดำเนินการต่อไป

หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุมัติโครงการ

1) มีสินค้า/บริการประเภทเดียวกันนำเข้าเพิ่มขึ้นมากอย่างเห็นได้ชัด ได้แก่ ส่วนแบ่งการตลาดมีแนวโน้มลดลง มีสัญญาณบ่งชี้ หรือคาดการณ์ได้ว่าจะได้รับผลกระทบ และมีการศึกษาหรือวิจัยสนับสนุนจนทำให้เชื่อได้ว่าได้รับผลกระทบ

2) มีการจ้างงานในอุตสาหกรรม/บริการลดลง เช่น มีการย้ายฐานการผลิตสินค้าไปประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้มีการจ้างงานลดลง หรือมีผลการศึกษาระบุได้ว่าได้รับผลกระทบ

3) ไม่เป็นโครงการที่ได้รับอนุมัติความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นๆ แล้ว

4) ต้องไม่ขัดกับรูปแบบการให้ความช่วยเหลือขององค์การการค้าโลก (WTO) คือ เป็นการให้การอุดหนุนโดยตรง เช่น การซื้อเครื่องจักร และการสร้างโรงงาน เป็นต้น

5) ระยะเวลาให้ความช่วยเหลือต้องมีระยะเวลาดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายใน 3 ปี

3. ไทยได้จัดทำกฎหมายว่าด้วยมาตรการปกป้องจากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นมาตรการรองรับให้กับผู้ประกอบการในประเทศในกรณีที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า ซึ่งหากการดำเนินงานตามแผนงานภายใต้ AEC Blueprint ก่อให้เกิดผลกระทบ ก็สามารถนำกฎหมายนี้มาใช้ได้

สร้างโอกาส win win ผ่านสายสัมพันธ์โลจิสติกส์ เพื่อนบ้านลุ่มแม่น้ำโขง

นที ขวนสนธิ¹

สายสัมพันธ์เพื่อนบ้านลุ่มแม่น้ำโขง
GMS (Greater Mekong Sub-Region)
หากมองในภาพเชิงบวก เป้าหมายสำคัญ
ร่วมกันก็คือ ความอยู่ดีมีสุขของประชาชน
ในภูมิภาค GMS โดยจะต้องไม่มองเป็นเชิง
การค้าหรือธุรกิจผลประโยชน์เป็นลำดับแรก
เพียงอย่างเดียว เปรียบเสมือนหมู่บ้านเล็กๆ
ที่มีสายสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชน เอื้ออาทร
ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สิ่งเหล่านี้จะเป็นพื้นฐาน
สำคัญลำดับแรกที่จะสร้างโอกาส ความเติบโต
ก้าวหน้าทางสังคมและเศรษฐกิจร่วมกัน (WIN-
WIN) ซึ่งปัจจัยองค์ประกอบสำคัญคือ ความ
สมดุลระหว่างวัฒนธรรม ประเพณี สังคม และ

เศรษฐกิจ โดยมีประชาชนของภูมิภาคลุ่ม
แม่น้ำโขงเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา
ความอยู่ดีมีสุข

ด้านกายภาพผืนแผ่นดินผืนใหญ่
ของภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง GMS เป็นผืนแผ่นดิน
ที่เชื่อมโยงต่อเนื่องกัน เชื่อมต่อขบวนการเคลื่อน
ย้ายและการแลกเปลี่ยนของปัจจัยองค์ประกอบ
สำคัญทางสังคมและเศรษฐกิจจึงหมายถึง การ
ขับเคลื่อนโดยระบบโลจิสติกส์ที่มีความสัมพันธ์
ต่อเนื่องทั้งด้านกายภาพและด้านข้อมูลข่าวสาร
ทำให้เกิดยุทธศาสตร์การพัฒนาโลจิสติกส์กับ
ประเทศเพื่อนบ้านในหลายๆ กรอบความ
ร่วมมือระหว่างกัน โดยมีประเทศพี่เลี้ยงมาช่วย

¹ นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

สนับสนุน เช่น ญี่ปุ่น จีน เกาหลี เป็นต้น
เพื่อให้มีการเติบโตอย่างเข้มแข็ง

ความร่วมมือกันในหลายๆ กรอบ
ยุทธศาสตร์มีความคืบหน้า ซึ่งเป็นผลความ
ร่วมมือกัน ทั้งในภาครัฐและเอกชน อาทิ

ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิรวดี-
เจ้าพระยา-แม่น้ำโขง-หรือที่เรียกกันว่า ACMECS

(The Ayeyawady - Chao Phraya - Mekong
Economic Cooperation Strategy)

GREATER MEKONG SUBREGION

มารู้จัก The Ayeyawady Chao Phraya - Mekong Economic Cooperation Strategy : ACMECS

ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง หรือที่รู้จักและเรียกกันโดยย่อทั่วไปว่า กรอบความร่วมมือ ACMECS กล่าวได้ว่า ประเทศไทยเป็นผู้ริเริ่มแนวคิดโดยได้หยิบยกขึ้นหารือกับผู้นำของประเทศกัมพูชา ลาว และพม่า ในช่วงการประชุมผู้นำอาเซียนสมัยพิเศษว่าด้วยโรค SARS ที่กรุงเทพฯ เมื่อปี 2546 ซึ่งทั้ง 4 ประเทศได้เห็นพ้องหลักการความร่วมมือร่วมกัน จนเกิดเป็นความร่วมมือทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศ ACMECS ในปัจจุบัน สำหรับวัตถุประสงค์ของความร่วมมือคือ การลดช่องว่างทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศทั้งสี่เพื่อส่งเสริมความเจริญอย่างยั่งยืนในอนุภูมิภาคเพื่อเชื่อมโยงไปสู่ความเข้มแข็งของความร่วมมืออาเซียนให้มีความก้าวหน้ารวดเร็วขึ้นบนพื้นฐานของการช่วยเหลือตนเองและการเล็งเห็นถึงผลประโยชน์ร่วมกัน เนื่องจากความเข้มแข็งของกัมพูชา ลาว พม่า และไทย ย่อมหมายถึงความเข้มแข็งของอาเซียน

ทั้งนี้ในอดีต รัฐบาลอยากผลักดัน ACMECS ขึ้นมาเพื่อที่จะให้ประเทศในแถบ

กลุ่มแม่น้ำโขง ประสานงานและร่วมมือการส่งเสริมการค้า-การลงทุน-การท่องเที่ยว รวมทั้งด้านทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเป็นการยกระดับความเป็นอยู่ในประเทศเพื่อนบ้านของไทยให้มีเศรษฐกิจที่ดีขึ้น นอกจากนี้ ในด้านการเกษตร ประเทศไทยมีพื้นที่ในการเพาะปลูกน้อย แหล่งที่ดินทรัพยากรอาจจะจำกัด ถ้าอาศัยประเทศไทยที่เดียวอาจไม่พอ เมื่อร่วมกับเพื่อนบ้าน ลาว กัมพูชา ภายใต้โครงการ Contract Farming ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่สภาธุรกิจ ACMECS ได้มีการผลักดันและสนับสนุน หากทำได้จะเป็นประโยชน์ทั้งสองฝ่าย

ภายใต้ความร่วมมือของ ACMECS เป็นการช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งด้วยโอกาสกว่าไทย เมื่อเศรษฐกิจของไทยแข็งแกร่งกว่า ก็ต้องช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งที่จริงก็ไม่ใช่ว่าจะให้แต่ฝ่ายเดียวเพราะไทยก็มีข้อจำกัดเช่นกัน เช่น ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาแรงงาน และปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ดังนั้น โครงการร่วมมือระหว่างประเทศที่เอื้อประโยชน์หลายฝ่าย อาทิ การสร้างเขื่อน การผลิตไฟฟ้า ฯลฯ ซึ่งทุกฝ่ายต่างได้ประโยชน์ ก็นับว่าจะช่วยส่งเสริมด้านการสร้างสัมพันธไมตรีต่อกัน

โอกาสของนักธุรกิจไทยที่จะไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน

การลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านมีข้อดีตรงที่ ประเทศเหล่านี้มักจะได้รับสิทธิประโยชน์พิเศษจากประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น อเมริกา หรือยุโรป นอกจากนี้ ในปัจจุบัน จีน เกาหลี หรือมาเลเซีย เข้ามาลงทุนในเขต ACMECS มากแล้ว ซึ่งตอนนี้ก็จะได้รับประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานมากขึ้นทั้งทางถนน ทางแม่น้ำโขง เป็นต้น สำหรับผู้ที่ไม่กล้าเข้าไปลงทุนส่วนใหญ่จะคำนึงเรื่องของความมั่นคง

ประเทศเพื่อนบ้านถือเป็นต้นแบบการพัฒนาประเทศ โดยมีการสร้างภาพลักษณ์ในด้านต่างๆ ให้ดีขึ้น เปิดรับการลงทุน มีการลงโทษผู้กระทำผิดอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการคอร์รัปชัน หรือด้านคุณภาพสินค้า ทั้งนี้เนื่องจากประเทศต่างๆ ล้วนต้องการรักษาภาพลักษณ์ให้ดีอยู่เสมอ ฉะนั้น โอกาสที่จะเกิดปัญหาด้านธุรกิจจึงมีน้อยมาก เพราะต่างก็ได้ประโยชน์ทั้งผู้ลงทุนและประเทศที่รับการลงทุน สำหรับในด้านการลงทุน คุณสันติ วิลาศ-ศักดิ์านนท์ ประธานสภาธุรกิจ ACMECS

ปัจจุบันประเทศเวียดนาม สปป.ลาว ใช้เศรษฐกิจนำการเมือง เช่นประเทศจีน ซึ่งเป็นประเทศคอมมิวนิสต์ แต่ใช้การปกครองสองระบบ คือ ระบบตลาดกับสังคมนิยมคู่ขนานกัน และประสบความสำเร็จ ทำให้

ประจำประเทศไทย และประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ได้ให้ข้อมูลว่า ในช่วงเดือนสิงหาคมที่ผ่านมา ได้นำคณะนักลงทุนไทยไปเยือนประเทศ สปป.ลาว และมีโอกาสได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับระดับ

รัฐมนตรี และประธานหอการค้าลาว ซึ่ง สปป.ลาว ยืนยันศักยภาพในการลงทุน ในโอกาสต่อไป มีความตั้งใจที่จะไปเยือน ประเทศกัมพูชาและประเทศจีน

หน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือแก่ ธุรกิจในขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) ที่เข้าไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน

ปัจจุบันหากนักลงทุนไทยต้องการไป ลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน ก็จะมีหน่วยงาน ส่งเสริมการลงทุน (BOI) ดูแลทุกประเทศอยู่แล้ว รวมถึงกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศก็มีทูตพาณิชย์ ประจำอยู่ทุกประเทศ หรือหากต้องการข้อมูล หรือ ต้องการให้สภาธุรกิจ ACMECS ประสานงานก็สามารถติดต่อได้ ปัจจุบัน สำนักงานเลขาธิการสภาธุรกิจ ACMECS อยู่ที่ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยก็สามารถ โทรศัพท์หรือนัดมาพูดคุยกัน มีเจ้าหน้าที่ ประจำสามารถให้ข้อมูลหรือหากต้องการพบ คู่ค้าก็สามารถประสานงานหรือนัดหมาย "Business Matching" กรณีต้องการขยาย ตลาดส่งออก ก็อาจไปร่วมงานออกร้าน (booth) หรือการไปออกงาน Exhibition หรือ Road Show พร้อมกับหน่วยงานราชการ ซึ่งให้ข้อมูลและประสานงานให้

ในบทบาทภาคเอกชน จากบท สัมภาษณ์ของนิตยสาร V-Serve Logistics สัมภาษณ์ข้อคิดเห็น คุณสันติ วิลาศศักดิ์นันท์ ประธานสภาธุรกิจ ACMECS ประเทศไทยและ ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย มีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. ACMECS กับ GMS มีความ สัมพันธ์และเกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาเชื่อมโยงกัน

ACMECS ให้ความช่วยเหลือใน การพัฒนาเส้นทางคมนาคม เริ่มตั้งแต่ 10 ปีที่แล้ว ไทยสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเมย แม่สอด - เมียวดี และให้เงินซ่อม สร้างถนนจาก เมียวดีไปกอกอระ ประมาณ 40 กม. เพื่อ ออกไปท่ามะละแหม่ง โครงการ East - Wet Corridor เป็นเส้นทางสำคัญที่สุดในการขนส่ง สินค้าจากไทยไปลาวและเวียดนาม ทาง ตะวันตกเปิดถนนไปถึงท่ามะละแหม่ง ก็จะทำให้ เป็นเมืองท่าที่ทำให้ไทยสามารถส่งสินค้า ไปลงเรือเพื่อส่งไปยุโรปได้ นอกจากนี้ ในการ ประชุม GMS Summit ที่กรุงเวียงจันทน์ ที่ประชุมเสนอให้ประเทศสมาชิกให้ความสำคัญ ในการสร้างท่าเรือทวาย หากมีท่าเรือ ทวาย สินค้าเข้าทางจังหวัดกาญจนบุรี - กทม. - แหลมฉบัง จะใช้เวลาในการขนส่งที่สั้นมาก จากเดิมความคิดที่จะขุดคลองคอดกระ ก็เพื่อไม่ต้องไปอ้อมสิงคโปร์ ต่อมากกรอบ

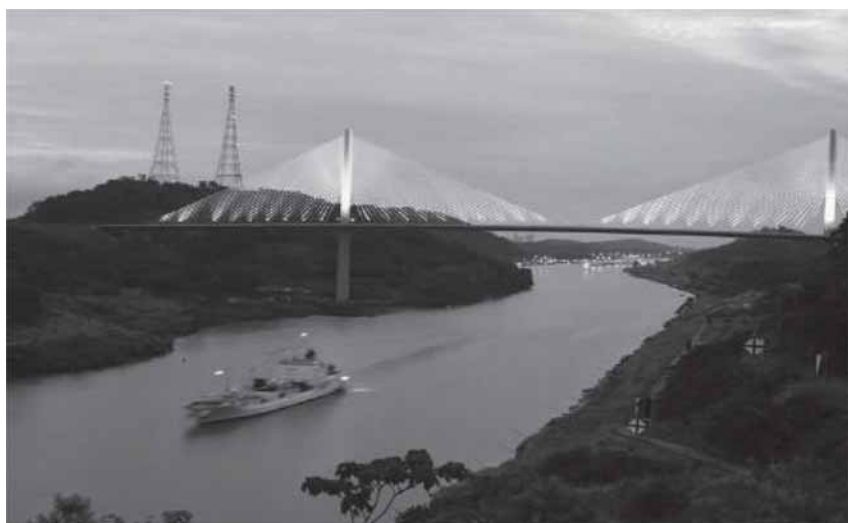

ความร่วมมือที่เดิมเรียกว่าสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ ก็พัฒนามาเป็น GMS ซึ่งได้รวมกับพหุชา กับเวียดนามเข้ามาไว้ด้วย ตั้งแต่ปี 1992 ทาง ADB และ ESCAP ได้เข้ามาช่วยในเรื่องของการ พัฒนาเครือข่ายเส้นทางคมนาคม โดยการให้ เงินกู้ สำหรับประเทศไทย ถนนของไทยถือว่าได้ มีการพัฒนาไปอย่างมากและตั้งอยู่จุดศูนย์กลาง ของภูมิภาคที่เรียกว่า สาย East - West Corridor เชื่อมโยงฝั่งทะเลจากฝั่งแปซิฟิก มายังอันดามัน ก็จะสามารถทำให้มีการพัฒนา ทั้งเศรษฐกิจและสังคม ภายใต้กรอบความร่วมมือ GMS และ ACMECS เป็นผู้สนับสนุน หลักที่จะจัดการศึกษาในการดำเนินการพัฒนา ทางด้านเส้นทางคมนาคม รวมทั้งความร่วมมือ ในเรื่องของการส่งเสริมการค้า การลงทุน การ ท่องเที่ยว และการพัฒนาเส้นทางคมนาคม โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการทำความเข้าใจ

ตกลงกันของประเทศสมาชิก GMS ซึ่งจะต้อง ศึกษาเรื่องกฎระเบียบและกฎหมายภายในของ ประเทศสมาชิก ภายใต้กรอบความร่วมมือ ในเรื่องของประเทศสมาชิก GMS ขณะนี้มี สมาชิก จำนวน 6 ประเทศ คือ จีน พม่า ลาว ไทย เวียดนาม กัมพูชา ส่วนความร่วมมือ ด้านเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนในกลุ่ม ประเทศอาเซียนย่อมจะก่อให้เกิดผลดีต่อไทย เนื่องจากตลาดไทยตั้งอยู่จุดศูนย์กลางของ อาเซียน ซึ่งถือเป็น Logistics ที่ได้เปรียบด้าน ทำเลที่ตั้ง รวมทั้งการที่ไทยเป็นทั้งสมาชิกและ เลขานุการอาเซียน

2. ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว และการลงทุนในประเทศสมาชิก ACMECS

ประเด็นของด้านการท่องเที่ยว เป็น ประเด็นที่น่าสนใจที่สุดในตอนนี้ ซึ่งหากสนับสนุน การท่องเที่ยวผ่านเส้นทาง East - West Corridor

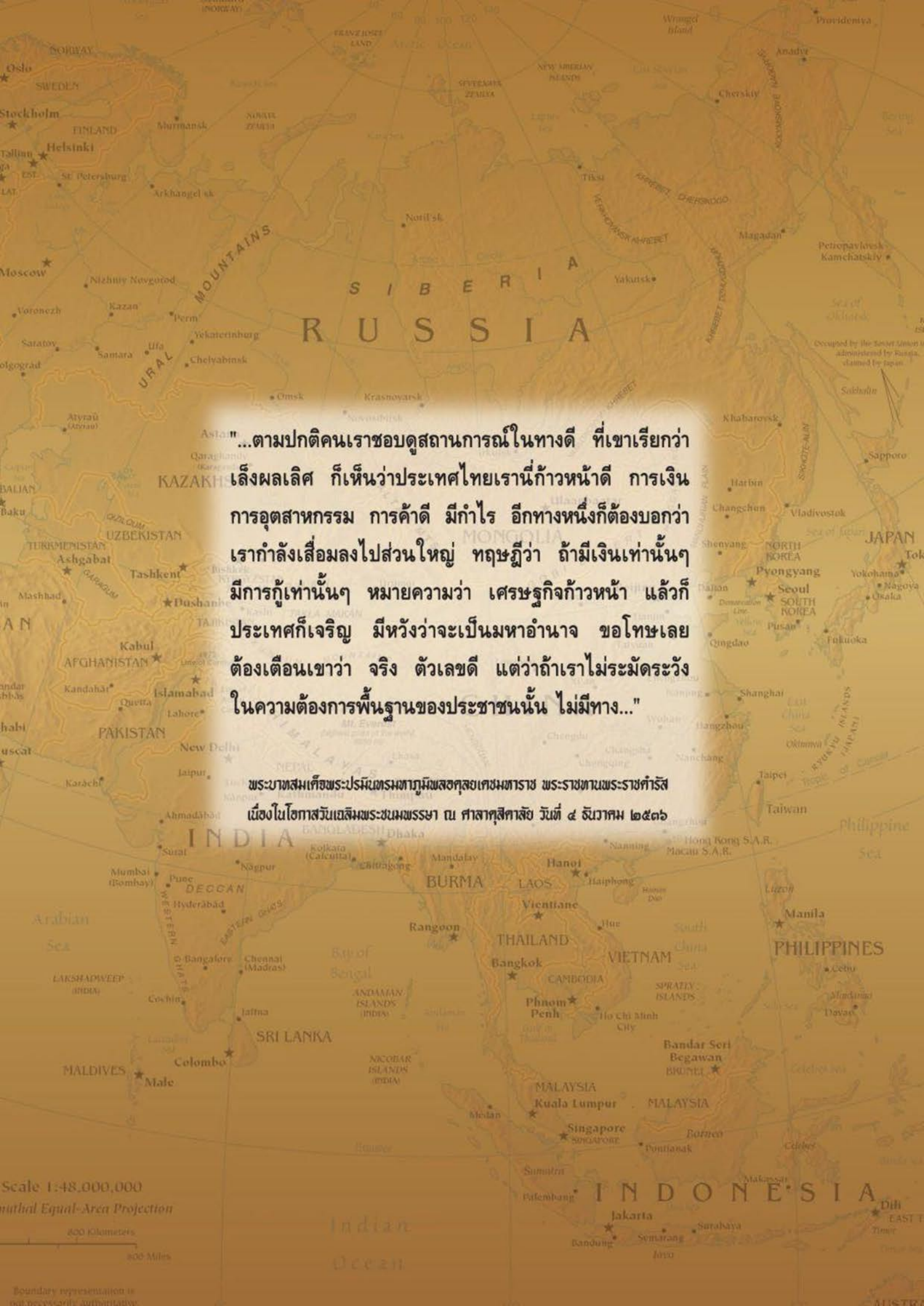

ก็จะเป็นทั้งการสร้างความสำเร็จและรายได้ไปพร้อมๆ กัน ถนนสายนี้จะเชื่อมโยงไปจนถึงเวียดนาม หากผู้เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวเล็งเห็นประโยชน์จะเป็นการดี และถือเป็นการให้ความร่วมมือในการพัฒนาภายใต้กรอบความตกลง ACMECS เช่นกัน สำหรับภาคเอกชนนับว่ามีบทบาทสำคัญด้านการลงทุน ทั้งในลาว เวียดนาม และกัมพูชา ซึ่งในขณะนี้ การลงทุนใหญ่ๆ ในประเทศเพื่อนบ้าน เป็นการลงทุนโดยคนไทยเกือบทั้งหมด เช่น โรงแรมและธุรกิจท่องเที่ยว การผลิตปูนซีเมนต์ในกัมพูชา หรือนิคมอุตสาหกรรมในเวียดนาม เป็นต้น ดังนั้น ถนนที่เชื่อมต่อภูมิภาคจึงมีประโยชน์อย่างยิ่ง

ทั้งด้านการค้าและการลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน สำหรับจีน เกาหลี ได้เพิ่มการลงทุนในกัมพูชา เนื่องจากมีแรงงานราคาถูก และตลาดค่อนข้างดี นอกจากนี้ ประเทศเวียดนาม เป็นหนึ่งในประเทศที่มีความเหมาะสมดีทั้งในด้านการตลาดและการเงิน เหมาะสำหรับการลงทุนด้านการท่องเที่ยวหรือ ลงทุนประกอบการ อีกทั้งประเทศพม่าก็เป็นประเทศสำคัญที่จะเป็น Land Link และเป็นหนึ่งในประเทศ BIMST - EC เป็นกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาค หากจะเชื่อม GMS เข้ากับ South Asia ถนนจำเป็นต้องผ่านพม่าเพื่อเชื่อมโยงออกไปสู่อินเดีย ซึ่งเป็นตลาดที่ใหญ่มาก

...ตามปกติคนเราชอบดูสถานการณ์ในทางดี ที่เขาเรียกว่า
เล็งผลเลิศ ก็เห็นว่าประเทศไทยเรานี้ก้าวหน้าดี การเงิน
การอุตสาหกรรม การค้าดี มีกำไร อีกทางหนึ่งก็ต้องบอกว่า
เรากำลังเสื่อมลงไปส่วนใหญ่ ทฤษฎีว่า ถ้ามีเงินเท่านั้น
มีการกู้เท่านั้นๆ หมายความว่า เศรษฐกิจก้าวหน้า แล้วก็
ประเทศก็เจริญ มีหวังว่าจะเป็นมหาอำนาจ ขอโทษเลย
ต้องเตือนเขาว่า จริง ตัวเลขดี แต่ว่าถ้าเราไม่ระมัดระวัง
ในความต้องการพื้นฐานของประชาชนนั้น ไม่มีทาง..."

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาจักรีบรมราชูปถัมภ์
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาศิลป์ศาสตร์ วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๖

Scale 1:48,000,000
Mithal Equal-Area Projection
400 Kilometers
400 Miles

Boundary representation is
not necessarily authoritative